

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი

საერთაშორისო რეცენზირებადი მულტილინგვური

სამეცნიერო ჟურნალი

„Scripta manent“

საქართველო

№2 (34)

2017

ჟურნალი დაფუძნებულია
ღია დიპლომატიის ასოციაციის მიერ

GEORGIAN TECHNICAL UNIVERSITY
ГРУЗИНСКИЙ ТЕХНИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ

Multilingual Reviewing International Scientific Magazine
Международный рецензионный мультилингвальный научный журнал

„Scripta manent“

GEORGIA

ГРУЗИЯ

№2 (34)

2017

OPEN DIPLOMATIC ASSOCIATION

АССОЦИАЦИЯ ОТКРЫТОЙ ДИПЛОМАТИИ

ISSN 1987-7390
UDK (უაკ) 81+82
S-41

სარედაქციო კოლეგია:

მაია ჩხეიძე
მთავარი რედაქტორი
რუსუდან თაბუკაშვილი
მთავარი რედაქტორის მოადგილე
ია ჩიქვინიძე
პასუხისმგებელი მდივანი

რედაქციის წევრები:

ვიტა ჟურცელაძე, ჰანს რუდოლფ ფლუკი, კულაშუ ხეიბიტოვა, სილვია ბოტევა,
ტანია ბრისჰამერი, ქეთევან გაბუნია, მარია მიხაილოვა, ტატიანა მებრელიშვილი,
ალბა ბრანცინო, ალესანდრა სპაღაფორა, გიორგი ყუფარაძე,
რუსუდან ბოცინიძე.

მისამართი:

საქართველო, თბილისი, 0175, კოსტავას 77, კორპუსი VI, სართული VIII
ტელ. : 236 51 76
E-mail. : r. tabukashvili@gmail. com

ტექნიკური უზრუნველყოფა: კარინა ხარაზიშვილი
E-mail. : k-kharazishvili@mail. ru
scripta.manentmagazine@gmail. com

ჟურნალის ელექტრონული ვერსია განთავსებულია ღია დიპლომატიის ასოციაციის ვებგვერდზე:
[www. odageorgia.ge](http://www.odageorgia.ge)

Editorial Board:

Maia Chkheidze, Viola Purtseladze, Rusudan Tabukashvili, Ia Chikvinidze, Hans Rudiger Fluck,
Kulpash Beibitova, Tania Grieskhammer, Ketevan Gabunia, Maria Mikhailova,
Silvia Boteva, Tatiana Megrelishvili, Alba Graziano, Alessandra Spadafora, Georgi Kuparadze, Rusudan Gotsiridze.

Address: Kostava str. 77, 0175, Tbilisi, Georgia
Tel. : (995 32) 236 51 76
E-mail: r. tabukashvili@gmail. com

Electronic version: [www. odageorgia. ge](http://www.odageorgia.ge)

Редакционная коллегия:

Майя Чхеидзе, Виола Пурцеладзе, Русудан Табукашвили, Ия Чиквинидзе, Ганс Рудигер Флук,
Кульпаш Бейбитова, Таня Грисхаммер, Кетеван Габуня, Мария Михайлова,
Сильвия Ботева, Татьяна Мегрелишвили, Альба Грациано, Алессандра Спадафора, Георгий Купарадзе,
Русудан Гоциридзе.

Адрес: Ул. Костава 77, 0175, Тбилиси, Грузия
Тел. : (995 32) 236 51 76
E-mail: r. tabukashvili@gmail. com

Электронная версия: [www. odageorgia. ge](http://www.odageorgia.ge)

რედაქციისაბან

„Scripta manent“ საერთაშორისო რეცენზირებადი მულტილინგუური სამეცნიერო ჟურნალია, რომელიც აქვეყნებს ჰუმანიტარულ და სოციალურ მეცნიერებათა როგორც ტრადიციულ, ისე თანამედროვეობაზე დაფუძნებულ თეორიულ თუ პრაქტიკულ ნაშრომებს. ამას გარდა, იგი ადგილს უთმობს რეცენზიებს, თარგმანებსა და სხვადასხვა ტიპის შემოქმედებით ნაშრომს.

პროფესიონალთა ნაშრომების გამოქვეყნების გარდა ჟურნალი მიზნად ისახავს ჰუმანიტარულ და სოციალურ მეცნიერებათა პოპულარიზაციას მომავალ თაობებში. ჟურნალის რედაქლეგია განსაკუთრებული ინტერესითა და ყურადღებით ეკიდება დოქტორანტთა და ახალგაზრდა მეცნიერთა ნაშრომებს.

ჟურნალი რეცენზირებადია, უარყოფითი რეცენზიით ნაშრომი ავტორს არ უბრუნდება. ჟურნალის სამუშაო ენებია: ქართული, რუსული, ინგლისური, გერმანული, ფრანგული, ესპანური და იტალიური.

სარედაქციო კოლეგიის წევრები მოღვაწეობენ საქართველოს (თბილისი), გერმანიის (ბოხუმი, ბერლინი), რუსეთის (მოსკოვი), ყაზახეთის (ასტანა), ბულგარეთის (სოფია) და იტალიის (ტუსცია) უნივერსიტეტებში.

სარჩევი

ფილოლოგია

ცისანა ანთაძე

მხატვრული ფილმების სათაურების თარგმნის სპეციფიკა..... 10

ციური ახვლედიანი, ქეთევან გაბუნია

მეტაფორა და მეტონიმია ევფემიზმებში..... 14

რუსუდან გოცირიძე

სტუდენტზე ორიენტირებული მეთოდის უპირატესობები..... 19

ნანა გუნცაძე, ქეთევან ქუსიკაშვილი

სარკის ესთეტიკა სტენდალის შემოქმედებაში..... 23

მარინა ზორანიანი

კონცეპტუალური მეტაფორა როგორც ერთი კონცეპტუალური სფეროს გაგება მეორე სფეროს ტერმინებში..... 30

რუსუდან თაბუკაშვილი

ტერმინოლოგიური პოლისემია და სინონიმია 34

თამარ ღარიბაშვილი

ფრანგული კომპიუტერული დისკურსის კონტექსტუალური და ტექსტუალური თავისებურებები..... 42

ფიქრია ჭულუხაძე

შინაარსობრივი განსაზღვრულობის სივრცეები „ქორწინების“ სცენარის აქსიოლოგიის კვანძში..... 50

ბელა ხაბეიშვილი

არგუმენტაციული მეტაფორის როლი პედაგოგიური სამეცნიერო დისკურსის ფორმირებაში..... 53

სოციალური მეცნიერებანი

თინათინ აფხაიძე, გიორგი ზირაქაშვილი

საზოგადოებასთან ურთიერთობის როლი ინტეგრირებული მარკეტინგული კომუნიკაციის პროცესში..... 62

Contents

Philology

Tsisana Antadze

Specifications of Feature Film Title Translation.....10

Tsiuri Akhvlediani, Ketevan Gabunia

Metaphor and Metonymy in Euphemism14

Rusudan Gotsiridze

Benefits of the Student-Centered Method19

Nana Guntsadze, Ketevan Kusikashvili

Mirror Aesthetics in Stendhal's Works23

Marina Zoranyan

Conceptual Metaphor as Understanding of One Conceptual Domain in Terms of Another30

Rusudan Tabukashvili

Terminological polysemy and Synonymy34

Tamar Garibashvili

Contextual and Textual Features of the French Computer Discourse42

Pikria Chulukhadze

Field of the „Wedding“ Scenario from the Axiological Point of View.....50

Bela Khabeishvili

Argumentative Role of the Metaphor in the Formation of Scientific Pedagogical Discourse.....53

Social Sciences

Tinatin Apkhaidze, Georgi Zirakashvili

Role of Public Relations Within Process of Integrated Marketing Communications.....62

Содержание

Филология

Цисана Антадзе

Специфика перевода названий художественных фильмов 10

Циури Ахвледиани, Кетеван Габуния

Метафора и метонимия в эвфемизмах 14

Русудан Гоциридзе

Преимущества метода, ориентированного на студента 19

Нана Гунцадзе, Кетеван Кусикашвили

Эстетика зеркала в творчестве Стендаля 23

Марина Зоранян

Концептуальная метафора как понимание одной концептуальной сферы в терминах другой 30

Русудан Табукашвили

Терминологическая полисемия и синонимия 34

Тамар Гарибашвили

Контекстуальные и текстуальные особенности французского компьютерного дискурса 42

Пикрия Чулухадзе

Сфера определения содержания сценария свадьбы в аксиологическом плане 50

Белла Хабеишвили

Роль аргументативной метафоры в формировании научного педагогического дискурса 53

Филология

Тинатин Апхаидзе, Георгий Зиракашвили

Роль связи с общественностью (PR) в процессе интегрированной маркетинговой коммуникации 62

ფილოლოგია

Philology

Филология

მხატვრული ფილმების სათაურების თარგმნის სპეციფიკა

ცისანა ანთაძე

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი
კოსტავას №77, 0175, თბილისი, საქართველო
ტელ: 599 551 801

E-mail: ts.antadze@gmail.com

რეზიუმე

სტატიაში განხილულია მხატვრული ფილმების სათაურების თარგმნის სპეციფიკა. წარმოდგენილია თარგმნის ძირითადი სტრატეგიები და მეთოდები. ყურადღებაა გამახვილებული სხვადასხვა ფაქტორებზე, რომლებიც უნდა გავითვალისწინოთ თარგმნის პროცესში. მოცემულია და განხილულია შესაბამისი მაგალითები.

საკვანძო სიტყვები:

თარგმანი, მხატვრული ფილმი, სპეციფიკა, სათაური, სტრატეგია, მეთოდი

შესავალი

კულტურა განსაზღვრავს საზოგადოების სულიერი განვითარების დონეს და განაპირობებს ერის არსებობას. ფართო აზრით, კულტურის ცნება ხაზს უსვამს ადამიანის განსხვავებას ყველა სხვა ბიოლოგიური არსებისაგან. კულტურაში იგულისხმება არა ცალკეული შემოქმედებითი აქტი, არამედ შემოქმედება, როგორც ადამიანის უნივერსალური დამოკიდებულება სამყაროსადმი, რომლის მეშვეობით იგი ქმნის „ახალ სამყაროს“ და საკუთარ თავს.

ხელოვნება სულიერი კულტურის ერთ-ერთი ფორმაა. ის ფართო გაგებით, ადამიანის შემოქმედებისა და წარმოსახვის ფიზიკური გამოხატვაა ნაწარმოებში, რომელიც აერთიანებს სინამდვილისა თუ მოგონილის მხატვრული გამოხატვის სხვადასხვა ფორმებს.

კინოხელოვნება (ბერძნ. Kineo – „ემოძრაობ“) – ვიზუალური ხელოვნების დარგია, რომლის ნაწარმოებები იქმნება რეალური, ინსცენირებული ან მულტიპლიკაციის საშუალებებით შექმნილი მოვლენების შესახებ [5].

მხატვრული ფილმი არა მხოლოდ კულტურული ფენომენია, რომელიც ასახავს საზოგადოების სოციალურ-კულტურულ პრიორიტეტებს, არამედ ცალკეული ინდივიდისა და მთლიანად ლინგვისტური საზოგადოების მსოფლიოს სურათის ფორმირების საშუალებაა. ხშირად სწორედ ფილმები (მიუხედავად მათი მხატვრული ღირებულებებისა თუ ნაკლისა) წარმოადგენენ მთავარ წყაროს და იმავდროულად საშუალებას „უცხო“ კულტურის ხატის შექმნაში [2:65].

ძირითადი ნაწილი

ლიტერატურული ტექსტისა თუ მხატვრული ფილმის სათაურს დიდი დატვირთვა აქვს. ის განასხვავებს ერთ მხატვრულ ნაწარმოებს მეორისაგან, თუმცა არ ისახავს მიზნად ამა თუ იმ ნაწარმოების არსზე, თვითმყოფალობასა თუ შინაგან სიღრმეებზე მინიშნებას. მხატვრული ნაწარმოების სათაური ასევე წარმოადგენს კომპოზიციურ ელემენტს, რომლის ფუნქციაც რომელიმე კონკრეტული ნაწარმოების თემაზე, ავტორის პოზიციასა და ჟანრის თავისებურებებზე მინიშნებაა. სათაური ერთგვარ სარეკლამო ფუნქციასაც ასრულებს, რადგან მისი ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ფუნქცია აუდიტორიის დაინტერესება–მიზიდვაა. სათაური გარკვეული ორიენტირია მხატვრული ნაწარმოების (ჩვენ შემთხვევაში მხატვრული ფილმის) შერჩევისას. სწორედ ამიტომ, მხატვრული ფილმის სათაურის თარგმნა სირთულეებს ქმნის, რადგან თარგმნილი ვარიანტი ორიგინალის ღირსეული შესატყვისი უნდა იყოს, ე.ი. სა-

თაურის თარგმნილი ვარიანტი უნდა აკმაყოფილებდეს შემდეგ კრიტერიუმებს: ის ისეთივე ლაკონური, ჟღერადი და შინაარსიანი უნდა იყოს, როგორც ორიგინალშია.

მხატვრული ფილმის სათაურის თარგმნისას უნდა გავითვალისწინოთ:

1) კულტურათაშორისი კომუნიკაციის პრობლემები;

2) ტექნიკური მოთხოვნებით გამოწვეული პრობლემები;

3) ლინგვისტური პრობლემები.

თარგმნის სტრატეგიის შერჩევას აუცილებელია მხატვრული ნაწარმოების გამოხატვის საშუალებათა გაანალიზება. მხატვრულ ფილმში ასეთი საშუალებებია ვერბალური და არავერბალური ნიშნები. თარგმანს, ბუნებრივია, ექვემდებარება მხოლოდ ვერბალური კომპონენტი, მაგრამ ფილმის ადეკვატურად აღქმა თავის თავში მოიცავს არავერბალურ კომპონენტებსაც (მაგ. ვიდეოკადრებს), რომელთაც გარკვეული ეროვნულ-კულტურული მახასიათებლები აქვთ. მათი გათვალისწინება მნიშვნელოვანია, რადგან კულტურათაშორისი ადაპტაციის მრავალი ხერხის გამოყენება პრობლემატურია იმის გამო, რომ ისინი სხვა კულტურის რეალიის აღუზიას შეიცავენ.

მეორე ბლოკის პრობლემები შეზღუდვებს უწევს თარგმანის ფორმებს. აღნიშნული პრობლემები იდეალურ შემთხვევაში არ უნდა აისახებოდეს შინაარსზე, რადგან მთარგმნელს ესმარება გამოხატვის საშუალებათა მრავალფეროვნება. ზოგჯერ თარგმნის პროცესში ორიგინალის მნიშვნელოვანი ელემენტები იკარგება, ხოლო რიგ შემთხვევაში ელემენტების ნაწილი სხვა ელემენტებით კომპენსირდება.

მესამე ბლოკის პრობლემები უკავშირდება ენობრივ გაფორმებას და მის ასახვას თარგმანში. ენათშორისი კომუნიკაციის დროს მთარგმნელს უადვილდება მუშაობა, თუ ორიგინალისა და თარგმანის კულტურული ნორმები ემთხვევა ერთმანეთს. თუმცა,

ზოგჯერ იგივე პირობა შეიძლება უხარისხო თარგმანის მიზეზიც გახდეს.

მხატვრული ფილმების სათაურების თარგმნისას შეიძლება გამოვეყოთ სამი ძირითადი სტრატეგია:

1) მხატვრული ფილმის სათაურის პირდაპირი თარგმანი ერთი ენიდან მეორეზე (ჩვენ შემთხვევაში ინგლისურიდან ქართულად). აღნიშნული მეთოდი გამოიყენება მაშინ, როცა სათაურში არ არის მოცემული უთარგმნელი კულტურულ-სპეციფიკური კომპონენტები.

მაგ.: “Pride and Prejudice” – „სიამაყე და ცრურწმენა” (2005, რეჟისორი ჯო რაიტი);

“A Cloackwork Orange” – „მექანიკური ფოტოხალი” (1971, რეჟისორი სტენლი კუბრიკი);

“Atonement” – “მონანიება” (2007, რეჟისორი ჯო რაიტი).

თარგმნის აღნიშნულ სტრატეგიას შეიძლება მივაკუთვნოთ ტრანსლიტერაცია და ტრანსკრიფცია, რომელსაც მიმართავენ საკუთარი სახელების გადატანისას ერთი ენიდან მეორეში.

მაგ.: “Titanic” – „ტიტანიკი” (1997, რეჟისორი ჯეიმს კამერონი);

“Amadeus” – „ამადეუსი” (1984, რეჟისორი მილოშ ფორმანი);

“Chicago” – „ჩიკაგო” (2002, რეჟისორი რობ მარშალი).

2) სათაურის ტრანსფორმაცია. ამ მეთოდის გამოყენება განპირობებულია ლექსიკური, სტილისტური, ფუნქციური და პრაგმატული ფაქტორებით. აღნიშნული სტრატეგიის გამოყენებისას ბევრი სათაური ითარგმნება კოგნიტიური ინფორმაციის გაფართოების, ლექსიკური ერთეულების ჩანაცვლების ან დამატების ხარჯზე. ასეთ შემთხვევაში ფილმის სათაურის თარგმნილ ვარიანტში ხდება აზრობრივი თუ ჟანრობრივი ინფორმაციის წარმოჩენა და ფილმის სათაურის სარეკლამო ფუნქციაც შენარჩუნებულია. მხატვრული ფილმის სათაურის თარგმნისას

ლექსიკური ერთეულის ჩანაცვლების ან დამატების კვალდაკვალ შეიძლება გამოვიყენოთ ლექსიკური ერთეულის გამოტოვების ხერხი.

მაგ: “The Assassination of Jesse James by the Coward Robert Ford” – “ჯესი ჯეიმსის მკვლელობა” (2007, რეჟისორი ენდრიუ ლომინიკი);

“The Shooting” – „სროლა დამარცხებამდე” (1966, რეჟისორი მონტე ჰელმანი);

“Come Back to the Five and Dime Jimmy Dean, Jimmy Dean” – „დაბრუნდი ჯიმი დინ” (1982, რეჟისორი რობერტ ალტმენი).

3) ფილმის სათაურის შეცვლა. ეს ხერხი ხშირად გამოიყენება მიუხედავად მთარგმნელის მიმართ სემანტიკურ-სტრუქტურული და კომუნიკაციურ-ფუნქციური თვისებების შენარჩუნების აუცილებლობის მოთხოვნისა. როგორც წესი, მთარგმანში შეცვლილი სათაური ფილმის შინაარსიდან გამომდინარეობს.

მაგ: “Moneyball” – „ადამიანი, რომელმაც ყველაფერი შეცვალა” (2011, რეჟისორი ბენეტ მილერი);

“The Hurt Locker” – „ქარიშხლის მბრძანებელი” (2008, რეჟისორი კეთრინ ბიგელოუ);

“Zero Dark Thirty” – „მთავარი სამიზნე” (2012, რეჟისორი კეთრინ ბიგელოუ).

დასკვნა

ამგვარად, ჩატარებულმა კვლევამ გვიჩვენა, რომ შეუძლებელია მხატვრული ფილმების სათაურების მთარგმნისას წარმოქმნილი პრობლემების გადაჭრის უნივერსალური საშუალებების პოვნა. გადამწყვეტი მნიშვნელობა ენიჭება სწორი სტრატეგიის შერჩევასა და ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში ინდივიდუალურ მიდგომას.

ლიტერატურა

1. თამარ ტალიაშვილი (2012): სათაურის ფუნქცია, სტატუსი, ინტერპრეტაცია <https://semioticsjournal.wordpress.com>

2. Милевич И. (2007): Стратегии перевода названий фильмов. Русский язык за рубежом

3. Тихонова А. В. (2015): Проблемы перевода названий зарубежных фильмов на русский язык на примере англоязычных и италияязычных фильмов <https://www.google.ge>

4. Арнольд И. В. (2002): Стилистика. Современный английский язык.–М.: Флинта: Наука

5. <https://ka.wikipedia.org>

6. <https://ka.wikipedia.org/> მხატვრული ფილმების ელექტრონული რესურსი

Specifications of Feature Film Title Translation

Tsisana Antadze

Georgian Technical University

Liberal Arts Department

77 Kostava str., 0175, Tbilisi, Georgia

Tel: 599 551 801

E-mail:ts.antadze@gmail.com

Abstract

The article deals with the specifications of feature film title translation. Basic strategies and translation methods are introduced. Different factors, which are to be taken into account in the process of translation are focused on. Corresponding examples are given and considered.

Keywords:

Translation, feature film, specifications, title, strategy, method.

Специфика перевода названий художественных фильмов

Антадзе Цисана Ревазовна

Грузинский технический университет

Департамент либеральных наук

Ул. Костава №77, 0175, Тбилиси, Грузия

Тел: 599 551 801

E-mail: ts.antadze@gmail.com

Резюме

В статье рассматривается специфика перевода названий художественных фильмов. Пред-

ставлены основные стратегии и методы перевода. Особенное внимание уделяются различным факторам, которые должны приниматься во внимание в процессе перевода. Представлены и рассмотрены соответственные примеры.

Ключевые слова:

Перевод, художественный фильм, специфика, название, стратегия, метод.

მეტაფორა და მეტონიმია ევფემიზმებში /ფრანგული, ესპანური და იტალიური ენების მასალაზე/

ციური ახვლედიანი
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
ჭავჭავაძის გამზ. №36, 0179, თბილისი,
საქართველო
ტელ. 599 508 607
E-mail: tsiuriakhvlediani@yahoo.com

ქეთევან გაბუნია
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
ჭავჭავაძის გამზ. №36, 0179, თბილისი,
საქართველო
ტელ.: 599 201 099
E-mail: keti_gabunia@yahoo.com

რეზიუმე

სტატიაში განხილულია კონცეპტუალური მეტაფორები და მეტონიმები, რომლებიც საფუძვლად უდევს ევფემისტური ერთეულების სემანტიკის ფორმირებას; შედარებულია სამი რომანული ენის (ფრანგული, ესპანური და იტალიური), „სიმთვრალის“ ნომინატიური სფეროს ევფემიზმთა კონცეპტუალური საფუძვლები და მოცემულია შედარების შედეგები მეტაფორული და მეტონიმიური კონცეპტების პროდუქტიულობის შესახებ განსახილველ ენებში.

საკვანძო სიტყვები:

ევფემიზმი, მეტაფორა, მეტონიმია, კონცეპტუალური საფუძველი, კოგნიტიურ-კულტუროლოგიური მოდელი.

შესავალი

ევფემიზმები მიიჩნევა არა მხოლოდ მეორადი ნომინაციის ერთეულებად, არამედ ნებისმიერი სოციუმის წეს-ჩვეულებათა, ტრადი-

ციათა და მორალურ-ეთიკურ ფასეულობათა სისტემის შესახებ ინფორმაციის მატარებელ კულტურულ ნიშნებადაც. ევფემიზმის სემანტიკის ნაწილს წარმოადგენს კულტურული ინფორმაცია. ტერმინის „მნიშვნელობის კულტურული კომპონენტის“ შინაარსი ესადაგება კულტურული კონოტაციის ცნებას, რომელიც წარმოადგენს ლინგვოკულტუროლოგიის საბაზისო ტერმინს. ბუნებრივია, რომ ენობრივ ერთეულთა კულტურული ინტერპრეტაცია შეიძლება განხორციელდეს ერთი ლინგვოკულტურის ჩარჩოებშიც. ეს თვალნათლივ ჩანს იმ ფრაზეოლოგიური ერთეულების მასალაზე ჩატარებულ კვლევებში, რომლებშიც სორციელდება კულტურული სიმბოლოს აზრობრივი ფიქსირება.

ძირითადი ნაწილი

ევფემიის თეორიის განვითარების თანამედროვე ეტაპზე, მნიშვნელოვანი და შესაძლებელია ევფემიზმთა და მათში არსებულ კოგნიტიურ-კულტუროლოგიურ მოდელთა სემანტიკის შეპირისპირებითი ანალიზი, რაც გამოსატავს სამყაროს კონცეპტუალურ ხედვას მოცემულ ენობრივ სოციუმთა წარმომადგენლების მიერ.

ცნობილია, რომ ევფემიზმთა სემანტიკის ფორმირების პლანში ძალიან მნიშვნელოვანია მეტაფორული და მეტონიმიური გადატანები, რაც იძლევა ობიექტურ საფუძველს სხვადასხვა ენობრივ სისტემათა ევფემიზმების შეპირისპირებისათვის. მსგავსების მიხედვით, ტიპობრივ გადატანათა შეპირისპირებითი შესწავლის მნიშვნელოვნებას ჯერ კიდევ გასული საუკუნის 70-იან წლებში აღნიშნავდა ვ. გაკი და მართლაც, გაკის მიერ გამოყოფილი ტიპობრივი მეტაფორული გადატანები აშკარად შეესაბა-

მება ჯ. ლაკოფისა და მ. ჯონსონის მიერ გამოყოფილ კონცეპტუალურ მეტაფორებს. პერსონიფიკაცია (ანთროპომორფიზმი) და ანიმიზმიც წარმოადგენენ სხვადასხვა ენათა შეპირისპირების საფუძველს, რადგან ეს მექანიზმები ხასიათდება სხვადასხვა პროდუქტიულობით განსხვავებულ ენობრივ სისტემაში. შესაბამისად, ტიპობრივ მეტაფორულ გადატანათა ან კონცეპტუალურ მეტაფორათა განხილვა და მათი პროდუქტიულობის განსაზღვრა ევფემიზმთა ფორმირებისას, შეიძლება გახდეს ობიექტური საფუძველი სხვადასხვა ენათა ევფემიზმების შეპირისპირებისათვის.

ამ თეზისის საილუსტრაციოდ განვიხილოთ „ლოთობის“ ნომინატიური სფერო. ეს სფერო პერსპექტიულია ევფემიზაციის მექანიზმთა შესწავლის პლანში, რადგან იგი უკავშირდება რა ერთ-ერთ უძველეს მანიკერებას, ხასიათდება სინონიმის მაღალი დონით განსახილველ ენებში (ფრანგული, ესპანური, იტალიური); თუმცა აღსანიშნავია, რომ იტალიური ენა შეიცავს გაცილებით ნაკლებ ევფემისტური პოტენციალის მქონე ლექსიკურ და ფრაზეოლოგიურ ერთეულებს, ვიდრე ფრანგული და ესპანური ენები. იტალიურ ენაში, თემატური სფეროს „ლოთობა“ აღსაწერად ევფემისტურ ერთეულთა შედარებით მცირე რაოდენობის გამოყენება განპირობებულია იმ ფაქტით, რომ იტალიურ სოციუმში, ტრადიციულად, ალკოჰოლის დიდი რაოდენობით მიღება არ მიიჩნევა მაღალ კულტურულ დონედ.

მოცემულ ენებში (ფრანგული, ესპანური, იტალიური), საუკუნეების მანძილზე გამოიყენება ევფემიზმები, რომელთა სემანტიკა მოდელირებულია ალკოჰოლის ხმარების პროცესის კონცეპტუალურ-მეტაფორული გააზრების ბაზაზე, ანუ ისეთ ქმედებაზე, რომელიც სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია ადამიანის ორგანიზმის ნორმალური არსებობისათვის; მაგალითად, „ლოთობის“ როგორც „წყურვილის“ მეტაფორული რე-

პრეზენტაცია ჩანს ფრანგულ ევფემიზმში **meurt-de-soif** – ‘ლოთი’, სიტყვა-სიტყვით: „წყურვილისაგან მომაკვდავი“.

ასეთივე კონცეპტუალური საფუძველის ბაზაზე, ალკოჰოლის სხვადასხვა ხარისხის შემცველი სასმელები მეტაფორულად მოიაზრება „წყლად“, რაც აუცილებელია ადამიანის ორგანიზმის ფუნქციონირებისათვის: ფრანგ. **eau-de-vie** ‘არაყი’, სიტყვა-სიტყვით: „სიცოცხლის წყალი“.

ალკოჰოლის გამოყენების პროცესი მეტონიმიურად რეპრეზენტირებულია სითხის მიღების სტერეოტიპული სცენარის სხვადასხვა ეტაპების საშუალებით:

ფრანგ. **prendre un verre** (სიტყვა-სიტყვით: „ჭიქის აღება“), **se rincer la dalle** (სიტყვა-სიტყვით: „ყელის გასველება“); ესპან. **empinar el codo** (სიტყვა-სიტყვით: „იდაყვის აწევა“); იტალ. **alzare il gomito** (სიტყვა-სიტყვით: „იდაყვის აწევა“).

როგორც ჩანს, „ლოთობის“ მეტონიმიურ წარმოდგენაში მონაწილეობს ადამიანის სხეულის სხვადასხვა ნაწილი, ძირითადად ის ნაწილი, რომელიც პასუხისმგებელია სითხიანი ჭურჭლის პირთან მიტანის მომენტში (იდაყვის სახსარი) და ისინიც, რომლებიც უზრუნველყოფენ სითხის მოხვედრას ორგანიზმში (ყელი).

„სმის“ წარმოდგენის ჩვენს მიერ განხილული მოდელი უკავშირდება სმას, როგორც ქმედებას/ქმედებებს, შესრულებულს ფიზიოლოგიური პროცესებით, ანუ ადამიანის სხეულის ფუნქციებით; აქედან გამომდინარეობს ევფემიზმების ფორმირებისას სომატიზმთა განსაკუთრებული აქტივობა. მითითებულ ენათა ნომინატიურ სფეროში, სომატიზმთა შემცველი მრავალი ევფემიზმი წარმოადგენს მთვრალ ადამიანს ისეთი კონტენერის სახით, რომელიც ბოლომდე სავსეა სითხით: ესპან. **Ponerse hasta los ojos / hasta las orejas / hasta las patas / hasta las cejas** (სიტყვა-სიტყვით: „დაღვევა თვალებამდე, ყურებამდე, ფეხებამდე, წარბებამდე“)

ან მიგვიტოთებს ორგანიზმის მთლიანობის დარღვევაზე (დაზიანებაზე): ფრანგ. **se péter la gueule** (სიტყვა-სიტყვით: „ხახის გასკდომა“).

რომანული ენებისათვის ასევე არსებითია ალკოჰოლის მიღების პროცესის გააზრება მეტაფორულად; კერძოდ, დათრობა აქტუალიზდება როგორც კვება მოზრდილი ადამიანისა: ესპან. **pasarse las cucharadas** ან ძუძუმწოვარა ახალშობილისა: ფრანგ. **téter** (სიტყვა-სიტყვით: „ძუძუს წოვა“), ფრანგ. **biberonner**, ნაწარმოები **biberon** –დან ‘ბოთლი ბავშვის კვებისათვის’, ესპან. **mamarse** (სიტყვა-სიტყვით: „რძის წოვა“), ესპან. **mamada** ‘დათრობა’ (სიტყვა-სიტყვით: „ბავშვის კვება“). როგორც ჩანს, ბავშვის კვების ხატი პროლუქტიულია „დათრობის“ მეტაფორულ კონსტრუირებაში.

„ლოთობის“ მეტაფორული რეპრეზენტაციისათვის ასევე მნიშვნელოვანი კონცეპტუალური საფუძველია ორგანიზმის სხვა ფიზიოლოგიური ასპექტებიც: ფრანგ. **caresser la bouteille** (სიტყვა-სიტყვით: „ბოთლის მოფერება“), **se noircir le nez** (სიტყვა-სიტყვით: „ცხვირის გაშავება“), **avoir le nez sale** (სიტყვა-სიტყვით: „ცხვირის გაჭუჭყიანება“), ფრანგ. **noir** ‘მთვრალი’ (სიტყვა-სიტყვით: „შავი“), ესპან. **tiznarse** (სიტყვა-სიტყვით: „ჭვარტლით გამურვა“).

არანაკლებ ამბივალენტურია ის ევფემიზმები, რომელთა სემანტიკის საფუძველს წარმოადგენს კონცეპტუალური მეტონიმია; კერძოდ, კონცეპტუალური მეტონიმიაა მთვრალი ადამიანის ემოციური მდგომარეობის შეცვლის ევფემისტური აღწერის საფუძველი, რაც გამოიხატება განწყობის გაუმჯობესებაში: ფრანგ. **gai**, ესპან. **alegre**, იტალ. **allegro** ‘მხიარული’; ასევე ინტელექტუალური შესაძლებლობების დარღვევაში: ფრანგ. **troublé** ‘შფოთვარე’; პერცეფციული შესაძლებლობების დარღვევაში: ფრანგ. **asommé** ‘გრძნობადაკარგული’; სხეულის ტემპერატურის აწვევაში: ესპან. **tibio** ‘თბილი, ცხელი’;

თანაბარი მოძრაობის უნარის დაკარგვაში: ესპან. **ir dando trompicones** ‘ბორძიკით სიარული’.

ევფემიზმების კონცეპტუალური ანალიზი გვიჩვენებს, რომ ესპანური ენისათვის უფრო მეტად, ვიდრე ფრანგულისა და იტალიურისათვის, დამახასიათებელია „ლოთობის“ კონცეპტუალურ-მეტაფორული გადააზრება „ავადმყოფობად“: ესპან. **estar bizzo** ‘თვალეების დაეღმება’, **estar/ir/ponerse ciego** ‘დაბრმავება’.

„დათრობის“ მეტაფორული რეპრეზენტაციის კონცეპტუალური ბაზა ასევე შეიძლება იყოს დათრობის გააზრება გულის დაავადებათა ტერმინებით (ესპან. **cardiaco**), დაავადებები, რომლებიც უკავშირდება სამოძრაო აქტივობის დაკარგვას (ესპან. **darse unos calambrazos** სიტყვა-სიტყვით: „კრუნჩხვების განცდა“), გაციებასთან დაკავშირებული დაავადებები (ესპან. **constiparse, acatarrarse, moco** ‘დათრობა’, სიტყვა-სიტყვით: „ცინგლი, წვინტლი“). აღსანიშნავია, რომ „ავადმყოფობის“ კონცეპტუალური სემანტიკის აქტივიზაციას შეიძლება ახლდეს სუბკონცეპტ „მკურნალობის“ აქტივიზაცია, ანუ ალკოჰოლის წარმოდგენა წამლად (ფრანგ. **anti-grippe** სიტყვა-სიტყვით: „გრძობის საწინააღმდეგო“).

სიმთვრალის მეტაფორული გადააზრება ადამიანის ორგანიზმის სიცოცხლისუნარიანობის შეწყვეტასაც უკავშირდება, ანუ ადამიანის დაღუპვას: ფრანგ. **mort** ‘მკვდარი’, **asphyxia** ‘გაგუღული’, ესპან. **tener enzima un trancazo de muerte** სიტყვა-სიტყვით: „სიკვდილის დარტყმის ქვეშ ყოფნა“, **ahogado** ‘დამხრჩვალი’.

აღსანიშნავია, რომ სიკვდილის კონცეპტი მნიშვნელოვანია არა მარტო მთვრალი მდგომარეობის მეტაფორული კონსტრუირების პლანში, არამედ გარკვეულწილად, ალკოჰოლური სასმელის ცარიელი კონტეინერის კონცეპტუალიზაციისათვისაც, რომელიც, ბევრ შემთხვევაში, პერსონიფიცირებულია:

ფრანგ. **cadavre** სიტყვა-სიტყვით: „ცხედარი“. რომანულ ენებში, პერსონიფიკაციას განსაკუთრებული როლი აქვს რეპრეზენტაციის პლანში – როგორც სპირტიანი სასმელების კონტეინერის სახით, ასევე თვით სასმელისა და ადამიანის სახით, ხასიათისა და გარეგნობის განსაზღვრული თვისებებით: ფრანგ. **serieux** (‘არაყი’), **blonde** (ღუდი, სიტყვა-სიტყვით: „ქერა“), **rouquin** (ღვინო, სიტყვა-სიტყვით: „წითურთმიანი“), **galopin** (კათხა ღუდი, სიტყვა-სიტყვით: „ხუმარა“), ესპან. **amable** (სიტყვა-სიტყვით: „მეგობრული“), **rubia** (ღუდი, სიტყვა-სიტყვით: „ქერა“), **pochola** (ღუდი, სიტყვა-სიტყვით: „სიმპატიური“).

დასკვნა

აღკოჭოლის მიღების პროცესისა და შედეგის მეტაფორული რეპრეზენტაცია, წარმოდგენილი რომანულ ენებში კონცეპტთა პროდუქტიულობით, უკავშირდება ადამიანის ორგანიზმის კონკრეტულ ფუნქციებს და მიიხსნება კულტურულ-სპეციფიკურ მოვლენად.

ლიტერატურა

1. Гак В. (1977): Сопоставительная лексикология. Москва
2. Lakoff G., Johnson M. (1980): *Metaphors we live by*. The University of Chicago Press

Метафора и метонимия в эвфемизмах (на материале французского, испанского и итальянского языков)

Ахвледиани Циური Александровна
Тбилисский государственный университет
Факультет гуманитарных наук
Пр. И. Чавчавадзе №36, 0179, Тбилиси, Грузия
Тел.: 599 508 607
E-mail: tsiuriakhvlediani@yahoo.com

Габуня Кетеван Учаевна
Тбилисский государственный университет
Факультет гуманитарных наук
Пр.И. Чавчавадзе №36, 0179, Тбилиси, Грузия
Тел.: 599 201 099
E-mail: keti_gabunia@yahoo.com

Резюме

В статье рассмотрены концептуальные метафоры и метонимии, лежащие в основе формирования семантики эвфемистических единиц; сравнены концептуальные основания эвфемизмов трех романских языков (французского, испанского и итальянского) номинативной области „пьянство“, делая выводы о продуктивности метафорических и метонимических концептов в каждом конкретном из указанных языков.

Ключевые слова:

эвфемизм, метафора, метонимия, концептуальное основание, когнитивно-культурологическая модель.

**Metaphor and Metonymy in
Euphemism
(Bases on French, Spanish and Italian
languages)**

Tsiuri Akhvlediani

Tbilisi State University

Humanitarian science faculty

36, Chavchavadze ave., 0179, Tbilisi, Georgia

Tel.:599 508 607

E-mail: tsiuriakhvlediani@yahoo.com

Ketevan Gabunia

Tbilisi State University

Humanitarian science faculty

36, Chavchavadze ave., 0179, Tbilisi, Georgia

Tel.:599 201 099

E-mail: keti_gabunia@yahoo.com

Abstract

The article describes the conceptual metaphor and metonymy, which underlying the formation of the semantics of the euphemisms units; it compares the conceptual grounds of euphemisms three of three Romance languages (French, Spanish and Italian) nominative area "drunkenness" and making conclusions about the productivity of metaphorical and metonymical concepts in each of the analyzed languages.

Keywords:

Euphemism, metaphor, metonymy, conceptual foundation of cognitive-cultural model.

Benefits of the Student-Centered Method

Rusudan Gotsiridze
Georgian Technical University
Department of Liberal Sciences
77 Kostava str. 0175, Tbilisi, Georgia
Tel.:593 301 342
E-mail: rusudangotsiridze@gmail.com

Abstract

In the education world, the term student-centered classroom is one we hear a lot. Many educators would agree that when it comes to 21st-century learning, having a student-centered classroom is certainly best practice. Student centered teaching shifts the focus from the teacher to the student. Learner-centered methods have repeatedly been shown to be superior to the traditional teacher-centered approach.

Theoretical and methodological research of the scholars, concerned with philosophical, psychological, linguistic, general pedagogical and methodological issues of foreign language teaching, has shown that implementation of learner-centered approach in teaching of foreign language at the higher educational institution is a complex and under-researched psychological and educational problem.

Keywords:

Learner-centered teaching, learner-centered approach, language acquisition, foreign language communication activity.

Introduction

Learner-centered teaching methods shift the focus of activity from the teacher to the learners. These methods include active learning, in which students solve problems, answer questions, formulate questions of their own, discuss, explain, debate, or brainstorm during class; Rather than sitting in class copying from a book, or listening passively to a teacher, student-centered learning encourages the

students to be actively engaged in their learning, and can promote higher engagement and motivation in the classroom. Student centered teaching has been proven effective in its ability to teach students the material they need to know. The active nature of the student centered approach helps students actually work with information, and therefore learn it and store it. In a student centered approach, it is the students themselves who are responsible for the success of a lesson and therefore they tend to feel more responsible for the success of their own learning.

Main Body

Language, with its multiple and complex functions, has long been considered in isolation from humans. Kapretev (2006) states that language can't be taught, you can only create conditions for its learning and if you can't learn foreign language well, then poor knowledge is useless.

As noted by Brown (2000), starting point of the modern theory of learner-centered teaching is the idea of an individual as a purpose and factor of the educational process; the main objective of an educator is to create the conditions necessary for harmonious development of student's personality in the learning process.

The concept of 'condition' as a philosophical category expresses the ratio of the subject to the surrounding phenomena, without which it can't exist. The fact that target language in the natural environment is both a means of communication and understanding between people in everyday life reinforces the importance of a pragmatic process of language acquisition and motivates people's foreign language communication activity. However, foreign language in isolated conditions is only an instructional medium which mainly exists as a means of communication in the process of in-class activities.

However, according to Galskova (2008) mastering of foreign language outside the country of the target language and without immediate contact with native speakers will be efficient, if it gains all the possible characteristics of the natural process of language acquisition, and as close as possible approaches with its main parameters to the conditions of facilitated language acquisition in the natural language environment.

Different methods of teaching foreign languages, arising from time to time, often have some success among the creators only and don't have theoretical basis and scientific-methodological generalizations for the common use in foreign language teaching at the higher educational institution [Matukhin & Gorkaltseva, 2015].

The study of the foreign language teaching problems can be approached based on the modern theory of learning which is an essential part of humanistic approaches to learning of foreign languages: cultural, learner-centered, individual creativity, etc. [Obskov, et al., 2015].

One of the features of foreign language teaching is integration of professional and educational activities of teachers with learning and cognitive activities of students. The main functions of a teacher in this process are organization and management of foreign language activities in order to help students develop the necessary skills for becoming independent learners. Dickinson suggests that this can be achieved by providing learners with opportunities to practise language for communicative purposes: "... many teachers using such (communicative) methods are, consciously or not, involved in helping their students to learn how to learn" [1987: 34].

The objective of a student is mastery of different types of speech activity in the foreign language, continuous development of skills and vocabulary that is mastering 'foreign language experience' [Frei, 2007].

Hence, a learner-centered methodology, based on real-life needs and the communicative goals of the student and also the practice of communicative methods, plays a significant role in learner training.

This assumption is supported by Nunan in his definition of "the good communicative lesson": The "good communicative lesson" will:

- derive input from authentic sources;
- involve learners in problem-solving activities in which they are required to negotiate meaning;
- incorporate tasks which relate to learners' real-life communicative needs;
- allow learners choices in what, how and when to learn;
- allow learners to rehearse in class real-world language tasks;
- require learners and teachers to adopt a range of roles, and use language in a variety of settings in and out of the classroom;
- expose learners to the language as system;
- encourage learners to develop skills in learning how to learn;
- integrate the four macro-skills;
- provide controlled practice in enabling micro-skills (reading, listening, speaking and writing) ;
- involve learners in creative language use [Nunan, 1989: 132].

In student centered teaching, we center our planning, our teaching, and our assessment around the needs and abilities of our students. The main idea behind the practice is that learning is most meaningful when topics are relevant to the students' lives, needs, and interests and when the students themselves are actively engaged in creating, understanding, and connecting to knowledge. Students will have a higher motivation to learn when they feel they have a real stake in their own learning.

Instead of the teacher being the sole, infallible source of information, the teacher shares control of the classroom and students are allowed to explore, experiment, and discover on their own. The students are not just memorizing information, but they are allowed to work and use the information alone or with peers. Their diverse thoughts and perspectives are a necessary input to every class. The students are given choices and are included in the decision-making processes of the classroom. The focus in these classrooms is on options, rather than uniformity.

Essentially, learners are treated as co-creators in the learning process, as individuals with ideas and issues that deserve attention and consideration. Student centered teaching helps us design effective instruction for every member of the classroom, no matter what his or her diverse learning needs. By its nature, student centered teaching is adaptable to meet the needs of every student. In order to design any lesson, the teacher must first think of the students, rather than the content, and so we are assured that the students' needs are being considered.

The creativity inherent in student-centered activities adds an element of surprise to each class, and foreign language students tend to bore less often. As a result, even though foreign language learning can be frustrating and intimidating the students stay engaged and willing to learn. Even beyond learning what they need to know, students benefit from a less academic side effect of student centered teaching - they learn how to feel good about themselves. As they take on new responsibilities and succeed with these responsibilities, they come to gain confidence in themselves as competent problem-solvers. In a student centered approach, it is the students themselves who are responsible for the success of a lesson and therefore they tend to feel more responsible for the success of their own learning.

For foreign language students, especially, the student-centered method has special benefits. When students use the language, they retain it more than if they would simply hear it. They get practice in actively producing meaningful conversation and they take a more direct route to fluency than they would take, for example, if they filled out worksheets with sentences created by the teacher.

Conclusion

Student centered teaching has been proven effective in its ability to teach students the material they need to know. There are numerous studies that followed students who were taught in the student centered approach that found that not only does student motivation increase, but actual learning and

performance do as well. Students taught in a student centered classroom retain more material for longer periods of time. In order to learn, the brain cannot simply receive information; it must also process the information so that it can be stored and recalled. The active nature of the student centered approach helps students actually work with information, and therefore learn it and store it.

Literature

1. Brown H. D. (2000): Principles of Language Learning and Teaching. White Plains: Longman
2. Dickinson L. (1987): Self-instruction in language learning. Cambridge: Cambridge University Press. 154pp.
3. Frei S. et al. (2007): Practical Strategies for Successful Classrooms. Integrating Technology into the Curriculum. Huntington Beach, CA: Shell Education
4. Galskova N. D. (2008): Современная методика обучения иностранным языкам [A Handbook for Teachers of modern methods of teaching foreign language]. Moscow: Arcti Publishers.
5. Каптерев П. Ф. (2006): Педагогика – наука или искусство? Избранные педагогические сочинения [Pedagogy – science or art? Selected pedagogical papers]. Moscow: Pedagogika Publishers
6. Matukhin D. L., & Gorkaltseva E. N. (2015): Teaching Foreign Language for Specific Purposes in Terms of Professional Competency Development. Mediterranean Journal of Social Sciences MCSER Publishing, 6(1). 525-531
7. Nunan D. (1989): Designing Tasks for The Communicative Classroom. Cambridge: Cambridge University Press
8. Obskov A. V. et al. (2015): Educational Aspects of Interactive Foreign Language Learning in High Schools. Mediterranean Journal of Social Sciences MCSER Publishing, 6(4), S. 4, 178-182.

სტუდენტზე ორიენტირებული მეთოდის უპირატესობები

რუსუდან გოცირიძე
საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი
კოსტავას ქ. №77, 0175, თბილისი, საქართველო
ტელ.: 593 301 342
E-mail: rusudangotsiridze@gmail.com

რეზიუმე

განათლების სამყაროში ბევრს საუბრობენ ტერმინზე „სტუდენტზე ორიენტირებული კლასი“. ბევრი მასწავლებელი თვლის, რომ როდესაც საქმე XXI საუკუნის განათლებას ეხება, სტუდენტზე ორიენტირებული სწავლება ერთ-ერთი საუკეთესო პრაქტიკაა. სტუდენტზე ორიენტირებული სწავლების პირობებში აქცენტი მასწავლებლიდან სტუდენტზე გადადის. არაერთხელ დადასტურდა სტუდენტზე ორიენტირებული მეთოდების უპირატესობა ტრადიციულ მეთოდებთან შედარებით.

მკვლევართა თეორიულმა და მეთოდოლოგიურმა შრომებმა, რომლებიც ეხება უცხოური ენის სწავლების ფილოსოფიურ, ფსიქოლოგიურ, ენობრივ, ზოგად პედაგოგიურ და მეთოდოლოგიურ საკითხებს, აჩვენებს, რომ უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში უცხოური ენის სწავლების პროცესში სტუდენტზე ორიენტირებული მიდგომის დანერგვა რთული და არასაკმარისად შესწავლილი ფსიქოლოგიური და საგანმანათლებლო პრობლემაა.

საკვანძო სიტყვები:

მოსწავლეზე ორიენტირებული სწავლება, მოსწავლეზე ორიენტირებული მიდგომა, ენის დაუფლება, უცხოურ ენაზე კომუნიკაცია.

Преимущества метода, ориентированного на студента

Гоциридзе Русудан Арчиловна
Грузинский Технический Университет
Департамент либеральных наук
Ул. Костава №77, 0175, Тбилиси, Грузия
Тел.: 593 301 342
E-mail: rusudangotsiridze@gmail.com

Резюме

В мире образования много говорится о термине «класс, ориентированный на студента». Многие преподаватели согласны с тем, что когда речь заходит об образовании в XXI столетия, класс, ориентированный на ученика, безусловно, является наилучшей практикой. Обучение, ориентированное на студента, переносит акцент с учителя на ученика. Методы, ориентированные на ученика, неоднократно демонстрировали превосходство над традиционным подходом, ориентированным на учителя.

Теоретико-методологические исследования ученых, занимающихся философскими, психологическими, лингвистическими, общепедагогическими и методологическими вопросами обучения иностранному языку, показали, что внедрение подхода, ориентированного на студента в обучении иностранному языку в высшем учебном заведении, является сложной и недостаточно изученной психологической и образовательной проблемой.

Ключевые слова:

обучение ориентированное на студента, подход ориентированный на студента, освоение языка, коммуникация на иностранном языке.

სარკის ესთეტიკა სტენდალის შემოქმედებაში

ნანა გუნცაძე
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
ჭავჭავაძის გამზ. N36, 0179, თბილისი,
საქართველო
ტელ.: 593 646 000
E-mail : nana_guntsadze@yahoo.com

ქეთევან ქუსიკაშვილი
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
ჭავჭავაძის გამზ. №36, 0179, თბილისი,
საქართველო
ტელ.: 593 243 123
E-mail: ketevan.kusikashvili001@humfac.tsu.edu.ge

რეზიუმე

რეალისტი მწერლის მიზანია ზუსტად ასახოს მის გარშემო არსებული სამყარო. მწერალი იკვლევს საზოგადოების ყველა ფენას და ადამიანებს შორის არსებულ კომპლექსურ ურთიერთობებს.

სტენდალის აზრით, რომანი გვთავაზობს ადამიანური გრძნობების კავშირს ეთიკურ, ესთეტიკურ და წმინდად ლიტერატურულ ღირებულებებთან. რომანი არ არის უბრალოდ რეალობის მარტივი წარმოდგენა, ის წარმოგვიდგენს შესაძლებელსაც, ამ შესაძლებლის შეცნობას ლიტერატურა წარმოსახვის საშუალებით აღწევს, რასაც ადასტურებს სტენდალის რომანების ფრაზეოლოგიური ანალიზი.

ამრიგად, სტენდალთან სინამდვილე წარმოსახვითის გავლით იქმნება, მაგრამ ამ შემთხვევაში წარმოსახვითი ნამდვილ ფაქტებს ემყარება. სტენდალი სარკის ესთეტიკას იყენებს იმისათვის, რომ სინამდვილე შექმნას. ერთი შეხედვით, სარკის ფენომენი ობიექტური ხედვის პრინციპს ეფუძნება, მაგრამ მეორე მხრივ, არ უნდა დაგვაიწყდეს, რომ სარკე მხოლოდ იმას ასახავს, რასაც მის წინ მოვათავსებთ. ასე რომ, შემოქმედს

თავისუფალი არჩევანი აქვს, მისი გადასაწყვეტია, რა კუთხით მოათავსებს სარკეს „შარაგზაზე“.

საკვანძო სიტყვები:

რეალიზმი, სარკის ესთეტიკა, ღირებულებები, ემოცია, სიმართლე, სუბიექტივიზმი, პროტაგონისტი.

შესავალი

სტენდალი იმ პერიოდში იწევს მოღვაწეობას, როდესაც კლასიკური დოგმების უარყოფა იწყება. ამგვარად, ის რომანტიზმის სათავეებთან დგას ვაჰიუგოს გვერდით. სწორედ სტენდალს ეკუთვნის რომანტიზმის ერთ-ერთი პირველი მანიფესტი „რასინი და შექსპირი“. მიუხედავად იმისა, რომ სტენდალი რომანტიზმის შესახებ თეორიულ ნაშრომში განსაკუთრებულ ინტერესს გამოთქვამს ამ ტენდენციის მიმართ, მისი შემოქმედება რომანტიზმის ჩარჩოებში არ თავსდება, ამასთანავე, მას გადაჭრით რეალისტსაც ვერ ვუწოდებთ. უ. ბლენის აზრით, ეს პრობლემა შეიძლება მისი ეგოს ორმაგ ბუნებასთან იყოს დაკავშირებული. როგორც ის აღნიშნავს, სტენდალი ფსიქოლოგიურად არამყარია, ამიტომ მასთან რაიმე კონკრეტულზე საუბარი ძნელია. ეს თვისება არც მის შემოქმედებაში იმალება. ხშირად ნაწარმოების სტრუქტურაც ამ ფაქტზე მიუთითებს („წითელი და შავი“, „რასინი და შექსპირი“).

„რომანი არის სარკე, რომელსაც გზის გასწვრივ ჩამოატარებენ“ – წერს სტენდალი რომანში „წითელი და შავი“ 1830 წელს. რეალისტი მწერალი ამრავლებს რეალურ ეფექტებს. რეალისტურ რომანში ნარაციის გვერდით დეტალურ აღწერას დიდი ადგილი უჭირავს. თითოეულ პერსონაჟთან ადაპტირებული ენის და რეგისტრის გამო-

ყენება ხელს უწყობს სინამდვილის ილუზიის შექმნას.

ტერმინი „რეალიზმი“ სტენდალთან ორმაგ სახეს იღებს. ერთი მხრივ, ავტორი რომანისა „წითელი და შავი“ რეალისტია, მაგრამ მის მიერ შექმნილი სინამდვილე სუბიექტურია. ავტორი სინამდვილის გადმოცემას მოითხოვს და პარალელურად, ჩართულობის სისშირე ნაწარმოებში ობიექტურობას გამოიხატავს. თუმცა ობიექტური რეალობის შექმნა, ცხადია, სინამდვილის შესწავლით იწყება და სინამდვილის გადმოცემას მოითხოვს.

სიმართლე სტენდალთან შემეცნებითი ღირებულებისაა და არა სოციოლოგიური და ისტორიული. სტენდალი იცნობს XVIII ს-ის მატერიალისტურ ფილოსოფიას, ხშირად საუბრობს ფაქტების და დაკვირვების მნიშვნელობაზე და მიაჩნია, რომ რაც არის ნამდვილი, ის რეალობის ადეკვატურია, თუმცა, ზუსტად არ ემთხვევა ფაქტებს. ლიტერატურა მისთვის არ არის დოკუმენტი, რომელიც შეესაბამება ფაქტებს. სტენდალისთვის რომანი არ ცდილობს დეტალების გადმოცემას, არამედ ეხება ცხოვრების არსებით სიმართლეს, ე.ი. ცხოვრების მნიშვნელოვან საკითხებს და ბაღებს ძველ პრობლემას, როგორ უნდა იცხოვრო უკეთ. იგი ებრძვის ნაწარმოებში უსარგებლო დეტალებით გამოწვეულ ბუნდოვანებას.

ძირითადი ნაწილი

ნებისმიერი ადამიანი, საკუთარი თუ სხვისი ცხოვრების აღწერის პროცესში აუცილებლად რთავს წარმოსახვითს, რადგან გამოირიცხებია, თხრობის და მოქმედების მიმდინარეობის დრო ერთმანეთს დაემთხვეს. მთავარია, რომ თხრობის საწყისი წერტილი ნამდვილი ფაქტია, თხრობის პროცესში კი, მეტ-ნაკლებად, ხდება სინამდვილიდან გადახვევა. ამგვარად, ხდება რეალო-

ბის ინტერპრეტაცია. სწორედ ამ პრინციპით ქმნის სტენდალი სინამდვილეს. მის რომანს ყოველთვის ნამდვილი ფაქტი უდევს საფუძვლად, მოქმედების განვითარების პარალელურად კი ავტორი გარკვეულწილად სცილდება მშრალ ფაქტებს და წარმოსახვითის საშუალებით უფრო მრავალფეროვანს ხდის ამბავს.

სტენდალის რომანებში სიმართლეც არის და გამონაგონიც. „პარმის სავანის“ ავტორი ყოველთვის ცდილობს დაადგინოს საზღვარი სინამდვილესა და გამონაგონს შორის, მკითხველს ისეთი რამ შესთავაზოს, რაც სიმართლესთან ახლოს იქნება. სტენდალი ყოველთვის სიმართლის ძიებაშია; მას სურს, პასუხი გასცეს უამრავ კითხვას: რა არის ადამიანი, რა არის სიცილი, რა არის შიმშილი, რა არის სინდისის ქენჯნა, რა არის ბედნიერება, ან უბედურება? ამ კითხვებზე პასუხების გასაცემად ადამიანმა ყველაფერი უნდა შეიგრძნოს იმისთვის, რომ შემდეგ ეს შეგრძნებები სხვასაც გაუზიაროს.

მწერალი უპირისპირდება აკადემიზმსა და სიყალბეს. იგი მიიჩნევს, რომ ხელოვანისათვის პირველი ნაბიჯი შემოქმედებაში ბუნების ახლოდან შესწავლაა. ნაწარმოებში „მხატვრობის ისტორია იტალიაში“ სტენდალი წერს: „[...] ვერანაირი აღწერა ცხოველთა ფეხით გათელილი თოვლისა ვერ შეუქმნის მკითხველს ამ სურათზე ნათელ შთაბეჭდილებას [...], [Stendhal 1996:212]. სტენდალი ამ მაგალითით იმ ფაქტის კონსტატაციას ახდენს, რომ ხელოვანი ემოციას ვერ შექმნის, თუ თავად შესწავლილი და გააზრებული არ აქვს ესა თუ ის გრძნობა, აქედან გამომდინარე, ვერც მკითხველი შეიგრძნობს ემოციის სრულ სიმართლეს.

„პარმის სავანის“ ავტორს განსაკუთრებული დამოკიდებულება აქვს სინამდვილის მიმართ. მიუხედავად იმისა, რომ მისთვის საწყისი წერტილი ყოველთვის ნამდვილი ამბავია, მიიჩნევს, რომ ნამდვილი ფაქტი ხშირად ხელოვნებისთვის არაფერს ნიშ-

ნავს. სტენდალმა ასეთი ფორმულა შეიმუშავა: „ხელოვნება გარკვეულწილად სიცრუეს ემყარება“ [Stendhal 1914:181], სტენდალისათვის მოთხრობა, კომედია თუ მხატვრული ტილო, ხელოვნების ნებისმიერი ნიმუში არის მშვენიერი ტყუილი, ანუ, ის მზად არის შეაღამაზოს ნებისმიერი დეტალი, რომელიც მისი გემოვნების მოთხოვნებს არ შეესაბამება. სტენდალის აზრით, ბუნებაში არ არსებობს ფენომენი, რომელიც პირდაპირი კოპირების გზით შეიძლება შემოვიდეს ხელოვნებაში. სტენდალი აკრიტიკებს იმ მხატვრებს, რომელთაც არ შეცვალეს ნაკლი მოდელში. ცხოვრებაში, ისევე როგორც ლიტერატურაში, სტენდალი მაშინვე წყვეტს კავშირს სინამდვილესთან, როგორც კი უღირს ფენომენს გადააწყდება, რის შემდეგაც თავად იწყებს სინამდვილის შექმნას. ესთეტიკურ ელემენტებს მოკლებული ფენომენის ხელოვნებაში წარმოჩენა მისთვის მიუღებელი იყო და შემოქმედის უგემოვნობაზე მიუთითებდა. შეიძლება ითქვას, რომ ოცი წლის ასაკიდან სტენდალი ეძებდა და ირჩევდა ისეთ სინამდვილეს, რომელიც განხილვის ღირსი იქნებოდა. ამგვარად, მისი ერთ-ერთი მოთხოვნა ხელოვანის მიმართ იყო არა მხოლოდ ბუნების შესწავლა, არამედ მისი შერჩევა. მწერლისთვის მნიშვნელოვანია ერთი კონკრეტული ფენომენის კვლევა, მისი ძირეული შესწავლა და განცდილი გრძნობების მთელი სიმძაფრით გადმოცემა.

სტენდალისთვის მიუღებელია იმ მხატვრის ნამუშევარი, რომელიც ერთ კომპოზიციაში აერთიანებს რამდენიმე მნიშვნელოვან დეტალს; ის მოითხოვს კომპოზიციის დეტალებისგან დაცლას. სტენდალი აღფრთოვანებულია ლეონარდო და ვინჩის ტექნიკით, რომელმაც „საიდუმლო სერობის“ შექმნისას დაარღვია ისტორიული ფაქტი, იმ ეპოქაში მაგიდის გარშემო არ სხდებოდნენ, როგორც ეს დღეს არის მიღებული. ამის გამო მხატვარი ხშირად კრიტიკის საგანი

ხდებოდა, მაგრამ ცოტა ვინმე თუ ხვდებოდა, რომ და ვინჩიმ ეს განზრახ გააკეთა. მას რომ სუფრასთან ფეხმორთხმით მსხდომნი დაეხატა, მაყურებელთა ყურადღება ამ დეტალზე გადავიდოდა, რადგან უმრავლესობა არ იცნობს ძველ ადათ-წესებს. ისინი დაინტერესდებოდნენ იმით, რაც რეალურად ნახატში მეორეხარისხოვანია, ამის გამო კი ვერ დაინახავდნენ მთავარს, ამ ნახატში მთავარი მაცხოვრის სახეა, მის მიერ გამოხატული ემოცია [Stendhal 1996]. სტენდალს მიაჩნია, რომ სარკემ თავისი ფერადოვნებით არ უნდა მიიქციოს ყურადღება, არამედ მან უნდა მოგვცეს მკაფიო გამოსახულება იმისა, რასაც აირეკლავს. სტენდალს იზიდავს ლეონარდო და ვინჩის შემოქმედება, რადგან ის იყო პირველი, ვინც ადამიანის ანატომია და მისი შინაგანი განწყობა ერთმანეთს დაუკავშირა. „დარდი ფიზიკურ სისუსტეს იწვევს: კუნთების მოღუნებას, მადის დაკარგვას, პულსის შესუსტებას, კანის დანაოჭებას, სახის გაუფერულებას, გულისა და სისხლძარღვების შესუსტებას, [...] სუნთქვის გახშირებას და დამძიმებას [...]“ [Stendhal 1996: გვ.219] - ასეთი დასკვნა გამოიტანა მხატვარმა ადამიანებზე დაკვირვების შემდეგ. შესაბამისად, ის პერსონაჟის დახატვამდე სწავლობდა მის განწყობას, რის შემდეგაც მის ფიზიკურ მხარეზე იწყებდა ფიქრს. აქედან გამომდინარე, და ვინჩის მიერ წარმოდგენილი პერსონაჟი ნამდვილია, რადგან მისი სულიერი და ფიზიკური მდგომარეობა ერთიანია. სწორედ ასეთი ხელოვნების მომხრე იყო სტენდალი, ისიც მთელი სიცოცხლის მანძილზე აკვირდებოდა და სწავლობდა ადამიანების შინაგან სამყაროს.

სტენდალისთვის მნიშვნელოვანია პერსონაჟებისა და პეიზაჟების ისეთი სახით წარმოდგენა, როგორსაც ჩვენ მათ ბედნიერების წუთებში აღვიქვამთ. ამგვარად, როდესაც სტენდალი ფენომენთა „გაკეთილშობილებაზე“ საუბრობს, ის მათში ელემენტების შეცვლას კი არ გულისხმობს, უბრალოდ

მათ ინტეგრაციას გვთავაზობს იმ მოთხოვნების მიხედვით, რომელიც ბედნიერების მომენტში უჩნდება ადამიანს.

ჟ. ბლენის აზრით, სტენდალისეული იდეალიზაცია სინამდვილისათვის ზურგის შექცევას არ ნიშნავს [Blin 1998]. მისი აზრით, ხელოვანმა რეალობაში უნდა აღმოაჩინოს გრძობა, ემოცია, გარკვეული წესრიგი, ჩაუღრმავდეს მას და კონკრეტული მახასიათებლები შეისწავლოს, ხელოვანი ცდილობს რეალური სურათიდან შეარჩიოს მხოლოდ ის შტრიხები, რომელიც დადებით ემოციას იწვევს. ამ მხრივ სტენდალისეული იდეალიზაცია რაფაელის იდეალიზაციას ჰგავს პორტრეტებში. რაფაელი დაუპირისპირდა აკადემიზმს და საკუთარი კარიერა კვლევას მიუძღვნა, ის ადამიანების შინაგან სამყაროს სწავლობდა, ეძებდა იდეალურ მშვენიერებას. მისი შემოქმედება ანტიკურ კულტურას უკავშირდებოდა, კლასიკური წყაროები კი ყველაზე მძაფრად მის შემოქმედებაში იდეალიზირებულ მადონათა სერიაში ჩანს. რაფაელი შეიძლება იდეალური მშვენიერების მხატვრად მივიჩნიოთ. მის მიერ შექმნილი კომპოზიცია გეომეტრიულია, მაგრამ ეს არ უშლის ხელს იმაში, რომ ნახატზე წარმოდგენილი პერსონაჟები აამოძრაოს. მხატვრობის სწორედ ეს ხერხი იზიდავდა სტენდალს, მას სურდა, ხელოვნების ნიმუშს მისთვის მშვენიერება და ამავე დროს, სულის მოძრაობები ეჩვენებინა.

სტენდალი მიიჩნევს, რომ ხელოვანმა უნდა გააქროს ყველა ის დეტალი, რომელიც არაფრისმოქმედი. ის თვლის, რომ ესკიზი უფრო მეტ სიამოვნებას ანიჭებს მაყურებელს, ვიდრე დასრულებული ტილო, რადგან წარმოსახვის უნარს ყოველდღე სხვადასხვანაირად შეუძლია დაასრულოს ის. ცოტა მოგვიანებით, მან რომანებში კარგად გამოიყენა ეს მიგნება.

ამდენად, სტენდალი არასდროს ტვირთავს თხრობას ზედმეტი დეტალებით, მატერიალისტური აღწერებით, მისი აზრით,

დესკრიფციული პასაჟების არსებობა ტექსტში ხელს უშლის მკითხველს ახალ სამყაროში შედგას ფეხი. ზოგიერთი მკვლევრის აზრით, სტენდალი მეტისმეტად არიდებს თავს აღწერებს და გაურკვეველობაში ტოვებს მკითხველს, როდესაც არ გვაძლევს ინფორმაციას მადამ დე რენალისა და მატილდ დე ლა მოლის კაბების ფორმებთან დაკავშირებით. სინამდვილეში კი ტექსტში ვკითხულობთ, რომ მადამ დე რენალი, ისევე როგორც მატილდ დე ლა მოლი, მოდის თანახმად ღრმად ამოდებულ კაბებს ატარებდნენ [სტენდალი, 1979:88; 96-98]. ამ შემთხვევაში, სტენდალს სურს, მკითხველს ყურადღება არ გაეფანტოს თვალისმომჭრელ დეტალებზე და სრულყოფილად აღიქვას გრძობების განვითარება, ამიტომ, მხოლოდ ერთი სიტყვით გვიხატავს მათ ჩაცმულობას. რადგანაც ტექსტში განვითარებული მოვლენების თარიღი მითითებულია, მკითხველს ზედმეტი ძალისხმევის გარეშე შეუძლია წარმოიდგინოს, თუ რა სტილის კაბებზეა საუბარი. მას დეტალურად რომ აღეწერა კაბა, მაშინ მკითხველი იძულებული იქნებოდა, წამიერად გათიშულიყო მოქმედებიდან და წარმოსახვის უნარის საშუალებით წარმოედგინა კონკრეტული კაბა.

რეალისტებისგან განსხვავებით, სტენდალი დიდ ყურადღებას არ ანიჭებს მოქმედების ადგილს. ერთ შემთხვევაში, მოქმედების განვითარებისთვის მან შეარჩია ქალაქი ბეზანსონი, სადაც არასდროს ყოფილა, და რომანში აღწერილი ქალაქი სრულებით არ ემთხვევა რეალურ ბეზანსონს. ყველა შეთანხმდა იმაზე, რომ პარმა ფანტაზიის ნაყოფია, უტოპიური ქალაქი. ქალაქი, რომელიც ნაწარმოებშია აღწერილი, XVIII-XIX საუკუნეების პარმას სულაც არ ჰგავს, ის რენესანსის რომს უფრო გვაგონებს. მიუხედავად ამისა, სტენდალი კონკრეტულ მისამართებს ასახელებს. მკითხველმა პერსონაჟების საცხოვრებელი ადგილის მისამართებიც იცის და მათი გადაადგილების მარშრუტიც.

ამასთან აღსანიშნავია, რომ მის თითოეულ პერსონაჟს რეალურ ცხოვრებაში თავისი პროტოტიპი ჰყავს. რომანში „პარმის სავანე“ ომის სცენის დასახატად ის იყენებს დრაგუნთა VI პოლკის ამბებს, რომელშიც თავად მსახურობდა. ხშირად ცნობილი ადამიანების გვარებს ასახელებს, ან მისთვის ნაცნობი ადამიანებს სახელების აკრონიმებს იყენებს. მას რომანში ისტორიული ფაქტები შემოაქვს და აქედან გამომდინარე, რეალურ გვარებს ასახელებს. ამის ერთ-ერთი მაგალითია რომანში „პარმის სავანე“ დასახელებული ფაქტი: „ნაპოლეონის დამსობის შემდეგ, ზოგიერთი მილანელი გავლენიანი პირის წაქეზებით, ქუჩაში მოკლეს გრაფი პრინა, იტალიის მეფის ყოფილი მინისტრი [...]“ [სტენდალი 1965:39]. გრაფი პრინა (1766-1814) იტალიის სამეფოს ფინანსთა მინისტრი იყო, 1814 წლის 20 აპრილის აჯანყებისას ის მართლაც მოკლეს. სტენდალი ხშირად სახელებს ან ანაგრამით ცვლიდა, ან მიმსგავსებულ სახელს იყენებდა. მაგ.: ეჭვგარეშეა, რომ სახელი კლელია კლერიას - ალექსანდრე ფარნეზის საყვარლის სახელის - ერთ-ერთი ვარიაციაა. 1834 წ. 4 მაისს შიშულ გოტიერისადმი მიწერილ წერილში (Correspondance 1908), სტენდალი აყალიბებს ფორმულას, რომელსაც ფაქტობრივად ის აღარც დალატობს. ის წერს, რომ ადამიანის ან პეიზაჟის აღწერისას, ხელოვანმა უნდა იფიქროს რეალურ პროტოტიპებზე. ამგვარად, ის უარს აცხადებს იმ მეთოდით მუშაობაზე, რომელიც გულისხმობს ხატვას მოდელის გარეშე. სტენდალის შემოქმედებაში არ არსებობს არცერთი პერსონაჟი, ეპიზოდურ როლშიც კი, რომელსაც რეალურ ცხოვრებაში პროტოტიპი არ ჰყავდეს. „პარმის სავანის“ ავტორი ისეთ ადამიანებსაც წარმოგვიდგენს, რომელთაც მხოლოდ თვითონ იცნობდა და ფართო საზოგადოებისთვის ნაკლებად ცნობილნი იყვნენ. ის აკვირდებოდა გარშემომყოფ ადამიანებს, სწავლობდა მათ და შემდეგ სხვადასხვა სიტუაციაში წარ-

მოადგენდა. ერთ-ერთ წერილში სტენდალი წერს ბალზაკს: „მე ვირჩევ ჩემთვის კარგად ნაცნობ ადამიანს, ვუტოვებ მას ყველა იმ თვისებას, რომელიც ყოველ დილით ბედნიერებაზე ნადირობის ხელოვნებამ შესძინა და შემდეგ უფრო მეტი გონიერებით ვაჯილდოვებ“. რომანში მოხრობელი გვაძლევს კონკრეტულ გვარებს, მისამართებს, ტოპოგრაფიას და ეს – მხოლოდ იმიტომ, რომ სიმართლის ეფექტი შექმნას და მკითხველი მომხდარში დაარწმუნოს, მის მიერ შექმნილი ფიქცია დაუკავშიროს რეალობას.

როგორც წესი, რომანის დაწერამდე სტენდალი გარკვეულ ჩანახატებს აკეთებს. ეს ეხება როგორც გეოგრაფიულ ადგილებს, ასევე პერსონაჟებს. ის წინასწარ სწავლობს ადამიანებს. ინტერესდება ხასიათის არა მხოლოდ გარეგნული ნიშნებით, არამედ უდრმავედა თითოეულ შტრიხს. სტენდალი დიდ დროს არ უთმობს პერსონაჟების ფიზიკური მხარის აღწერას. უფრო მეტად კი, იმ შემთხვევაში, თუ საქმე მამრობითი სქესის პერსონაჟებთან გვაქვს. მიუხედავად ამისა, მკითხველმა თითოეული პროტაგონისტის კანის ფერიც კი იცის. „წითელი და შავის“ ავტორი უფლიენ სორელს მზის გულზე ნამყოფი ადამიანის კანის ფერით წარმოგვიდგენს. ფაბრიციოს კი „პარმის სავანის“ დასაწყისში, ჯერ ჯანსაღი ადამიანის იერით, ხოლო შემდეგ ხმელთაშუა ზღვის სანაპიროზე მცხოვრებთათვის დამახასიათებელი ავადმყოფური გამომეტყველებით გვიხატავს.

რაც შეეხება პერსონაჟ ქალებს, მათ მოხრობელი ერთმანეთის საპირისპირო გარეგნობით წარმოგვიდგენს, რაც, ძირითადად ასაკის სხვაობით გამოიხატება. სტენდალი ქალის ფიზიკურ მშვენიერებას, უმეტესწილად, ქერა თმითა და ცისფერი თვალებით აღწერს. რომანში „პარმის სავანე“ კლელიას შესახებ ვკითხულობთ: „კლელიას ქერა თმა ჰქონდა, რომელიც სასიამოვნოდ ამკობდა მის ზედმეტად ფერმკრთალ ნაზი ფერის დაწვებს“ [სტენდალი 1965:310].

დასკვნა

სტენდალის რომანი არ ასახავს მხოლოდ თანამედროვე რეალობას. იგი ყველა წერილსა თუ ნაწარმოებში აღნიშნავს, რომ სწავლობს ბუნებას, რის შემდეგაც ნაწარმოებში ცდილობს გადმოსცეს სინამდვილე. „არმანის“ გამოქვეყნების შემდეგ სტენდალი წერს მერიმეს: „თქვენი არგუმენტები საგარაუდო სინამდვილეზე დაფუძნებული, ჩემი კი - ბუნების შესწავლაზე“ [Correspondance 1908: 178-179].

მისი კრიტიკის ერთ-ერთი ძირითადი საშიზნე სინამდვილის ნაკლებობაა. სტენდალი მიიჩნევს, რომ ლიტერატურაში სინამდვილის არარსებობა იდეების განვითარებას უშლის ხელს, მხატვრობაში კი - აღქმას [Stendhal 1996]. ყველა ის იდეა და მოთხოვნა, რაც სტენდალს მხატვრობის მიმართ გააჩნია, უცვლელია რომანთან მიმართებაში. რომანში ერთიანი ხედი დომინირებს, ეს ხედი სარკეში არეკლილი სურათ-ხატია. ნაწარმოებში „რომი, ნეაპოლი და ფლორენცია“ სტენდალი წერს, რომ არაფერი აქვს დაწერილი უბრალო ეფექტის მოსახდენად, ეს ნაწარმოები სარკეა [Stendhal, 1987] თუ მკითხველები მის რომანებს სარკეს შეადარებდნენ, ეს იქნებოდა ყველაზე დიდი კომპლიმენტი. მისი აზრით, რომანი სარკეა, რომელსაც შარაგზაზე ჩაატარებს მისი მფლობელი. სარკის მატარებლის ბრალი არ არის, თუ ამ დროს სარკესთან „სიმახინჯე“ ჩაივლის. „ეჰი, ბატონო, რომანი სარკეა, რომელიც შარაგზაზე სეირნობს. ის თქვენს თვალებში ხან ცის ლაქვარდს აირეკლავს, ხანაც - ჭაობს. და სწორედ ამის გამო თქვენ ამორალობას დასწამებთ იმ ადამიანს, რომელიც სარკეს დაატარებს! მისი სარკე ჭაობს ირეკლავს და თქვენ ამას სარკეს აბრალებთ! ბრალი დასდეთ უფრო რე იმ შარაგზას, რომელზეც ჭაობი გაჩენილა,

და უფრო მეტად კი - გზების ზედამხედველს, რომელიც წყლის აშშორებას და ჭაობის გაჩენას ხელს არ უშლის“ [სტენდალი 1979:436].

სტენდალი საკუთარ შემოქმედებას რეალიზმის ფარგლებში ათავსებდა. „პარმის სავანის“ ავტორისათვის რეალიზმი სარკის ესთეტიკის პრინციპით იქმნება.

ლიტერატურა

1. სტენდალი (1965): პარმის სავანე, „ლიტერატურა და ხელოვნება“. თბილისი
2. სტენდალი (1979): წითელი და შავი. „საბჭოთა საქართველო“. თბილისი
3. Stendhal (1852): Histoire de la peinture en Italie. Gallimard. Paris
4. Vies de Haydn, Mozart et Métafaste (1914): Paris. Honoré Champion
5. Rome, Naples, Florence, Paris, Folio classique (1987): Gallimard.

კორესპონდენცია:

6. Correspondance de Stendhal, Paris, Charles Bosse. (1908)

კრიტიკა:

7. Bergez D. (2004): Littérature et peinture. Paris. Armand Colin
8. Bergez D. (2008): Peindre, écrire : le dialogue des arts, La Martinière
9. Berthier Ph. La Chartreuse de Parme de Stendhal. Paris. Folio
10. Blin G. (1998): Stendhal et les problèmes du roman. Paris. José Corti
11. Chastel A. (1982): L'Art italienne. Paris. Flammarion

Эстетика зеркала в творчестве Стендаля

Гунцадзе Нана Петровна
Тбилисский государственный университет
Факультет гуманитарных наук
Пр. И. Чавчавадзе №36, 0179, Тбилиси, Грузия
Тел.: 593 646 000
E-mail : nana_guntsadze@yahoo.com

Кусикашвили Кетеван Левановна
Тбилисский государственный университет
Факультет гуманитарных наук
Пр. И. Чавчавадзе №36, 0179, Тбилиси, Грузия
Тел.: 593 243 123
E-mail: ketevan.kusikashvili001@humfac.tsu.edu.ge

Резюме

Целью писателя-реалиста является точный показ окружающего его мира. Писатель исследует все слои общества и существующие комплексные отношения между людьми.

По мнению писателя, роман нам предлагает связь человеческих чувств с этическими, эстетическими и чисто литературными ценностями. Роман не только простое представление реальности, но он предлагает также возможное. А восприятия этого возможного литература достигает при помощи воображения, что подтверждается фразеологическим анализом романов Стендаля.

Итак, Стендаль создает реальность через призму воображения, но в этом случае воображение основано на реальных фактах. Писатель использует эстетику зеркала для создания реальности. с одной стороны, феноменон зеркала основывается на принципе объективного видения, а с другой стороны, надо помнить, что зеркало показывает то, что находится перед ним. Так что, у творца есть свободный выбор и он решит, как будет стоять зеркало на „дороге“.

Ключевые слова:

Реализм, эстетика зеркала, ценности, эмоция, правда, субъективизм, протагонист,

Mirror Aesthetics in Stendhal's Works

Nana Guntsadze
Tbilisi State University
Humanitarian science faculty
36, Chavchavadze ave., 0179, Tbilisi, Georgia
Tel.:5593 646 000
E-mail : nana_guntsadze@yahoo.com

Ketevan Kusikashvili
Tbilisi State University
Humanitarian science faculty
36, Chavchavadze ave., 0179, Tbilisi, Georgia
Tel.:593 243 123
E-mail: ketevan.kusikashvili001@humfac.tsu.edu.ge

Abstract

The aim of the realist writer is to describe the environment around him. The writer studies all the social classes and complex relationships between people.

In Stendhal's opinion a novel shows ties of human feelings with ethical, aesthetic and purely literary values. The novel is not only simple representation of reality, but it represents the possible as well. In literature the cognition of this possible is achieved by means of imagination and this is proved by the phraseological analysis of Stendhal's novels.

According to Stendhal, reality is created by means of imagination, but in such a case imaginary is based on real facts. Stendhal uses mirror aesthetics in order to create reality. At a glimpse the phenomenon of mirror is based on the principle of objective vision, but on the other hand we shouldn't forget that the mirror reflects only what we place in front of it. Thus the writer has free choice, he has to decide himself from which angle to put the mirror on the "highway".

Keywords:

realism, mirror aesthetics, values, emotion, truth, subjectivism, protagonist.

Conceptual Metaphor as Understanding of One Conceptual Domain in Terms of Another

Marina Zoranyan
Georgian Technical University
Department of Liberal Sciences
77 Kostava st., 0175, Tbilisi, Georgia
Tel. : 593 783 826
E-mail: marinaziger@gmail.com

Abstract

The article views the notion of conceptual metaphor in cognitive linguistics. Conceptual (or Cognitive) Metaphor Theory has been introduced by Lakoff and Johnson and became widely known with the publication of their book *Metaphors We Live By* in 1980. Lakoff and Johnson claim that metaphor is not a mere trope or a kind of linguistic embellishment, it is a productive phenomenon that operates at the level of mental processes. Cognitive Metaphor Theory proceeds on the basis that metaphor is not limited to literary texts but it is a pervasive phenomenon in all discourse types. It is not merely a feature of language, but rather a matter of thought. Metaphors are cross-domain mappings. All conceptual metaphors consist of two conceptual domains: a target domain and a source domain. In cognitive linguistics, conceptual metaphor is defined as understanding of one conceptual domain in terms of another. Conceptual metaphors shape our communication and the way we think and act.

Keywords:

Conceptual Metaphor Theory, Cognitive Metaphor Theory, conceptual metaphor, trope, source domain, target domain, metaphorical mapping, covert comparison, overt comparison.

Introduction

Conceptual Metaphor Theory, also known as Cognitive Metaphor Theory, is one of the most influential aspects of cognitive stylistics. It has been in-

troduced by Lakoff and Johnson and became widely known with the publication of their book *Metaphors We Live By* in 1980. Conceptual metaphor theory has since been developed and elaborated by Turner (1987), Lakoff and Turner (1989), Kövecses (2002, 2005, 2010), Evans and Green (2006), Steen (1999, 2007), Semino (2008) and others. The fundamental tenet of Conceptual Metaphor Theory is that metaphor operates at the level of thinking.

Main Body

Metaphor has traditionally been viewed as an artistic device that imparts vividness and distinction to its author's style. The theory of conceptual metaphor proposed by Lakoff and Johnson is not to be confused with traditional perspective that regards metaphor as primarily a trope or a kind of linguistic embellishment. Lakoff and Johnson (1980) claim that metaphor is a productive phenomenon that operates at the level of mental processes. It is one of the primary ways in which we conceptualise our experience of the world around us.

Metaphor is defined as the practice of talking about one thing as if it were another, on the grounds that there are some notional similarities between the two entities. The following line illustrates clearly an example of typical metaphor:

Death's a debt that everybody owes. [Harrison, 1975].

Using the terms of traditional rhetoric, "death" is the tenor of the metaphor (i.e. that which is being discussed), whereas "a debt" is the vehicle (what Leech [1969] calls a "purported definition"). Clearly the meaning that is conveyed here is that death has some of the qualities we associate with debts – perhaps in the sense of being unwished for, being something inescapable or something to be feared. These are the grounds for comparison.

Leech [1969: 156] describes metaphor as "covert comparison", contrasting this with the "overt com-

parison” of simile, where the comparison between the two entities, is made explicit.

Cognitive Metaphor Theory proceeds on the basis that metaphor is not limited to literary texts but it is a pervasive phenomenon in all discourse types. Furthermore, it states that metaphor is not merely a feature of language (i.e. a linguistic phenomenon), but rather a matter of thought (i.e. a cognitive phenomenon) which is central to our conceptual system and the way in which we make sense of ourselves and the world we live in.

In cognitive linguistics, “conceptual metaphor is defined as understanding of one conceptual domain in terms of another conceptual domain” (Kovecses, 2010: 4). A conceptual metaphor consists of two conceptual domains, in which one domain is understood in terms of another. Kövecses (2002, p. 4) gives a concise definition of conceptual domain: “A conceptual domain is any coherent organization of experience”.

All conceptual metaphors consist of a target domain (equivalent to the tenor in traditional approaches) and a source domain (the “source” of the metaphor; similar to the vehicle). Metaphors are cross-domain mappings. Source domain is the conceptual domain from which we draw metaphorical expressions. This domain is relatively more concrete and physical. Target domain is the conceptual domain that we try to understand. It is more abstract and difficult to grasp. Source domain is mapped onto a target domain. Mapping is a form of projection: “The main function of conceptual metaphor is to project inference patterns from one conceptual domain onto another”. (Lakoff and Johnson, 1999: 82) As a result conceptual metaphor allows us to reason about the target domain in a way that we otherwise would not. “Mappings represent systemic sets of correspondences that exist between constituent elements of the source and the target domain”. [Guldin, 2016: 17] “The mapping is tightly structured”: the entities of one domain “correspond systemically” [Lakoff, 1993: 206] to the entities of the other.

Metaphors are seen as linguistic manifestations of underlying conceptual metaphors which are cen-

tral to the way humans make sense of the world [Nørgaard, Busse & Montoro, 2014: 108] Traditionally, conceptual metaphors are written in small capital letters, as in LIFE IS A JOURNEY.

In the example LIFE IS A JOURNEY, LIFE is the target domain and JOURNEY is the source domain. When we interpret conceptual metaphors we map concepts from the source domain onto the target domain. When we use the conceptual metaphor LIFE IS A JOURNEY, one of the mappings, that we make between the source domain and the target domain is to think of the person, living the life as a traveller. For example, we might say “I feel as if I’m going nowhere!”, or “He’s getting ahead of himself”.

Let’s view another conceptual metaphor AN ARGUMENT IS WAR which may be realized by means of a number of different linguistic metaphors such as ‘Your claims are indefensible’, ‘He attacked every weak point in my argument’, ‘His criticisms were right on target’, ‘He shot down all of my arguments’ [Kövecses, 2002: 5].

When we talk about arguments and arguing we use the same kind of language as when we talk about war and fighting: we take positions to defend; we attack our opponent; we either fortify or abandon weak positions; we choose different strategies and lines of attack; we eventually win or lose. The conceptual metaphor ARGUMENT IS WAR is deeply rooted in Western society and the implications of using this metaphor are significant. Cognitive metaphor theorists have begun to see these patterns as evidence that, far from being inactive, these conventional metaphorical ways of talking about particular activities and practices suggest that we conventionally think about these things in particular ways.

With regard to ARGUMENT IS WAR, Lakoff and Johnson [1980: 4] explain that “Many of the things we do in arguing are partially structured by the concept of war”. When we use the metaphor of war to refer to arguments what we’re really doing is showing how much we think about arguing as being like war. This is a disturbing concept, and perhaps the very fact that we have these underlying conceptual ideas about how the world works begins to ex-

plain why concepts like diplomacy and international relations are so very difficult to manage.

Proponents of Conceptual Metaphor Theory claim that it is almost impossible to speak about abstract concepts without metaphors: there is no direct way of perceiving them and we can only understand them through the filter of directly experienced, concrete notions.

Conclusion

Conceptual metaphors are met in language in our everyday life. They are pervasive not just in language but in thought and action. Our ordinary conceptual system, in terms of which we both think and act, is fundamentally metaphorical in nature. Conceptual metaphors shape our communication and the way we think and act. They make our thoughts more vivid and interesting. They actually structure our perceptions and understanding. Conceptual metaphors are used very often to understand theories and models. A conceptual metaphor uses one idea and links it to another to better understanding something.

Literature

1. Evans V. and Green M. (2006): *Cognitive Linguistics: An Introduction*. Edinburgh: Edinburgh University Press
2. Guldin R. (2016) *Ж Translation as Metaphor*. New York: Routledge
3. Kövecses Z. (2002): *Metaphor: A Practical Introduction*. Oxford: Oxford University Press
4. Kövecses Z. (2005): *Metaphor in Culture: Universality and Variation*. Cambridge: Cambridge University Press
5. Kovecses Z. (2010): *Metaphor: A Practical Introduction*. Second edition. Oxford: Oxford University Press
6. Lakoff G. (1993): *The Contemporary Theory of Metaphor*. In Andrew Ortony (ed.), *Metaphor and Thought*. Second edition, Cambridge: Cambridge University Press

7. Lakoff G.& Johnson M. (1980): *Metaphors We Live By*. Chicago: University of Chicago press
8. Lakoff G.& Johnson M. (1999): *Philosophy in the Flesh: The Embodied Mind and Its Challenge to Western Thought*. New York: Basic Books
9. Lakoff G. & Turner M. (1989): *More Than Cool Reason: A Field Guide to Poetic Metaphor*. Chicago: University of Chicago Press
10. Nørgaard N., Busse B. & Montoro R. (2010): *Key Terms in Stylistics*. New York: Continuum International Publishing Group
11. Semino E. (2008): *Metaphor in Discourse*. Cambridge: Cambridge University Press
12. Steen G. (1999): 'From linguistic to conceptual metaphor in five steps', in R.W. Gibbs Jr. and G. Steen (eds), *Metaphor in Cognitive Linguistics*. Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins, pp. 57–78
13. Steen G.J. (2007): *Finding Metaphor in Grammar and Usage*. Amsterdam: John Benjamins.
14. Turner M. (1987): *Death is the Mother of Beauty: Mind, Metaphor, Criticism*. Chicago: University of Chicago Press

Fiction cited from:

Harrison T. (1975): *Palladas: Poems*. London: Anvil Press.

Концептуальная метафора как понимание одной концептуальной сферы в терминах другой

*Зоранян Марина Георгиевна
Грузинский технический университет
Департамент либеральных наук
Ул. Костава №77, 0175, Тбилиси, Грузия
Тел.: 593 783 826
E-mail: marinaziger@gmail.com*

Резюме

В статье рассматривается понятие концептуальной метафоры в когнитивной лингвистике. Теория концептуальной (или когнитивной) ме-

თაფორი, ოსოვოპოლოჟნიკიამი კოთორი იალოთა ლაოფი დი ჯონსონი, სთა სიროკო იზოვნიოთი პოსე პუბლიკაციი ვ 1980 გოდი იხი კნიგი «მეთაფორი, კოთორიმი მი ივიემ». ლაოფი დი ჯონსონი ოთვრჟდაოთ, კოთ მეთაფორა ნე პროსთო ტროპი ილი სოვოეო როდი ლინგვისტიკოსეო პრიოკრასივიანი - ოთო პროდუკტივიანი იალოთი, კოთორე დეივთუნი ნა ოოვნიე მენტალნიოთი პროცესოთ. თეორიი კოგნიტივიანი მეთაფორი ისოდიოთ იზი თოთი, კოთ მეთაფორა ნე ოგრანიკივიანი ლიტერატურნიოთი თექსთი, ა იალოთა სიროკო რასპროსთრანიანი იალოთი ვო სოთხი თიპი დისკურსი. ოთო ნე პროსთო ოსობენოთი იალოთი, ა სოკოოე ვოპროს მიშლენიი. ვსე კონცეპტუალნიოთი მეთაფორი სოსოთი იზი დოვი კონცეპტუალნიოთი სფეროთ: სფეროთ-იოთნიკიი დი სფეროთ-მიშენი. ვ კოგნიტივიანი ლინგვისტიკოთ კონცეპტუალნიი მეთაფორა ოპრედილენიი კოთ პონიანიი ოდი კონცეპტუალნიი სფეროთ ვ თერმინი დოოთი. კონცეპტუალნიოთი მეთაფორი ფორმირიოთ ნაშე ობშენიი დი თო, კოთ მი დომაემ დი დეივთუემ.

Ключевые слова:

თეორიი კონცეპტუალნიი მეთაფორი, თეორიი კოგნიტივიანი მეთაფორი, კონცეპტუალნიი მეთაფორი, ტროპი, სფეროთ-იოთნიკიი დი სფეროთ-მიშენი, მეთაფორიკოსეიი პროექციი, სკრიოთე სრავნიენი, ოთკრიოთე სრავნიენი.

**კონცეპტუალური მეტაფორა
როგორც ერთი კონცეპტუალური
სფეროს გაგება მეორე სფეროს
ტერმინებში**

მარინა ზორანიანი

*საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი
კოსტავას ქ. №77, 0175, თბილისი,*

საქართველო

ტელ.: 593 783 826

E-mail: marinaziger@gmail.com

რეზიუმე

სტატია იხილავს კონცეპტუალური მეტაფორის ცნებას კოგნიტურ ლინგვისტიკაში. კონცეპტუალური (ან კოგნიტური) მეტაფორის შესახებ ცნობილი გახდა 1980 წელს მას შემდეგ, რაც ლაკოფმა და ჯონსონმა გამოაქვეყნეს წიგნი „მეტაფორები, რომლებითაც ვცხოვრობთ“. ავტორთა აზრით, მეტაფორა არ არის უბრალოდ სტილისტური საშუალება ან ლინგვისტიკური შელამაზება, ის პროდუქტიული მოვლენაა, რომელიც მენტალური პროცესების დონეზე მოქმედებს. კოგნიტური მეტაფორის თეორია ეყრდნობა იმ მოსაზრებას, რომ მეტაფორა არ იზღუდება ლიტერატურული ტექსტებით, რომ ის ფართოდ გავრცელებული მოვლენა დისკურსის ყველა ტიპში. ის არ არის უბრალოდ ენობრივი თვისება, არამედ აზროვნების საკითხია. მეტაფორა სფეროთაშორისი მოვლენაა. ყველა კონცეპტუალური მეტაფორა შედგება ორი კონცეპტუალური სფეროსგან: სამიზნე და წყაროს სფეროებისაგან. კოგნიტურ ლინგვისტიკაში კონცეპტუალურ მეტაფორას განსაზღვრავენ როგორც ერთი კონცეპტუალური სფეროს გაგებას მეორე სფეროს ტერმინებში. კონცეპტუალური მეტაფორა აყალიბებს ჩვენს კომუნიკაციას და იმას, თუ როგორ ვაზროვნებთ და როგორ ვიქცევით.

საკვანძო სიტყვები:

კონცეპტუალური მეტაფორის თეორია, კოგნიტური მეტაფორის თეორია, კონცეპტუალური მეტაფორა, სტილისტური საშუალება, წყაროს სფერო, სამიზნე სფერო, მეტაფორული პროექცია, ფარული შედარება, აშკარა შედარება.

ტერმინოლოგიური პოლისემია და სინონიმია

რუსუდან თაბუკაშვილი
საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი
კოსტავას ქ. № 77, 0175, თბილისი,
საქართველო
Tel: 593 512 484
E-mail: r.tabukashvili@gmail.com

რეზიუმე

სტატიაში განხილულია ტერმინოლოგიური პოლისემიისა და სინონიმის საკითხები, რომლებიც არ კარგავენ აქტუალობას ტერმინოსისტემის კვლევის პროცესში. თეორიულ კვლევებში ტერმინის არაერთგზის უპირობო ობლიგატორულ მარკერად მიჩნეული ერთმნიშვნელოვანობისა და სინონიმის, როგორც ტერმინოსისტემისათვის „მიუღებელი“ ენობრივი მოვლენის საკითხი, თანდათანობით კარგავს თავის ღირებულებას. შესაბამისად, სულ უფრო მეტ მნიშვნელობას იძენს ტერმინის „ახალი“ მახასიათებლების - პოლისემიისა და სინონიმის, როგორც მისი თანმდევი კანონზომიერი ენობრივი ლექსიკურ-სემანტიკური მოვლენების საკითხი.

საკვანძო სიტყვები:

ტერმინოლოგიური პოლისემია და სინონიმია, ტერმინოსისტემა, მარკერი, მონოსემია, ექსტერნული და ინტერნული პოლისემია, სინონიმური დუბლეტები.

შესავალი

ტერმინის სემანტიკური ანალიზის პროცესში ლინგვისტები აქტიურად იკვლევენ საკითხს იმის შესახებ, ვრცელდება თუ არა ტერმინოლოგიაზე ზოგადი ენის ძირითადი

ლექსიკურ-სემანტიკური მოვლენები. აღნიშნულის განხილვის საფუძველს ქმნის, ერთი მხრივ – ტერმინის ძირითადი და მნიშვნელოვანი მარკერის – ერთმნიშვნელოვანობის საკითხი, რომლის მიხედვითაც ერთ აღნიშვნას უნდა შეესაბამებოდეს ერთი აღნიშვნელი, ხოლო მეორე მხრივ – ის მნიშვნელოვანი ფაქტი, რომ ტერმინები როგორც ტერმინოსისტემის, ასევე ზოგადი ენის, სალიტერატურო ენის ლექსიკური შემადგენელიცაა და რადგან ისინი სხვადასხვა, მაგრამ ურთიერთდაკავშირებული ენობრივი დონის სისტემის ერთეულების ფუნქციით გვხვდება, ცხადია, რომ მათზე უამრავი ლექსიკურ-სემანტიკური პროცესი ახდენს გავლენას, რომელსაც გვერდს ვერ აუვლის ვერც ზოგადი ენის, ვერც ტერმინოსისტემის ლექსიკური ერთეულები. ნებისმიერი ტერმინოსისტემის ანალიზისას ცხადად ჩანს აღნიშნული პროცესების შედეგები, რაც გვაფიქრებინებს, რომ ყველა ეს პროცესი ტერმინოსისტემებსაც ეხება, თუმცა რასაკვირველია, ისინი განსხვავებულია ზოგადი ენის ანალოგიური მოვლენებისაგან.

ძირითადი ნაწილი

ფაქტი, რომ ლექსიკური ერთეულის გარეგან და შიდა ფორმებს შორის, მის შინაარსსა და გამოხატულებას შორის არსებობს დისბალანსი, დიდი ხანია იპყრობს ლინგვისტთა ყურადღებას. თანამედროვე ტერმინოლოგიის პრობლემად მიიჩნევა ის, რომ ერთი ტერმინი ხშირად ასახელებს რამდენიმე სპეციალურ-დარგობრივ ტერმინს. ასეთ შემთხვევებში ტერმინოლოგიური ლექსიკის პოლისემიაზე მსჯელობენ, რაც ტერმინისათვის არ არის უცხო მოვლენა. მიუხედავად იმისა, რომ სპეციალურ ლიტე-

რატურაში ტერმინის მახასიათებლებსა და მისდამი წაყენებულ უპირობო მოთხოვნებს შორის, უპირველეს ყოვლისა, ასახელებენ მის ერთმნიშვნელობას, რეალურად ტერმინთა კვლევის შედეგები განსხვავებულ სურათს გვაძლევს – ტერმინთა ერთმნიშვნელობა არაა ობლიგატორული პირობა ლექსიკური ერთეულის ტერმინოსისტემის შემადგენლად და მისი ტერმინად განსაზღვრის პროცესში. როგორც პრაქტიკულმა კვლევებმა აჩვენა, ერთმნიშვნელობა შესაძლოა ჩაითვალოს ტერმინის ფაკულტატურულ, სასურველ მარკერად ცალკეული ტერმინოსისტემების ფარგლებში, მისდამი წაყენებულ არასავალდებულო თეორიულ მოთხოვნად. ალბათ უპრიანი იქნებოდა, თუკი ტერმინის ობლიგატორული ერთმნიშვნელობის ნაცვლად მის მახასიათებლად მოვიზრებდით ტერმინის ერთმნიშვნელოვან და ზუსტ გამოყენებას სამეცნიერო კომუნიკაციაში.

პოლისემია ზოგად ენაში განისაზღვრება როგორც ენობრივი ლექსიკური ერთეულის თვისება, ჰქონდეს ერთზე მეტი მნიშვნელობა და არსებულ მნიშვნელობებს შორის იყოს სემანტიკური კავშირი. „Wenn mit einer phonologischen Form verschiedene Bedeutungen aktiviert werden“, die sich syntaktisch identisch verhalten, liegt Polysemie vor.....“ oder “.....wenn zwei Inhalte demselben Signifikanten zugeordnet sind, liegt Polysemie vor“ [Weiß 2011:76].

პოლისემიურ სიტყვას ასევე უნდა ჰქონდეს უნარი ლექსიკური ერთეულის ზოგადი ნიშან-თვისებები გადაიტანოს ერთი დენოტატიდან მეორეზე. ზოგადი ენის ანალოგიურად აღნიშნული დეფინიცია შესაძლებელია გამოვიყენოთ ასევე ტერმინებთანაც, რადგან პრაქტიკა გვანჩვენებს, რომ ერთი და იმავე ლექსემა-ტერმინის გამოყენება დასაშვებია ორი ერთმანეთთან დაკავშირებული ცნების აღსანიშნავად, როგორც ზოგადი ენისა და დარგობრივი ენის ფარგლებში (ექსტერნული პოლისემია), ასევე ცალკეული

დარგობრივი ენის ტერმინოსისტემის ფარგლებში, (ინტერნული პოლისემია).

ტერმინოლოგიური ლექსიკის პოლისემიურობის წყაროებად ითვლება:

1. სიტყვის მნიშვნელობის შევიწროვების გზით ზოგადი ენის ლექსიკური ერთეულის გარდაქმნა და მისი გამოყენება ტერმინად.

ამ პროცესის შედეგია ზოგად-ენობრივი და ტერმინოლოგიათაშორისი (ექსტერნული) პოლისემია;

2. ერთი ტერმინოსისტემის ფარგლებში შესაძლოა ტერმინმა შეიძინოს ახალი მნიშვნელობა – შიდატერმინოლოგიური (ინტერნული) პოლისემია;

3. მეცნიერების დარგის/მიმართულების, ტექნიკის ან სოციალური ურთიერთობების განვითარების პროცესში ტერმინოლოგიური მნიშვნელობის დაზუსტება ან შეცვლა, როცა იცვლება აღსანიშნე ცნება;

4. ტერმინის მორფოლოგიური ფუნქციის შეცვლა (მაგ. მრავლობითი რიცხვის ფლექსია);

5. ტერმინის სინტაქსური ფუნქციის შეცვლა (მაგ. მეტყველების ნაწილების გაარსებითების ან მათი ზედსართავ სახელად გარდაქმნის დროს);

6. ტერმინის შემოკლებული ფორმის, აბრევიატურის გამოყენება. [სოკოლოვა 1985].

დარგობრივი ტერმინების პოლისემია მკითხველს არ უქმნის ბარიერს სწორად გაიგოს დარგობრივი სპეციალური ტექსტი. ტექსტის კორექტულ გაგებას ხელს უწყობს ტიპური კონტექსტუალური პირობები. პოლისემიური ტერმინის ამა თუ იმ მნიშვნელობის შერჩევა ხდება კონტექსტში და დამოკიდებულია იმაზე, თუ რა გარემოცვაშია ტერმინი დარგობრივ ტექსტში. ამ თვალსაზრისით, მნიშვნელოვანია ყურადღება მივაქციოთ იმას, თუ რას ნიშნავს ტერმინისათვის კონტექსტი. ტერმინისათვის დამახასიათებელია ფუნქციონირება მხოლოდ ისეთ ლექსიკურ-სემანტიკურ ველში, რომელშიც მას ცალსახა მნიშვნელობა აქვს. ასეთი ველი თანამე-

დროვე ლინგვისტიკაში განისაზღვრება როგორც „მართებული არე“. [ქურდიანი 1999].

აქედან გამომდინარე, სირთულეს ქმნის ტერმინის განხილვა კონტექსტისგან განყენებულად, თემატური კონტექსტისგან მოწყვეტით. ტერმინს აქვს განსაზღვრული დარგობრივი მნიშვნელობა, რომელიც იცვლება მისი გამოყენებით ამა თუ იმ სფეროში.

ამდენად, ტერმინის კვლევისას მნიშვნელოვანია ყურადღება მივაქციოთ ისეთ რთულ ლექსიკურ-სემანტიკურ მოვლენას, როგორცაა ტერმინოლოგიური პოლისემიის საკითხი. ტერმინოლოგიური პოლისემია – კანონზომიერი მოვლენაა, რომელიც კიდევ ერთხელ ამტკიცებს კავშირს ტერმინებსა და ზოგადი ენის ლექსიკას შორის და ამდიდრებს ტერმინების სემანტიკას. ტერმინის მკაცრად განსაზღვრული ლოგიკურ-სემანტიკური საზღვრები ზღუდავს მასში პოლისემიის გამოვლენას მთელი სისრულით. რადგან ტერმინის ფუნქციონირება და მისი მნიშვნელობის რეალიზაცია შეუძლებელია კონტექსტის, „მართებული არე“ გათვალისწინების გარეშე, ამიტომ ტერმინის მრავალმნიშვნელობა არ ქმნის სირთულეებს, გავივით დარგობრივი ტექსტი სწორად და შესაბამისად, იგი არ ართულებს პროფესიულ კომუნიკაციას.

მაგალითად:

1. Durchmesser – 1. Eine Kreissehne, auf welcher der Mittelpunkt liegt, also ein geometrisches Objekt; - დიამეტრი 2. Die Länge dieser Sehne. (innerhalb des gleichen Kontexts) - ქორდა

2. Dreieck – 1. Eine durch die kürzesten Verbindungen zwischen drei Punkten begrenzte Fläche; სამკუთხედი 2. Streckenzug/Polygonzug - die Vereinigung der Verbindungsstrecken einer Folge von Punkten. პოლიგონური ხაზი, ქორდა

3. Würfel – 1. dreidimensionale Punktmenge, Kubus; კუბი 2. Ein System von Flächen; ზედაპირის სისტემა 3. Dreidimensionales Parallelepi-
ped; სამგანზომილებიანი პარალელეპიპედი

4. Flügel – 1. Körperteil; ფრთა 2. Musikinstrument; მუსიკალური ინსტრუმენტი, როიალი 3. Gebäudeteil; შენობის ნაწილი, ფლიგელი

5. Seite – 1. Buchseite; წიგნის გვერდი 2. Seite eines Körpers; 2. სხეულის ნაწილი 3. Aspekt, Erscheinungsform ასპექტი

6. Zug – 1. Treibwagen mit Anhänger; მექანიკური ჰორიზონტალურად მოძრავი ფარი 2. Einwirkende Kraft; ზემოქმედი ძალა 3. als unangenehm empfundene Luftbewegung; ორპირი ქარი 4. Schluck; ყლუპი

7. Ton – 1. Musik (falscher Ton); მუსიკა 2. Redeweise (ungehöriger Ton); ლაპარაკის ტონი 3. Linguistik (Ton, Akzent auf Silben); მახვილი, აქცენტი 4. Farbe (kräftiger Ton); ფერი, ტონალობა 5. Kino, Theater (Tonaufnahme) – ფონოგრამა

8. Pferd - 1. Tier; ცხოველი 2. Turngerät; სავარჯიშო ხელსაწყო 3. Schachfigur ჭადრაკის ფიგურა

როგორც მაგალითებიდან ჩანს, ტერმინოლოგიური პოლისემია დამახასიათებელია როგორც ზოგადი ენისათვის, ასევე დარგობრივი ლექსიკური ერთეულებისათვის, ტერმინებისათვის. დარგობრივი ტერმინების პოლისემიის ობლიგატორული მახასიათებელი მრავალ მნიშვნელობათა შორის საერთო, ძირითადი სემის არსებობაა. წარმოდგენილი ტერმინები ძირითადად ინტერნული (ინტერდარგობრივი) პოლისემიის ჯგუფს მიეკუთვნება.

პოლისემიის მსგავსად ტერმინოლოგიური სინონიმიაც არაერთგვაროვნად განისაზღვრება ლინგვისტთა მიერ. ზოგიერთი მკვლევარი კატეგორიულად უარყოფს და ზოგადად დაუშვებლადაც კი მიიჩნევს სინონიმიას ტერმინოლოგიაში. ამას ისინი ასაბუთებენ იმ მოსაზრებით, რომ სინონიმიაშესაძლოა გამოიწვიოს რამდენიმე ანალოგი ცნების არსებობა, მათი რეცეფციის არაერთმნიშვნელობა, თუმცა არსებობს მოსაზრებაც, რომ „ტერმინოლოგიაში (ცალკეულ ტერმინოსისტემებში) არსებობს ერთი

ცნების სინონიმური დასახელების რამდენიმე მიზეზი და წინაპირობა. ცხადია, სინონიმია არაა ტერმინისათვის ობლიგატორული, თუმცა არცთუ იშვიათი გამონაკლისია იმისათვის, რომ კატეგორიულად უარყოთ იგი. [დანილენკო 1977:176].

მაგალითად, მათემატიკის დარგობრივ ენაში ხშირია შემთხვევები, როცა ერთი და იგივე ცნებები სხვადასხვა ტერმინებით გადმოიცემა, რაც ამ ტერმინების სინონიმურ გამოყენებას გულისხმობს. ასეთებია: Rhombus und Raute – ორივე ოთხკუთხედის ერთსა და იმავე ტიპს აღნიშნავს. ასევე ტერმინები – Abbildung, Operator und Funktion – ერთი და იმავე ცნების გამოსახატად გამოიყენება, თუმცა ისინი სხვადასხვა კონტექსტში იხმარება. გეომეტრიაში უპირატესობა ენიჭება ტერმინს Abbildung, ტექნიკასა და ფიზიკაში უმეტესად ტერმინი Operator გამოიყენება, ხოლო ქიმიაში – Funktion. გარდა ამისა, სემანტიკურ მსგავსებაზე და ცნებათა სინონიმიაზე მიგვანიშნებს ასევე მათემატიკური ტერმინები – zusammenzählen და addieren, wegzählen, wegnehmen და subtrahieren, Rauminhalt და Volumen და ა.შ. [Maier & Schweiger].

განსხვავებით ზოგადი ენისაგან, სადაც სინონიმია ტექსტის სტილისტური რეალიზაციის ერთ-ერთ საუკეთესო საშუალებადაა მიჩნეული, ტერმინოლოგიაში იგი სხვაგვარად განიხილება. ტერმინის მარკერების განსაზღვრისას და მის მიმართ წაყენებული მოთხოვნებისას მონოსემიურობასთან ერთად მისი სტილისტური ნეიტრალობის საკითხიც განიხილება. ამ პოზიციის არგუმენტად მოიაზრება ის, რომ სამეცნიერო ტექსტი ინფორმაციის გადაცემის საშუალებაა და არა სტილისტური ეფექტების მიღწევისა. მეორე მხრივ, – ზეპირი დარგობრივი კომუნიკაციისას გამოიყენება მარკირებული არანორმატიული სპეციალური ერთეულები, ამიტომ ტერმინოლოგიური სინონიმის ფარგლებში ასევე შესაძლებელია ვილაპარაკოთ სტილისტურ სინონიმებზე, თუკი მხედველობაში მივიღებთ ტერმინოლოგიურ

რი ლექსიკის სტრატეგიკაციას და მეტყველების რეგისტრებს.

ტერმინოლოგიური სინონიმის არსებობას აღიარებს ლინგვისტა ერთი ჯგუფი, რომლებიც თვლიან, რომ ტერმინოლოგიური სინონიმია არის რამდენიმე სპეციალური ლექსიკური ერთეულის გამოყენება ერთი ცნების დასახელების მიზნით. [გრინე-გრინევიჩი 2008: 102]. ამ მოსაზრებას იზიარებენ სხვა მკვლევრებიც, რომლებიც მიიჩნევენ, რომ სინონიმია ესაა იმ სიტყვათა, მორფემათა, კონსტრუქციებისა და ფრაზეოლოგიური ერთეულების ძირითადი შინაარსის თანხვედრა, რომლებიც ერთ ცნებას გამოხატავენ, თუმცა ერთმანეთისაგან განსხვავდებიან მნიშვნელობის სხვადასხვა ელფერით, სტილისტური შეფერილობით და აქვთ უნარი ჩაენაცვლონ ერთმანეთს. [გოლოვინი, კობინი 1987]. ირკვევა, რომ ერთი ცნება შესაძლებელია დასახელდეს მრავალი ხერხით, რაც ქმნის ტერმინთა სიჭარბეს.

ამირანაშვილი თვლის, რომ „ერთი სამეცნიერო დისციპლინის შიგნით შეიძლება გვხვდებოდეს და, როგორც წესი, გვხვდება კიდევ ტერმინთა სინონიმურობა, რაც განპირობებულია მათი წარმოშობის სინქრონული და დიაქრონული მიზეზებით და მათი სალიტერატურო (resp. სამწერლო) ენაში მოხვედრის გზებით“. ავტორი მიიჩნევს, რომ ერთი დისციპლინის შიგნით სხვადასხვა ტერმინების სინონიმური არსებობა არ აბუნდოვანებს და ხელს არ უშლის მეცნიერულ კომუნიკაციას. ამ პოზიციის გასათვალსაზრისოდ ავტორი ასახელებს ენათმეცნიერების დარგს, სადაც სპეციალური ტერმინები ურთიერთჩანაცვებადნი არიან. ლინგვისტიკა: ენათმეცნიერება; დიალექტი: კილო; სპირანტი: ნაპრალოვანი; ერგატივი: მოთხრობითი; ატრიბუტივი: ზედსართავი და ა.შ. [ამირანაშვილი 2006:13].

ტერმინოლოგიაში სინონიმის წარმოშობის მიზეზად სახელდება ტერმინთა ქმნადობისა და მათი წარმოშობის წყაროების მრავალფეროვნება. მეცნიერთა ერთი ნაწი-

ლი თვლის, რომ ტერმინოლოგიური სინონიმია დამახასიათებელია ამა თუ იმ დარგის ტერმინოლოგიის ფორმირების საწყისი ეტაპისათვის. ეს ის ფაზაა, როცა ტერმინოსისტემა ჯერ არაა მკაფიოდ განსაზღვრული და ჩამოყალიბებული, არ არის დამკვიდრებული დარგობრივი ტერმინები და ერთი ცნების აღსანიშნავად გამოიყენება რამდენიმე ტერმინი [Ткачева 1987; Даниленко 1977; Яровенко 1973].

სხვა მკვლევრები უფრო შორს მიდიან და არ იზიარებენ იმ მოსაზრებას, რომ სინონიმია ტერმინოსისტემის განვითარების მხოლოდ პირველი საფეხურისთვისაა დამახასიათებელი. [Татаринов 1996; Казарина 1998]. ისინი ფიქრობენ, რომ მეცნიერებასა და ტექნიკაში „სინონიმური აზროვნების“ არარსებობა – არის უძრაობის სიმპტომი. სინონიმიას ისინი მიიჩნევენ მეცნიერების განვითარების სიმპტომად და თვლიან, რომ რამდენადაც მაღალია მეცნიერების განვითარების დონე, მით უფრო სინონიმურია სპეციალისტის აზროვნება [Татаринов 1996: 227].

სინონიმური რიგის შევსების საშუალებად ლინგვისტები ასახელებენ ტერმინთა პოლისემიას, რომლის საშუალებითაც მრავალმნიშვნედიანი ტერმინები შევა სხვადასხვა სინონიმურ რიგში, ასევე ნასესხობებს, კალკირებას, ეპონიმების გამოყენებას, ცალკეულ მკვლევართა იდიოლექტებს, ტერმინის შიდა ფორმის ვარირებას და ა.შ. [Гринев-Гриневич 2008].

განსხვავებით ზოგადი ენისაგან (აქ იშვიათი მოვლენაა აბსოლუტური სინონიმია), ტერმინოლოგიური სინონიმისათვის დამახასიათებელია აბსოლუტური სინონიმია [Головин, Кобрин 1987; Гринев-Гриневич 2008; Даниленко 1971; Ткачева 1987]. მეცნიერები ამგვარ აბსოლუტურ სინონიმიას ტერმინოლოგიაში უწოდებენ ტერმინოლოგიურ დუბლეტებს. “ტერმინოლოგიური დუბლეტები სიტყვები ან სიტყვაშეთანხმებებია, რომლებიც კავშირშია ერთსა და იმავე სამეცნიერ-

რო ცნებასთან და ერთსა და იმავე სინამდვილის ობიექტთან განსაკუთრებული ტერმინოლოგიური თანაფარდობით“ [Головин, Кобрин 1987: 54].

აბსოლუტური სინონიმის პრობლემას სამედიცინო დარგობრივი ლიტერატურიდან განიხილავს ნ. ამირანაშვილი, რომელიც იკვლევს ტერმინოლოგიურ დუბლეტს/-დუბლეტებს - „კანცერ“ და „კიბო“. ავტორი აღნიშნავს, რომ ამ ორ ლექსიკურ ერთეულს არა მარტო ონკოლოგიის დარგობრივ ლექსიკაში, არამედ თვით საერთო-სამედიცინო პროფესიულ ენაშიც კი არა აქვს იდენტური ლექსიკური ღირებულება: შინაარსით ორივე ლექსიკური ერთეული ერთსა და იმავე რეალიას მიემართება, – წერს ავტორი, – მაგრამ ტერმინოლოგიური თვალსაზრისით იგი მათ წყვილად არ მიიჩნევა. საკუთარი მოსაზრების დასადასტურებლად ამირანაშვილი ასახელებს, ერთი მხრივ, იმ არგუმენტს, რომ პირველი მათგანი – „კანცერ“ – ნომენკლატური ფუნქციით იხმარება, ხოლო „კიბო“ ფართო გამოყენების სამედიცინო ტერმინად მიიჩნევა. მეორე მხრივ, ავტორის მოსაზრებით, ამ ორ ტერმინს შორის მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ტერმინწარმოებითი ფუნქცია, რაც იმით მტკიცდება, რომ „კანცერ“ მონაწილეობს სიტყვაწარმოებაში და პროდუქტიული ფორმაა, ხოლო „კიბო“ არაა პროდუქტიული ფორმა. ცხადია, რომ ამ კონკრეტულ შემთხვევაში, ავტორის მიერ განხილული ტერმინოლოგიური დუბლეტები ლათინურ-ქართული სამედიცინო ტერმინებია და ამის გამო, შესაძლოა, ამ მაგალითმა ვერ მოგვცეს სრული და უტყუარი სურათი აბსოლუტური სინონიმისა, რადგან ტერმინი ცნებას ასახელებს. ეს, თავის მხრივ, კოგნიტიური მოვლენაა და სხვადასხვა ენები განსხვავებულად ახდენენ მოვლენათა, საგანთა და საგანთა მიმართებების კოგნიციას, განსხვავებულად აღიქვამენ და ასახავენ სამყაროს.

სინონიმური ტერმინოლოგიური დუბლეტების მაგალითად ანალოგიურად, ოდონდ

ერთი კონკრეტული (გერმანული) ენის ფარგლებში შესაძლოა განვიხილოთ იმავე სამედიცინო დისციპლინის ჩარჩოებში ტერმინების „კანცერ“ და „იბო“ გერმანული შესატყვისი ლექსემები. მიგვაჩნია, რომ Krebs და Tumor სინონიმური წყვილია, თუმცა ისინი აბსოლუტური სინონიმის მაგალითებად არ გამოგვადგება იმავე მიზეზების გამო, რაც ლათინურ-ქართული ტერმინების განხილვისას აღმოჩნდა. მაგრამ ტერმინები Tumor, Geschwulst, Wucherung, Neoplasia - სემანტიკურად სრულად იდენტური სინონიმებია, რადგან განსხვავების ნიშნები მათში ვერ ფარავენ მსგავსების ნიშნებს. „აბსოლუტურად იგივეობრივ სინონიმებად შეიძლება მივიჩნიოთ ის სინონიმები, რომლებშიც მსგავსების ნიშნები საშუალებას გვაძლევს უგულებელვყოთ განსხვავების ნიშნები“. [ახალაკი 2006:25].

დასკვნა

დასკვნის სახით შეიძლება ითქვას, რომ ტერმინებისათვის არაა უცხო ისეთი ლექსიკურ-სემანტიკური მოვლენები, როგორებიცაა პოლისემია და სინონიმია. პოლისემია, როგორც ტერმინების კანონზომიერი მოვლენა, ამრავალფეროვნებს ტერმინის სემანტიკას. პოლისემიური ტერმინის სემანტიკის რეალიზაცია ხორციელდება „მართებულ არეში“, რაც ობლიგატორული პირობაა პროფესიონალური კომუნიკაციისას ტერმინის სწორად გაგებისა და მის ერთმნიშვნელოვნად აღქმის პროცესში.

ტერმინოლოგიური სინონიმია განსხვავდება ზოგადი ენის სინონიმისაგან სპეციალური თვისებებით: თუ ზოგად ენაში სინონიმები მიმართებაში არიან სხვადასხვა ცნებებთან და მიუთითებენ საგნის სხვადასხვა თვისებებზე, ტერმინოლოგიაში სინონიმები მიმართებაში არიან ერთი და იმავე ცნებასთან და ობიექტთან. ვიღებთ რა მხედველობაში ტერმინოლოგიური ლე-

ქსიკის სტრატეფიკაციას, ვასკვნიტ, რომ ტერმინოსისტემისათვის დამახასიათებელია სტილისტური ტერმინოლოგიური სინონიმია. ტერმინ-სინონიმთა სიუხვე ტერმინოსისტემაში დამახასიათებელია ტერმინის ფორმირების პირველი, საწყისი ეტაპისათვის. მათი რაოდენობა იკლებს უკვე განვითარებულ და ჩამოყალიბებულ ტერმინოსისტემაში. სინონიმია ტერმინოლოგიის მოქმედი პროცესია და ასრულებს ჩანაცვლების ან დაზუსტების ფუნქციას. უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ ტერმინ-სინონიმები აღნიშნავენ ერთსა და იმავე დარგობრივ ცნებას და არ ახასიათებენ მის სხვადასხვა თვისებებს, არ აქვთ დამატებითი მახასიათებლები, თუმცა შეუძლიათ დაასახელონ ერთი და იგივე ცნება სხვადასხვა ნიშან-თვისებების პოზიციებიდან.

ლიტერატურა

1. Weiß M. (2011): Ambiguität und Werbesprache. Formen, Verwendung und Nutzen sprachlicher Mehrdeutigkeit in der Werbung. 1. Aufl. Hamburg: Dr. Kovač Verlag
2. Соколова А. М. (1985): К вопросу о многозначности термина (на примере экономического термина) // Научная литература. Язык, стиль, жанры: сб. ст. / отв. ред. М. Я. Цвиллинг. М.: Наука. С. 301-311
3. Даниленко В. П. (1977): Русская терминология. М.: Наука. 246 с.
4. Hermann Maier & Fritz Schweiger. Mathematik und Sprache Zum Verstehen und Verwenden von Fachsprache im Mathematikunterricht. <https://www.math.uni-muenster.de/reine/u/mollerh/data/MaierSchweig11.pdf>
5. Гринев-Гриневиц С. В. (2008): Терминоведение: учебное пособие для студентов высших учебных заведений. М.: Издательский центр «Академия». 304 с.
6. Головин Б. Н. (1987): Лингвистические ос-

новы учения о терминах. М.: Высшая Школа. 104 с.

7. ქურდიანი მ. (1999-2001): ტერმინი „ქართველი“ და მისი მართებულო არეების მიხედვით ცვლადი მნიშვნელობები, I-II: (არნ. ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტის 58-ე სამეცნიერო სესიის მასალები, თბილისი, 1999:52-55, II (არნ.ჩიქობავას საკითხავები XII, თბილისი, 2001:102-106)

8. Даниленко В. П. (1977): Русская терминология. М.: Наука. 246 с.

9. Ткачева Л. Б. (1987): Основные закономерности английской терминологии. Томск: Издательство Томского университета. 200 с.

10. Яровенко В. А. (1973): Явление синонимии в эмбриологической терминологии. // Астраханский медицинский институт. Тез. докл. 55 науч. сессии. Астрахань. С. 25-28.

11. Татаринев В. А. (1996): Теория терминоведения. Теория термина: История и современное состояние. Т.1. М.: 311 с.

12. Казарина С. Г. (1998): Типологические характеристики отраслевых терминологий. Краснодар. 276 с.

13. Гринев-Гриневич (2008): Теория и практика английской научной речи М.

14. ამირანაშვილი ნ. (2006): სპეციალურ ტერმინთა შედგენის ზოგადი პრინციპები და სიტყვაწარმოების საკითხები თანამედროვე სამედიცინო ტერმინოლოგიაში. ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაცია. თბილისი

15. აბალაქი მ. (2006): სინონიმის ზოგადი საკითხები და ენობრივი სისტემის სემანტიკური უწყვეტობა. საკანდიდატო დისერტაციის ავტორეფერატი. თბილისი

16. ჭირაქაძე მ. (1995). ტერმინის ზოგადლინგვისტური თეორია და არქეოლოგიური სისტემატიკა. თბილისი

Терминологическая полисемия и синонимия

Tabukashvili Rusudan Михайловна
Грузинский технический университет
Департамент либеральных наук
Ул. Костава №77, 0175, Тбилиси, Грузия
Тел.: 593 512 484
E-mail: r.tabukashvili@gmail.com

Резюме

В статье рассмотрены вопросы терминологической полисемии и синонимии, которые не теряют актуальности в процессе исследования терминосистемы. Вопросы, возникшие в ходе теоретических исследований, которые неоднократно признавали облигаторным маркером термина однозначность, а также вопросы о синонимии, как „непринимаемое“ языковое явление для терминосистемы, со временем теряют свою значимость. В связи с этим, все больше обретает ценность вопрос „новых“ маркеров термина – полисемии и синонимии, как его сопровождающие закономерные языковые лексико-семантические явления.

Ключевые слова:

терминологическая полисемия и синонимия, терминосистема, маркер, моносемия, экстерная и интерная полисемия, синонимные дублеты.

Terminological polysemy and Synonymy

Rusudan Tabukashvili
Georgian Technical University
Department of Liberal Sciences
77 Kostava str., 0175, Tbilisi, Georgia
Tel.: 593 512 484
E-mail: r.tabukashvili@gmail.com

Abstract

The paper discusses the questions concerning terminological polysemy and synonymy that never lose their actuality in the process of research. In theoretical researches the questions concerning the monosemy and synonymy of terms are considered to be the absolute obligatory markers and unacceptable language phenomena for terminological system. But little by little they lose their value. Correspondingly,

new characteristics of terms gain more and more importance. These characteristics are polysemy and synonymy, that accompany natural lexical-semantic language phenomena.

Keywords:

terminological polysemy and synonymy, terminological system, marker, monosemy, external and internal polysemy, synonymous doublets.

ფრანგული კომპიუტერული დისკურსის კონტექსტუალური და ტექსტუალური თავისებურებები

თამარ ღარიბაშვილი
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
ჭავჭავაძის გამზ. №36, 0179, თბილისი,
საქართველო
ტელ. 577 406 773
E-mail: tamar.garibashvili@auf.org

რეზიუმე

კომპიუტერული დისკურსი დისკურსის სახეობაა, რომელიც საკმაოდ სპეციფიკურია სხვა დისკურსებთან შედარებით. წინამდებარე სტატიაში განვიხილავთ ფრანგულ კომპიუტერულ ტერმინოლოგიას ახალი ტექნოლოგიების შესახებ, არსებული ინტერნეტჟურნალებში წარმოდგენილ პუბლიკაციებში. ჩვენი მიზანია ფრანგული კომპიუტერული დისკურსის ტიპური კონტექსტუალური და ტექსტუალური მახასიათებლების და მისი ფუნქციურ-პრაგმატიკული თავისებურებების გამოვლენა.

საკვანძო სიტყვები:

ტექსტუალური, კონტექსტუალური, ახალი ტექნოლოგიები, კომპიუტერული დისკურსი, ინტერნეტჟურნალები.

შესავალი

ფრანგული პუბლიკაციების ლექსიკა მაქსიმალურად ასახავს პროგრამისტების ენას ფრანგულენოვან პროფესიულ სფეროში და ზოგადად, ფრანგული კომპიუტერული დისკურსის თავისებურებებს.

ფუნქციური ლინგვისტიკის მიხედვით, რომელიც რ. იაკობსონმა და ნარუტიუნოვამ შემოგვთავაზეს, ახალი ტექნოლოგიების შესახებ არსებული კომპიუტერული ჟურნალის ტექსტები და თავად ჟურნალები, დისკურსის ტიპად შეიძლება განვიხი-

ლოთ, რომლებიც გაბმული ტექსტის ფორმითაა წარმოდგენილი... ექსტრალინგვისტური, პრაგმატიკული, სოციოკულტურული და სხვა ფაქტორებით, სადაც ადრესანტი (სტატიის ავტორი) შეტყობინებას უგზავნის ადრესატს (სტატიის მკითხველს), რომელიც საერთო კონტექსტს იზიარებს და ადრესანტთან ერთად საერთო კოდის გამოყენებით (პროფესიული ლექსიკით და ჟარგონით) ახდენს ინფორმაციის (კომპიუტერების შესახებ) გაშიფვრას [იაკობსონი 1968:197]. იმისათვის, რომ ეს მახასიათებლები გამოვავლინოთ, საჭიროა რამდენიმე ამოცანის გადაჭრა:

– განვიხილოთ ფრანგული კომპიუტერული ჟურნალების: Le Magazine des nouvelles technologies et des Tests produits high-tech-Le Monde Numérique და Le magazine des technologies de demain დისკურსების კონტექსტუალური (არაენობრივი) თავისებურებები;

– განვიხილოთ იმავე ჟურნალების დისკურსების ტექსტუალური (ენობრივი) თავისებურებები.

ძირითადი ნაწილი

ზემოხსენებული ჟურნალები ინტერნეტ-გამოცემებია, ერთგვარი ბლოგი, რომელიც ყოველდღიურ ინფორმაციას იძლევა ახალ გამოგონებებზე. კომპიუტერული დისკურსის შედგენასა და გავრცელებაზე ზემოქმედებს სოციალური ინტერაქცია რედაქციის კოლექტივსა და პუბლიკაციის მკითხველს შორის. ეს ინტერაქცია გაშუალებულია, ანუ ხორციელდება ინტერნეტჟურნალის მეშვეობით. დისკურსის მონაწილეთა სოციალური დამოკიდებულება ასიმეტრიულია კომპეტენციისა და შესრულებული ფუნქციის დონის მიხედვით. ჟურნალის ავტორები კომპიუტე-

რული დისკურსის მნიშვნელობას აყალიბებენ, მკითხველები კი ინფორმაციას და ცოდნას იღებენ. კომუნიკაციური ქმედება არსებობს ინტერაქციაში „ავტორი-მკითხველი“, არგუმენტირებულია, რომელიც სამეცნიერო, მხატვრულ და სარეკლამო დიალოგს აერთიანებს.

ჟურნალით ავტორიდან მკითხველს გადაეცემა ინფორმაცია. მართალია, ავტორები და მკითხველები ერთმანეთისაგან დაშორებული არიან დროსა და სივრცეში, თუმცა მაინც ხდება მკითხველთან კონტაქტის დამყარება ჟურნალის კონტექსტის ფარგლებში. ეს სიახლოვე ავტორსა და მკითხველს შორის გრამატიკული, სინტაქსური და სტილისტური ხერხების შერჩევით ვლინდება. უნდა აღვნიშნოთ, რომ ავტორის მკითხველთან დაახლოება უფრო ტექსტუალურ მასახიათებლებს მიეკუთვნება, ვიდრე კონტექსტუალურს. შეგვიძლია მოვიყვანოთ ამ ლინგვისტური ხერხების გამოყენების მაგალითები, რაც ხელს უწყობს ისეთი ექსტრალინგვისტური პარამეტრის სრულად გაშლას, როგორცაა კომუნიკაციის მონაწილეები (მათი როლი, კოგნიტური მასახიათებლები და სოციალური ურთიერთობა). ქვემომოყვანილ მაგალითებში კარგად ჩანს, თუ როგორ ხდება მოცემული ჟურნალის კონტექსტში ავტორისა და მკითხველის დაახლოება:

ავტორი იყენებს აწმყო დროს და ზმნის მოქმედებითი გვარის ფორმას:

Montre connectée... Outre le fait qu'elles ont encore du mal à justifier d'une réelle utilité aux yeux des consommateurs, les montres connectées souffrent d'un défaut majeur : l'autonomie. La plupart des modèles haut de gamme les plus populaires tels que l'Apple Watch, la Moto 360 de Motorola ou la Galaxy S2 de Samsung ne tiennent guère plus de deux jours sans devoir être rechargées. Matrix Industries, une jeune pousse installée en Californie (États-Unis), veut répondre à cette problématique

avec un concept simple. Sa montre connectée baptisée PowerWatch utilise l'effet thermoélectrique Seebeck connu depuis le dix-neuvième siècle. Autrement dit, cette tocante électronique connectée en Bluetooth 4.0 LE avec les smartphones Android ou iOS est alimentée à partir de la chaleur dégagée par notre corps ... [Marc Zaffagni, Futura-Sciences, 23/11/2016].

სშირად ავტორი მკითხველს მიმართავს. იგი იყენებს კითხვით წინადადებებს:

La question de la relation Homme-robot est récemment revenue sur le devant de la scène avec la diffusion aux États-Unis de la série Westworld, une science-fiction aux airs de western qui plonge le téléspectateur dans l'univers d'un parc d'attraction futuriste peuplé d'androides ultra-réalistes. Dans leur livre Les robots font-ils l'amour?, paru aux éditions Dunod, Laurent Alexandre, médecin et entrepreneur, et Jean-Michel Besnier, philosophe spécialiste des nouvelles technologies, abordent justement cette fascinante question des robots et du transhumanisme. L'intelligence artificielle va-t-elle tuer l'Homme? Est-il désirable de vivre 1.000 ans? Quels sont nos sentiments pour les robots? Demain, serons-nous tous cyborgs? Autant de questions posées dans l'ouvrage [Futura, 8/11/2016].

გვხვდება ინფინიტიური კონსტრუქციები:

Box domotique-Commander l'éclairage de sa maison, enclencher le système d'alarme, réaliser des économies d'énergie : la box domotique a ouvert un large champ des possibles. Il est désormais facile de contrôler son intérieur à distance et en temps réel depuis un ordinateur, une tablette tactile ou même un smartphone. De quoi transformer son habitat en une véritable maison connectée [29/05/2014, le monde numérique].

გვხვდება მომავლი დროის, როგორც უახლოესი მომავლის, ისე Futur simple-ის ფორმები: Le prototype de robot poubelle mobile va être expérimenté entre le 5 et le 10 décembre 2016, en conditions réelles, en Gare de Lyon, à Paris. Ensuite, il effectuera une « tournée » de gares en régions. [1/12/2016, le monde numérique].

ინფორმაციის გადმოცემის ზემოწამოვლილი ხერხები მკითხველზე ზემოქმედებენ ისე, რომ მინიმუმამდე დაჰყავთ სივრცესა და დროში დაშორება, იქმნება ეფექტი, თითქოს კომუნიკაციის პროცესი ახლა მიმდინარეობს. მითითებული ენობრივი საშუალებების გამოყენებით მცირდება ჟურნალში წარმოდგენილი პუბლიკაციის დისკურსის ენის ფორმალობა. ანალიზი გვიჩვენებს, რომ წარმოდგენილი ინტერნეტგამოცემა დისკურსის ინსტიტუციური ტიპია. ამ გამოცემას აქვს ტონალობა, რომელიც შეიძლება გამოვხატოთ ისეთი პარამეტრებით, როგორებიცაა სერიოზულობა, ინტენციის ირიბი გამოხატვა, რომელიც არა მხოლოდ აღწერს, არამედ ახდენს ამ ახალი ტექნოლოგიის რეკლამირებას. ამხადებს მკითხველს, რომ სწორი გადაწყვეტილება მიიღოს მისი შექმნის თვალსაზრისით.

კომპიუტერული ანალიზი არ იქნება სრულყოფილი, თუ ტექსტუალურ ანუ ენობრივ ცვლილებებს არ განვიხილავთ. ჟურნალების მაკროსტრუქტურა შედგება მუდმივი განყოფილებებისა და რუბრიკებისაგან, რომელთა შიგნით არსებობს თემატური ერთიანობა. ჟურნალები: *Le magazine des technologies de demain*, *Futura.com* შედგება შემდეგი რუბრიკებისაგან: *Sciences, Santé, Tech, Maison, Planète*, ხოლო *Le Monde numérique-Le magazine des nouvelles technologies*, *www.lemondenumerique.com*, შედგება შემდეგი განყოფილებებისაგან: *Actualités, Reportages, Loisirs numériques, mobilité, informatique, nouvelles technologies*. ჟურნალების ასეთი სტრუქტურა მიმართულია იქითკენ, რომ მკითხველი ადვილად გაერკვეს ახალი ტექნოლოგიების შესახებ მოცულობით ინფორმაციაში.

თითოეულ გვერდზე 10 სტატიაა. სტატიების სემანტიკური სტრუქტურა წარმოდგენილია თემატურად, რომლებიც ტექსტს ქმნიან და მის ძირითად მნიშვნელობას გამოხატავენ. აღსანიშნავია, რომ ლინკები და შინაარსი, რომლებიც სხვა საიტებიდან მომდინარეობს,

გამოყენება მხოლოდ ინფორმაციული თვალსაზრისით. სათაური ტექსტის ერთგვარ რეზიუმეს წარმოადგენს და გადმოსცემს სტატიის ძირითად შინაარსს. ზოგჯერ სტატიაში ქვესათაურიც არის მოცემული, ან კიდევ წინასიტყვაობა, რითაც ხსნის თავად სტატიაში მოცემულ ინფორმაციას. ეს წარმოადგენს ტექსტის ერთიანი მაკროსტრუქტურის მწვერვალს.

ჟურნალის სტატიებს ხაზობრივი განლაგება აქვთ. ტექსტების სტრუქტურულ-სემანტიკური ორგანიზაცია წარმოდგენილია სრული, გავრცობილი, ზოგჯერ რთული წინადადებებით. ყველაზე ტიპური ფორმებია:

-კითხვითი წინადადებების გამოყენება: *Qui sont les Anonymous en France? Quelle est la précision des GPS? La mémoire Flash du futur sera-t-elle miniaturisée grâce au graphène?*(29/11/2016, *Futura.com*).

-ჩართული გამონათქვამების გამოყენება: *Ce n'est pas parce qu'il ne vous dit rien que votre antivirus ne veille pas au grain...*

-ავტორის პოზიციის გამოხატვა: *Le Netgear Orbi nous a déjà convaincu pour ses qualités esthétiques et de facilité d'installation. En sera-t-il de même pour les performances?*

N'y allons pas par quatre chemins, avec Orbi, c'est vraiment du tout bon. En effet, alors qu'avec le réseau Wi-Fi de la Freebox, nous avons quelques zones blanches dans la maison, notamment au niveau du jardin, un signal faible au premier étage et rien au second, la solution Netgear propose un réseau bien plus fort dans le jardin et bien présent également au deuxième étage de la maison. Alors, certes, l'ajout d'un satellite au rez-de-chaussée permet d'étendre le réseau sans fil jusqu'au plus haut de l'habitat mais il reste que le débit est partout plus important qu'avant. En plus, on peut se promener dans toute la maison (et à l'extérieur) sans avoir à se soucier du mot de passe ou de toute autre configuration (6/12/2016).

ავტორი პირველი პირის ნაცვალსახელს იყენებს, რითაც ადასტურებს მის პოზიტიურ დამოკიდებულებას კონკრეტული პროდუქციისადმი.

-პირობითი წინადადებების გამოყენება: S'il n'y a pas d'antivirus actif, le navigateur proposera le téléchargement d'un fichier Zip...Même si le test démontre le bon fonctionnement de l'antivirus, cela ne dispense pas d'effectuer régulièrement une mise à jour de la base de données de définitions.

-შემასმენლის ფორმის გამოყენება მომავალ დროში, როგორც უახლოეს მომავალში, ისე მარტივი მომავლის დროში: Le prototype de robot poubelle mobile va être expérimenté entre le 5 et le 10 décembre 2016, en conditions réelles, en Gare de Lyon, à Paris. Ensuite, il effectuera une «tournée» de gares en régions (1.12.2016). Les voitures autonomes-sans chauffeur, des convois de poids lourds autonomes interconnectés sillonneront nos routes (27.10.2016-Le monde numérique).

-კომპიუტერული ტერმინების გამოყენება, რომლებიც ტექსტშივეა ახსნილი ტერმინზე დაწკაპუნებით. ჩნდება ინფორმაცია მის შესახებ, სადაც კარგად ჩანს, ფრანგული ტერმინია ის, თუ ინგლისური ტერმინის შეკვეცილი ფორმა. მაგალითად: Aux États-Unis, des chercheurs de l'université d'Harvard, associés au laboratoire Wyss Institute ont imprimé en 3D du tissu cardiaque intégré à une puce et des capteurs. En informatique, on parle de system on a chip (SoC) pour caractériser une puce intégrant à la fois la mémoire vive, le processeur et les périphériques. Pour ce tissu humain, le principe est identique et les scientifiques évoquent la notion d'organ on a chip (organe sur une puce). [Sylvain Biget, Futura-Sciences, 29/10/2016]. Tissu cardiaque-humain, qui bat conçu in vitro ; capteurs-un senseur (anglicisme pour «capteur») est un dispositif sensible à un phénomène déterminé et transformant cette grandeur physique en signal (en général électrique). Dans le domaine spatial, un senseur stellaire est un dispositif optoélectronique servant à l'orientation des satellites. Mémoire vive – RAM, Pour Random Access Memory. Par opposition à la mémoire fixe (ROM), on parle de mémoire vive, qui peut être modifiée à l'infini dès qu'elle est alimentée en électricité. En informatique, la mémoire vive sert à stocker tempo-

rairement les fichiers que l'ordinateur exécute.

ჟურნალის სტატიების ტექსტების თავისებურებების ჩამოთვლა თავის ასახვას პოულობს ფუნქციურ-პრაგმატიკულ დონეზე. კითხვითი წინადადებების გამოყენება მოწმობს ავტორის სურვილს, გააღვივოს მკითხველთა ინტერესი ჟურნალში აღწერილი მოვლენის ან საგნის მიმართ. ჩართული გამონათქვამები გამოიყენება იმისათვის, რომ მიიპყროს და შეინარჩუნოს მკითხველის ყურადღება და ამასთან ერთად, ტექსტს სასაუბრო სტილის, ზოგჯერ კი მხატვრული თხრობის ელფერი მიანიჭოს. პირობითი წინადადებების გამოყენება კი გამოხატავს ავტორის ყურადღებას ჟურნალის მკითხველებისადმი. პირობითი წინადადებები შესაძლო სიტუაციების, პრობლემებისა და საკითხების ჩამონათვალს წარმოადგენს. პირობით წინადადებაში მოცემულია ის გზა, თუ როგორ უნდა დააღწიოს თავი ადამიანმა სირთულეს, რომლებიც ახალ ტექნოლოგიებთან ურთიერთობისას ვლინდება. მაგალითად, ამა თუ იმ პროგრამის დაყენებისას ან კიდევ ამა თუ იმ ახალი პროდუქციის გამოყენებისას, ავტორები ცდილობენ გაითვალისწინონ მკითხველების სავარაუდო შეკითხვები და ამიტომაც იყენებენ პირობით წინადადებებს, რაც ადასტურებს მათ განსაკუთრებულ დამოკიდებულებას და ყურადღებას მკითხველების მიმართ.

მომავალი დროის გამოყენება ასახავს იმ ფაქტს, რომ ჟურნალი ატყობინებს თავიანთ მკითხველებს ახალი ტექნოლოგიების გამოგონებების შესახებ, რომლებმაც ტესტირება გაიარეს ლაბორატორიებში და მომავალში გაიყიდება მაღაზიებში. მარტივი მომავალი დროის გამოყენება თითქოს ამოკლებს იმ ინტერვალს, რომელიც ავტორსა და მკითხველს შორისაა და ქმნის ისეთ ეფექტს, რომ თითქოს კომუნიკაცია ახლა მიმდინარეობს. ბრძანებითი კილოს ფორმების გამოყენება ჟურნალის ტექსტებში მიუთითებს ავტორის ემოციებს, რომ მკითხველი ჩარ-

თოს მოცემულ სიტუაციაში. მაგალითად: Tutoriel: Contrôlez votre PC depuis une tablette tactile(14.11.2016, le monde numérique) ან კიდევ Maîtrisez les extensions sous Google Chrome.

ჟურნალების ფუნქციურ-პრაგმატიკულ თავისებურებად ტექსტის დონეზე შეიძლება ჩაითვალოს სიტყვათა სემანტიკა. სტატიების ტექსტების სემანტიკური ელემენტების თავისებურება კომპიუტერული ტერმინოლოგიის გამოყენებაში მდგომარეობს. ჟურნალებში შეიძლება გამოვეყნოთ როგორც სპეციფიკური კომპიუტერული ტერმინები-ნეოლოგიზმები - Icarus, le boîtier qui peut pirater n'importe quel drone en plein vol, Un drone, un aéronef sans pilote, Streaming-Mode de transmission de données audio et video, selifie, Soli, la puce radar de Google destinée aux objets connectés, Droïde- un robot plus ou moins anthropoïde. Les dendrites, les mini-ordinateurs du cerveau, Luna, le drap-housse connecté qui rend votre lit intelligent, DelftAcopter, un drone qui décolle comme un hélicoptère et vole comme un avion, ისე საერთო გამოყენების სიტყვები, რომლებიც მეორადი ნომინაციის შედეგად ტერმინებად გვევლინება. მაგალითად: souris, vitesse, raccordement, fonctionnalité. ტერმინებს შორის არის ასევე აბრევიატურები idar(light connection and ranging), BPL(Broadband over Power Lines) ფრანგულად CPL (Courants porteurs en ligne), CD-RW: disque compact réinscriptible (compact disc rewritable), DB:Base de données (DataBase), EDI:Échange de données informatisées (Electronic Data Interchange), FAO:Fabrication assistée par ordinateur, GAP:Générateur automatique de programmes (IBM), HDD: (Hard Disk Drive)-Lecteur de disque dur, MAO: Musique assistée par ordinateur და სხვა. ასევე აბრევიატურის შემცველი ელემენტები -E-mail, lecteur DVD, MP3, 3D mark ა.შ.

განვიხილოთ ტექსტი ზემოსხსენებული ჟურნალიდან. სტატიას განვიხილავთ, როგორც მიკროტექსტს, რომელსაც გააჩნია ჟურნალის Le magazine des technologies de de-

main-ს მაკროტექსტის ყველა მახასიათებელი. ავიღოთ მაგალითად სტატია სათაურით: Des piles en diamant faites de déchets radioactifs...

Tom Scott, spécialiste des métaux radioactifs à l'université de Bristol, a fait sensation lors de la session 2016 des colloques «Des idées pour changer le monde». La sienne, résumée dans une vidéo en anglais, est d'utiliser un déchet radioactif issu des centrales nucléaires fermées pour produire de l'électricité. Il s'agit en l'occurrence du carbone-14 qui se forme dans les barres de graphite (du carbone) servant de modérateur au cœur des centrales nucléaires britanniques. Le Royaume-Uni en aurait un stock de 95.000 tonnes.

Selon Tom Scott, c'est sur la surface de la barre que se forme cet isotope radioactif du carbone. Il explique qu'il doit donc être possible de le prélever facilement en chauffant, le 12C stable se trouvant à l'intérieur. Transformé en gaz, ce carbone-14 servirait à fabriquer des diamants radioactifs. Sa conférence au colloque était d'ailleurs baptisée Diamonds are forever... Comme cette radioactivité «bêta moins» est constituée d'électrons, voilà un générateur. Le principe est connu depuis des lustres : c'est celui du générateur bêta-voltaïque, qui produit donc son électricité directement. La demi-vie du carbone-14 étant de 5.730 ans, cette « pile » produit des électrons durant des milliers d'années. Ce qui la rendrait bien commode.

La pile-diamant pourrait servir dans l'espace et dans le corps humain. Reste que personne n'a réussi à réaliser un tel générateur efficace, malgré les efforts de chercheurs comme Jae W. Kwon, à l'université du Missouri. Alors que penser de l'annonce de Tom Scott ? D'après le communiqué de l'université de Bristol, il n'utilise pas le carbone-14 mais prévoit seulement de le faire. Pour l'instant, son laboratoire travaille avec du nickel-63. Il lui faudra rendre le diamant conducteur, ce que l'on sait faire. Il faudra ensuite, comme le montre la vidéo, encapsuler ce diamant radioactif dans un autre, plus grand, chargé la radioactivité bêta... mais qui devra laisser sortir les électrons. Quelle puissance? Quel coût? Quelles uti-

lisations? Tom Scott, qui n'a pas publié ses résultats, ne donne pas de précisions. Il évoque les engins spatiaux et les implants médicaux, qui pourraient ainsi fonctionner des années. Pour trouver des idées, il en demande aux internautes en leur proposant de se rassembler derrière le hashtag #diamondbattery [Jean-Luc Goudet, Futura-Sciences, Publié le 30/11/2016].

სათაური გვაძლევს წარმოდგენას იმის შესახებ, თუ რას ეძღვნება სტატია. სტატია განთავსებულია რუბრიკაში: Futura Tech, რაც ავსებს ჩვენ წარმოდგენას იმის შესახებ, თუ რა შეიძლება იყოს მოცემული სტატიის საგანი. სტატიას წინ უძღვის რეზიუმეს მსგავსი წინასიტყვაობა. ის თემის შესახებ დამატებით ინფორმაციას გვაწვდის. შესავალ ნაწილში კარგად ჩანს, თუ როგორ აღწერს ავტორი მოვლენას. ის არ იყენებს სპეციალურ ნაცვალსახელებს, თუმცა კარგად ჩანს, რომ ავტორის მიზანია მკითხველის ყურადღების მიპყრობა, ერთგვარი კონტაქტი მყარდება ადრესანტსა და ადრესატს შორის.

მკითხველსა და ჟურნალისტს შორის კონტაქტის დამყარებას დროსა და სივრცეში, ჟურნალის სტატიის მიხედვით, ხელს უწყობს სინტაქსური კონსტრუქციები, სადაც გამოიყენება ზმნები თხრობითი კილოს აწმყო და პირობითი კილოს აწმყო დროებში. იყენებს მესამე პირის ნაცვალსახელს. მკითხველთან კონტაქტის დასამყარებლად, სტატიის ტექსტში გვხვდება კითხვითი ფორმები, რაც რეალური სივრცის რეჟიმსა და ერთიან სივრცეში ცოცხალი კომუნიკაციის ილუზიას ქმნის : Alors que penser de l'annonce de Tom Scott?Quelle puissance ? Quel coût ? Quelles utilisations?

დასაწყისში აღწერილია პრობლემა, თუ როგორ შეიძლება რადიოაქტიური ნივთიერებები მშვიდობიანი მიზნებისათვის იქნას გამოყენებული. ტექსტში მოცემულია დიდი რაოდენობით სამეცნიერო ტერმინები, რომლის საბოლოო შედეგი თვით სათაურშიც კარგად ჩანს, ბრილიანტის გა-

მოყენება ელემენტების დასამზადებლად. სტატიის მეორე ნაწილის ქვესათაური იტყობინება, რომ ბრილიანტი-ელემენტი შესაძლოა გამოვიყენოთ სივრცესა და ადამიანის სხეულში. სტატიის ავტორი იყენებს დადებითი კონოტაციის მქონე ლექსიკას. მეცნიერი ტომ სკოტი, რომელსაც ეს იდეა გაუჩნდა, მიუთითებს კოსმოსურ ხომალდებსა და სამედიცინო დანიშნულების მქონე იმპლანტებზე, რომლებიც მუდმივად ფუნქციონირებენ. სტატიის ავტორს მეცნიერის სიტყვები მოჰყავს, რომლითაც სურს ინტერნეტის მომხმარებლების მიზიდვა, რათა ამ იდეის გარშემო გაერთიანდნენ.

ზემოთ გამოყენებული მაგალითების მეშვეობით, სტატიის ტექსტი სარეკლამო ტექსტის ზოგიერთ ნიშან-თვისებას იძენს, რომელიც მკითხველს მოცემული საგნის უჩვეულო ღირებულებაში არწმუნებს.

სტატიაში ხაზგასმულია მნიშვნელოვანი ტერმინები. თითოეული მათგანი ახსნილია. დასასრულ კი მოცემულია ვიდეო, რომელიც გაჩერებულ ბირთვულ ელექტროსადგურებზე მოგვითხრობს. სტატიაში საუბარია რადიოაქტიური ნივთიერების ადამიანის საკეთილდღეოდ გამოყენების შესახებ.

ასეთი სახით წარმოდგენილი სტატიის ტექსტი მას მკვეთრ სტრუქტურას ანიჭებს. ავტორი იყენებს მარტივ წინადადებებს. გამოთქვამს ვარაუდს, რომელსაც პირობითი კილოს აწმყო დროით გადმოსცემს. ტექსტში კარგადაა აღწერილი პრობლემა. ამას გარდა, სტატიისა და ჟურნალის სამეცნიერო-ტექნიკური მიმართულება განსაკუთრებული შინაარსის ლექსიკის გამოყენებით ვლინდება. სტატიის ლექსიკურ-სემანტიკური შემადგენლობა გამოსატულია, როგორც საერთო ლიტერატურული სიტყვებით, ისე პროფესიული, კომპიუტერული ტერმინებით.

მიუხედავად იმისა, რომ სტატიაში მოცემულია დიდი რაოდენობით ტერმინები, ის კომპიუტერულ სფეროში არაპროფესიონალი მკითხველისათვის რთული გასაგები

სრულებითაც არაა. ამის მიღწევა შესაძლებელი ხდება ტექსტის სტრუქტურის გათვალისწინებით.

დასკვნა

ჩვენ განვიხილეთ ფრანგული კომპიუტერული ჟურნალების კონტექსტუალური და ტექსტუალური პარამეტრები. ჟურნალების კონტექსტუალური თავისებურებების შეჯამებით, გამოვყოფთ შემდეგ მახასიათებლებს:

-კომუნიკაციის ბირთვი მოცემულ დისკურსში არის ჟურნალისტი (ავტორი) და მკითხველი;

-დისკურსის მონაწილეები დაშორებული არიან დროსა და სივრცეში;

-ჟურნალის ფარგლებში ინფორმაციის მიზანი ახალი ტექნოლოგიების შესახებ ცოდნის გავრცელებაა;

-ადრესანტი ინფორმაციულ ძალაუფლებას ფლობს ადრესატზე;

-კომუნიკაციის ინიციატივა ინტერაქციაში „ავტორი-მკითხველი“ ეკუთვნის ავტორს;

-ადრესანტსა და ადრესატს შორის ურთიერთობა ინსტიტუციური და გაშუალებულია;

-ადრესატის ხასიათი-კოლექტიურია;

-დისკურსის ტონალობას რეკლამის ფორმა აქვს.

ჩვენ მიერ განხილული ჟურნალების ტექსტუალური თავისებურებები იერარქიის ორ საფეხურზე (მიკროსტრუქტურის და მაკროსტრუქტურის) მის მახასიათებლებს წარმოადგენს:

-ჟურნალის მაკროსტრუქტურა წარმოდგენილია სფეროებად და რუბრიკებად დაყოფით, რომელთა შიგნითაც შეიმჩნევა თემატური ერთიანობა;

-ჟურნალის სტატიებს ძირითადი სათაურების გარდა, ქვესათაურებიც აქვთ;

-ჟურნალის სტატიების ტექსტები სემანტიკური კავშირით გამოირჩევა და ხაზობრივად ვითარდება;

-ჟურნალების სტატიების ტექსტებს ახასიათებთ ფაქტების გადმოცემის თანმიმდევრობა (თემატური ორგანიზებულობა);

-ჟურნალის ტექსტების სინტაქსი წარმოდგენილია სრული, გავრცობილი, უფრო იშვიათად რთული წინადადებებით (მოქმედების სუბიექტის მითითებით);

-ჟურნალების ტექსტების სინტაქსურ-სემანტიკური სტრუქტურის მთავარი მახასიათებელი ზმნების გამოყენებაა აწმყო და მომავალ დროებში, პირობითი კილოს აწმყო დროში; ასევე ინფინიტიური კონსტრუქციების გამოყენება, მკითხველისადმი მიმართვა, რაც კომუნიკანტების სივრცესა და დროში გაუცხოების ხარისხს ამცირებს;

- ტექსტების ლექსიკურ-სემანტიკური სტრუქტურა წარმოდგენილია, როგორც საერთო სალიტერატურო სიტყვებით, ისე პროფესიული კომპიუტერული ტერმინებით;

- საერთო სალიტერატურო ლექსიკა წარმოდგენილია დადებითი კონოტაციის მნიშვნელობებით, ხშირად ზედსართავი სახელები შედარებით ხარისხში გამოიყენება, რაც ტექსტებს რეკლამის ელფერს ანიჭებს;

- ტექსტებში ხაზგასმულია ტერმინები და ახსნილია ისინი, იქნება ეს ფრანგული, თუ ინგლისური მნიშვნელობის ტერმინები;

- ტექსტების შევსება ხდება ფოტოებითა და ვიდეომასალით, რაც ახსნის, გაგების და აღქმის პროცესს უფრო მარტივსა და მიმზიდველს ხდის.

ლიტერატურა

1. Якобсон Р. (1999): Тексты, документы, исследования. М.: Рос. гос. гуманитар. ун.

2. Арутюнова Н. Д. (1995): Национальное сознание, язык, стиль // Лингвистика на исходе XX века. Тез. докл. междунар. конф. М. Т. 1. с. 32 - 33.

3. Арутюнова Н. Д. (1998): Дискурс // Лингвистический энциклопедический словарь - М.: Советская энциклопедия

4. Jacobson R. (1963): Part and Whole in the Language. New York - London

5. Le magazine des technologies de demain, <http://www.lemondenumerique.com/>

6. Le Monde numérique-Le magazine des nouvelles technologies. <http://www.futura-sciences.com/tech/>

7. Dictionnaire de l'Informatique (1966): Paris: Larousse, 1996.

Контекстуальные и текстуальные особенности французского компьютерного дискурса

Гарибашвили Тамар Эдуардовна
Тбилисский государственный университет
Факультет гуманитарных наук
Пр. И. Чавчавадзе №36, 0179, Тбилиси, Грузия
Тел.: 577 406 773
E-mail: tamar.garibashvili@auf.org

Резюме

Компьютерный дискурс довольно специфичен. В этой статье мы обсудим французскую компьютерную терминологию новых технологий, доступных в интернет-публикациях. Наша цель выявить типичную текстуальную и контекстуальную характеристику французского компьютерного дискурса и его функциональные и прагматические особенности.

Ключевые слова:

текстуальная, контекстуальная, новые технологии, компьютерный дискурс, интернет-публикации.

Contextual and Textual Features of the French Computer Discourse

Tamar Garibashvili
Tbilisi State University
Humanitarian science faculty
36, Chavchavadze ave., 0179, Tbilisi, Georgia
Tel.:577 406 773
E-mail: tamar.garibashvili@auf.org

Abstract

Computer discourse is quite specific. In this article, we will discuss the French computer terminology of new technologies available in online publications. Our objective is to identify the textual and contextual characteristic typical of French computer discourse and its functional and pragmatic particularities.

Keywords:

textual, contextual, new technologies, computer discourse, online publication.

შინაარსობრივი განსაზღვრულობის სივრცეები „ქორწინების“ სცენარის აქსიოლოგიის კვანძში

ფიქრია ჭულუხაძე
საქართველოს უნივერსიტეტი
ევროპული ენებისა და ფილოლოგიის
დეპარტამენტი
კოსტავას ქ. №77ა, 0171, თბილისი,
საქართველო
ტელ. 593 288 661
E-mail: pikria_chulukhadze@yahoo.com

რეზიუმე

სტატიაში აქსიოლოგია გააზრებულია როგორც „ქორწინების“ სცენარის ერთ-ერთი შემადგენელი კვანძი. სტატიაში საუბარია სამყაროს ხატზე როგორც რეალობაზე, ენაზე როგორც სამყაროს კატეგორიზაციის აღქმის ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს ინსტრუმენტზე და „ქორწინების“ სცენარზე ზოგადად. სამყაროს ენისმიერი ხატი ასახავს სინამდვილეს სამყაროს კულტურული ხატის პრიზმაში. სამყაროს კულტურული და ენისმიერი ხატის მიმართების საკითხი რთული და მრავალპლანია. არსებობს მოსაზრება, რომ სამყაროს ენისმიერი ხატი კულტურული ხატის ნაწილია. აზროვნების გავლით რეალური სამყაროსგან იქმნება სამყაროს ენისმიერი ხატი.

საკვანძო სიტყვები:

სამყაროს კულტურული ხატი, სამყაროს ენისმიერი ხატი, აქსიოლოგია, „ქორწინების“ სცენარი.

შესავალი

აქსიოლოგია „ქორწინების“ სცენარის ერთ-ერთი კვანძია, სამყაროს ხატი კომპლექსური ფენომენია.

ანთროპოცენტრისტულ პარადიგმაში ადამიანი და ენა ერთ განუყოფელ მთლიანობად გვევლინება. ენა არის ნებისმიერი ეროვნული კულტურის უმნიშვნელოვანესი და არ-

სებითი ნაწილი.

სიტყვა ჰგავს მოზაიკის ფრაგმენტს. სხვადასხვა ენაში ეს ფრაგმენტები სამყაროს სხვადასხვა ხატებად ლაგდებიან.

ძირითადი ნაწილი

ჩემს უშუალო სათქმელთან მისასვლელად, ვფიქრობ, ერთგვარი გზა უნდა გავიარო: „ქორწინების“ სცენარის ერთ-ერთ კვანძზე აქსიოლოგიაზე-საუბრამდე უნდა შევეხო სამყაროს ხატს, რომელიც არის რეალობა (ობიექტური), ყოფიერება, ბუნება, ადამიანი, და ენას, რომელიც სამყაროს კონცეპტუალიზაციის და კატეგორიზაციის აღქმის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ინსტრუმენტია.

სამყაროს ხატი კომპლექსური ფენომენია-მასში თანაარსებობს ენობრივი, კულტურული და კონცეპტუალური ელემენტები, სხვა სიტყვებით, სამყაროს ხატი წარმოადგენს ენის, კულტურისა და კონცეპტების პრიზმაში გარდატეხილ მთლიანობას.

კონცეპტუალური სისტემის არსის კვლევა შეუძლებელია ენობრივი მოღვაწეობის არსის ანალიზის გარეშე, ვინაიდან სწორედ ენის მეშვეობით არის შესაძლებელი კონცეპტუალური სისტემის შინაარსის რეპრეზენტაცია. ენა უზრუნველყოფს კონცეპტის ხელმისაწვდომობას, ენა წარმოადგენს ადამიანის აზროვნებაში კონცეპტის ჩამოყალიბების ერთ-ერთ ეფექტურ შესაძლებლობას. ადამიანის კონცეპტოსფეროში შეღწევა მხოლოდ ენობრივ ნიშანთა სემანტიკის შესწავლის გზითაა შესაძლებელი. ენის სემანტიკური სივრცის ელემენტთა შორის არსებული კავშირები ასახავს კონცეპტუალურ სფეროში შემავალ კონცეპტთა მიმართებებს. ენის სემანტიკური სივრცე კონცეპტოსფეროს ის ნაწილია, რომელიც იღებს გამოსატულებას ენობრივი ნიშნების, მნიშვნელობების მეშვეობით.

თანამედროვე ინგლისურ ენაში „ქორწინების“ კონცეპტის სტრუქტურაცია სისტემურ-სტრუქტურული, ლინგვოკოგნიტიური, ლინგვოკულტუროლოგიური და აქსიოლოგიური პერსპექტივებიდან წარმოადგენს ერთგვარ მეცნიერულ სიახლეს. ნაშრომში ლექსიკური დონის ერთეულების ანთროპოცენტრული ინტერპრეტაცია გულისხმობს ლექსიკური დონის ობიექტების მოდელირებას-ობიექტების ხარისხობრივ გარდაქმნას, რომელიც ეფუძნება ენობრივი და მეტაენობრივი ობიექტების ველში ინტეგრირებულობის იდეას.

ანთროპოცენტრისტულ პარადიგმაში ადამიანი და ენა ერთ განუყოფელ ნაწილად გვევლინება, სადაც ენის მთავარ ფუნქციას წარმოადგენს სამყაროს შესახებ ცოდნის თავმოყრა ლექსიკურ-სემანტიკური ერთეულების გამოყენებით.

ენა ნებისმიერი ეროვნული კულტურის უმნიშვნელოვანესი და განუყოფელი ნაწილია. ენის თავისებურების სრული წვდომა აუცილებლობით გულისხმობს არა მხოლოდ კონკრეტული კულტურის მატერიალურ შემადგენელთა შესწავლას, არა მხოლოდ კულტურის ისტორიულ, გეოგრაფიულ, ეკონომიკურ და სხვა ტიპის დეტერმინანტთა სპეციფიკის გაცნობიერებას, არამედ კონკრეტული ერის აზროვნების მანერის გაცნობიერებისას, კონკრეტული კულტურის წარმომადგენელთა „თვალთ“, მათი თვალსაზრისის პერსპექტივიდან სამყაროს „ხედვის“ მცდელობას.

სამყაროს ენისმიერი ხატი ასახავს სინამდვილეს სამყაროს კულტურული ხატის პრიზმაში. სამყაროს კულტურული (ცნებობრივი, კონცეპტუალური) და ენისმიერი ხატის მიმართების საკითხი რთული და მრავალპლანინიანია. აღნიშნული პრობლემის არსი გულისხმობს ენასა და კულტურაში სინამდვილის გარდატყდომის პროცესის სხვაობას. არსებობს მოსაზრება, რომ სამყაროს ენისმიერი ხატი კულტურული (კონცეპტუალური) ხატის ნაწილია. სამყაროს

კულტურული და ენისმიერი ხატები მჭიდრო კავშირში არიან ერთმანეთთან და იმყოფებიან მუდმივ ურთიერთქმედებაში.

სამყაროსა და ენას შორის არსებული მიმართება შემდეგ სახეს იღებს:

1. რეალური სამყარო (საგანი, მოვლენა)= აზროვნება (წარმოდგენა, ცნება) =ენა/მეტყველება (სიტყვა)

ან

2. რეალური სამყარო=აზროვნება=სამყაროს ენისმიერი ხატი.

სიტყვა, შესაძლოა, შევადაროთ მოზაიკის ფრაგმენტს. სხვადასხვა ენაში ეს ფრაგმენტები სამყაროს სხვადასხვა ხატებად იკვრებიან. ენა თავს ახვევს ადამიანს სამყაროს ხედვის თავისებურებას.

აქსიოლოგია „ქორწინების“ სცენარის შემადგენელი ერთ-ერთი კვანძია. ზოგადად „ქორწინების“ სცენარი შედგება ისეთი კვანძებისაგან, როგორიცაა:

„არსი“-წარმოადგენს ორი ადამიანის კავშირს ოჯახის შექმნის მიზნით.

2. „საბაბი“-სიყვარული, ანგარება.

3. „აქსიოლოგია“ – თვალსაზრისი, იდეალები, შეხედულებები, პრინციპები.

4. „რიტუალი“-ქორწილი.

5. „ტოპოსი“-ადგილი (ქვეყანა).

6. „ქრონოსი“-დრო (ეპოქა).

აქსიოლოგიის კვანძში იკვეთება სხვადასხვა შინაარსობრივი განსაზღვრულობის სივრცეები:

„უარყოფითი თვალსაზრისი“

In every marriage more than a week old, there are grounds for diverse. The trick is to find, and continue to find, grounds for marriage. Robert Anderson

„დადებითი თვალსაზრისი“

There is no more lovely, friendly and charming relationship, communion or company than a good-marriage. Martin Luther

„რჩევები“

In marriage, each partner is to be an encourager rather than a critic, a forgiver rather than a collector of hurts, an enabler rather than a reformer. Norman Wright

„ფინანსური თვალსაზრისი“

Marriage is like a bank account. You put it in, you take it out, you lose interest. Irwin Corey

დასკვნა

სცენარი, როგორც ზოგადსაკაცობრიო, უნივერსალური ცნობიერებისათვის ტიპურ იდეათა, რწმენათა და გრძნობათა კომპოზიცია, ეფუძნება ეროვნული, უნიკალური ცნობიერებისათვის დამახასიათებელ იდეათა, რწმენათა და გრძნობათა ანალიზის შედეგად გამოვლენილ ზოგად კანონზომიერებებს. სცენარი გააზრებულია ერთგვარ იდეალად, რომლის კვანძებიც ზოგადსაკაცობრიო, უნივერსალური ცნობიერების დესკრიპტორებია, ხოლო კვანძების ობიექტივატორი ნომინაციური ველები კი – ეროვნული, უნიკალური ცნობიერების რეპრეზენტანტები.

ლიტერატურა

- 1.Naess A. (1964): Reflections about total views. Philosophy and phenomenological research
- 2.Lucy J.A. (1997): Linguistic relativity.291-312
- 3.Whorf B.L (1956): Language, mind and reality
- 4.Molcar C. (1986): World view and purpose in life

Field of the „Wedding“ Scenario from the Axiological Point of View

Pikria Chulukhadze
The University of Georgia
School of Humanities
77a Kostava st., 0171, Tbilisi, Georgia
Tel: 593 288 661
E-mail: pikria_chulukhadze@yahoo.com

Resume

The article deals with Axiology as one of the knots of the wedding scenario. The article says that the world view is reality, the language is one of the

most important instruments of perceiving the world's categorization. The article deals with the wedding scenario in general. The world view of a language reflects the reality in the prism of the world's cultural view. The matter of relationship between the world view of a language and the world's cultural view is complex and multi layered. There is a viewpoint that the world view of a language is part of the cultural view. The world view of a language is created from the real world through consciousness.

Keywords:

world's cultural view, word's lingual view, axiology, „wedding“ scenario.

Сфера определения содержания сценария „свадьбы“ в аксиологическом плане

Чулухадзе Пикрия Ревазовна
Университет Грузии
Школа гуманитарных наук
ул.Костава №77а, 0171, Тбилиси, Грузия
Тел.: 593 288 661
E-mail: pikria_chulukhadze@yahoo.com

Статья рассматривает аксиологию как компонент „свадебного“ сценария. В статье речь идет о картине мира как о реальной форме, а язык рассматривает как один из значительных инструментов восприятия категоризации мира и сценария „свадьбы“ в целом.

Мировоззрение языка отражает реальность сквозь призму культурного мировоззрения. Взаимосвязь между мировоззрением языка и культурным мировоззрением является сложной и многослойной. Существует мнение, что мировоззрение языка является частью культуры создается из реального мира через сознание.

Ключевые слова:

Культурная картина мира, языковая картина мира, аксиология, сценарий „свадьбы“.

L'usage argumentatif de la métaphore dans le discours pédagogique scientifique

Béla Khabeishvili

Université d'Etat de Tbilissi

Faculté des sciences humaines

36 av. Chavchavadzé, 0179, Tbilissi, Géorgie

Tel : 599 199 397

E-mail: belakhab@yahoo.com

rupture entre la réflexion théorique et des activités pratiques.

Mots-clés:

métaphore, argumentation, discours pédagogique scientifique, jugement, matériels éducatifs.

Résumé

L'étude, dont le but est la mise en valeur du rôle argumentatif de la métaphore dans les matériels éducatifs, tente de répondre à certaines questions qui principalement concernent :

- 1) Le rôle de l'argumentation métaphorique dans la compréhension de nouvelles notions et des sujets scientifiques ;
- 2) L'utilité des métaphores à l'explication pédagogique ;
- 3) Le rôle argumentatif des métaphores lors de l'élaboration des manuels scolaires et matériels didactiques correspondant à chaque niveau d'enseignement scolaire.

La fonction argumentative de la métaphore joue le rôle de première importance dans le discours pédagogique scientifique. Elle est un élément pivot de la persuasion du destinataire. Elle incite le destinataire à déclencher le processus d'un certain parallélisme associatif dont le composant inévitable est le jugement intellectuel.

La métaphore est vue en tant que figure du discours de base dans le processus de la création des matériels éducatifs. L'intégration de ce phénomène dans les matériels didactiques reste une des questions principales pour les spécialistes en éducation. L'argumentation fondée sur des métaphores conceptuelles universelles qui fait partie de la réflexion des enfants de différents âges intensifie la pensée associative qui, pour sa part, favorise la pensée analytique. Cette approche, en mettant en œuvre la créativité individuelle, accroît l'intérêt des enfants d'accepter de nouveaux sujets, de même qu'elle réduit la

Introduction

Les scientifiques de nos jours ne mettent pas en question le rôle de la pensée métaphorique dans le développement des sciences. De nombreuses recherches faisant appel à de différentes démarches scientifiques visent à étudier la capacité argumentative de la métaphore dans les discours spécialisés. Nonobstant, l'abondance d'approches scientifiques axées sur l'observation des structures et des spécificités des métaphores, il reste toutefois l'impression que peu d'études se sont intéressées jusqu'alors à l'utilisation de la métaphore dans les discours pédagogiques scientifiques dans le but d'exploiter sa capacité argumentative lors du processus de l'élaboration des matériels éducatifs. Les chercheurs n'accordaient non plus suffisamment de place à l'étude de sa fonction argumentative et son rôle dans la compréhension de nouvelles notions et des sujets thématiques faisant partie des manuels scolaires et matériels didactiques correspondant à chaque niveau d'enseignement secondaire. Peu de gens constate la primauté de la mission des experts du curriculum, des autorités éducatives d'encourager la pensée argumentative via l'élaboration de nouvelles approches méthodologiques capables de faire évoluer le discours argumentatif à travers l'introduction des métaphores dans les corpus des manuels scolaires. Mais c'est justement par l'invention des mécanismes de l'intensification de la circulation des métaphores, par l'insertion de techniques d'argumentation par métaphores dans des matériaux pédagogiques qu'on peut arriver à un changement de paradigme.

1. L'importance des métaphores dans la

constitution des matériels scolaires

Aujourd'hui, on accorde de moins en moins de place à l'enseignement de la méthodologie pédagogique qui valorise l'usage des tropes, en particulier, de la métaphore. L'étude des aspects cognitifs et argumentatifs de cette figure de style illustre son potentiel argumentative en introduisant une nouvelle dimension qui explique comment la figure, jusque-là réservée aux littéraires peut devenir un instrument de conviction et de raisonnement de prépondérance.

Les professionnels de l'éducation de nos jours s'accordent sur le point que l'enseignement moderne se donne pour objectif de trouver de moyens efficaces de transmission des connaissances et de formation de l'esprit. Au niveau pratique cela consiste premièrement à fournir des manuels qui correspondent au contexte social et culturel d'un pays et appropriés aux besoins de son système d'enseignement. Il est plus important que lors de l'élaboration des critères de la rédaction des manuels, à côté des aspects très déterminants de caractère matériel, technique, financier et administratif, les autorités éducatives doivent mettre accent sur l'élaboration d'une approche méthodologique générale qui vise à favoriser l'apprentissage du contenu par l'introduction de nouvelles techniques de compréhension et d'apprentissage complètement différentes d'une approche machinal basée sur une simple mémorisation. Le défi vis-à-vis des spécialistes qui veulent s'engager dans le travail d'élaboration des manuels, ainsi que des autorités éducatives qui définissent les règles à suivre pour normaliser l'élaboration, est d'augmenter la qualité des matériels scolaires par la mise en pratique de différentes stratégies visant à évoquer et retenir les connaissances de manière consciente et durable.

Cette approche passe premièrement par la mise en question des critères réglementaires purement formels, voire quantitatives de rédaction des manuels et souligne l'importance du développement d'une stratégie pédagogique unie et à long terme qui est à l'origine de la réflexion, du raisonnement et du jugement critique basé sur l'argumentation général et personnel. Dans ce sens, le recours au processus

de la métaphorisation, surtout à l'usage des fonctions argumentatives de la métaphore dans le discours pédagogiques scientifique est complètement justifié. La volonté d'accroître l'efficacité du contact entre locuteur et destinataire nous amène à mettre en valeur le processus de l'argumentation métaphorique en tant que lien opérant entre pratique et théorisation. La volonté de former un discours vif, un propos convaincant fait ressortir la fonction de l'expression métaphorique en tant qu'une forme privilégiée, une technique d'argumentation efficace destinée à produire la persuasion par l'excitation émotionnelle du récepteur. La transmission du message à travers les émotions en utilisant des structures métaphoriques intensifie le raisonnement ce qui rend la compréhension beaucoup plus efficace. Cette pratique de l'argumentation basée sur la métaphorisation du discours facilite la conviction du destinataire tout en l'incitant (ou obligeant) à effectuer un dur travail de raisonnement à travers la réflexion entre métaphorique et littéral de manière ludique et intéressante

Dans le but de poursuivre les actions menées pour améliorer non seulement l'accès à l'éducation, mais aussi la qualité et la pertinence des systèmes d'enseignement, les autorités éducatives de la Géorgie ont amorcé une réforme du système éducatif géorgien. Dans le cadre de la réforme, le processus de révision du curriculum en trois étapes a été entamé. L'étude des matériels éducatifs (non seulement géorgiens, mais des systèmes éducatifs des pays post-soviétiques) a mis en question le principe de la composition du curriculum national. Les résultats d'analyse des manuels scolaires, les programmes de formation des pédagogues, les tests d'examen ont dénoncé le problème- la place accordée aux tropes, surtout à la métaphore s'est avérée minimale. L'indice d'emploi des constructions métaphoriques sur tout le corpus disciplinaire des études primaires et secondaires ne représente que 10 %, dont la plupart sont mentionnés dans les programmes des disciplines humanitaires. Il est à noter que les manuels et les textes de caractère technique sont pratiquement exempts d'emploi des figures. Mais tous les manuels

scolaires ne traitent de la métaphore que dans le discours poétique. Les résultats d'études ont également démontré que les manuels abondent en formules et recommandations de types explicatives et ne contiennent presque pas les constructions de type métaphorique. Quant à la partie des guides pédagogiques qui contient la question de la formation du jugement argumentatif, elle est basée sur les processus de l'explication ou la comparaison. Même les recommandations sur l'enrichissement du vocabulaire classent parmi les processus privilégiés la rétention, l'accumulation des mots via la mémorisation de nouvelles notions hors du contexte ce qu'on peut comparer à l'étude et la reproduction photographique du monde.

Les résultats dégagés au cours de la première étape qui consistait en un examen de tous les principes du curriculum au niveau de l'éducation primaire, ont fait preuve d'un besoin de l'approfondissement de la réflexion sur les facteurs essentiels de la qualité. Ils ont également traduit la présence de certaines pratiques déficientes ayant un impact majeur sur l'enseignement scolaire. Parmi ceux-ci figure le manque de standards de l'élaboration des manuels basés sur la réflexion en tant que processus constructeur. Le bilan d'analyse fait apparaître la nécessité de trouver les moyens de favoriser l'apprentissage par réflexion sur l'expérience, le savoir acquis et mettre en place la méthodologie qui peut aider à clarifier leur rôle en formation. Les chercheurs se sont donnés pour but de saisir des événements réflexifs pour élucider comment des matériels éducatifs doivent contribuer au développement des mécanismes de réflexion favorables à la rétention des connaissances à long terme. Le défi les a poussés à valoriser dans ce sens le rôle de l'argumentation métaphorique en tant qu'outil privilégié et efficace à atteindre cet objectif.

2. La métaphorisation- approche stratégique de l'apprentissage organisé et durable

Si l'on examine de près des matériels scolaires, la partie des recommandations méthodologiques fournit des règles de base qui recommande à utiliser des types de mémorisation plutôt visuels, accordez un soin particulier à la présentation, faire ressortir les

titres de chapitre, de paragraphes, les éléments importants, utiliser des fiches, apprendre avec des schémas, des tableaux, recourir en priorité aux moyens mnémotechniques visuels, noter ce qu'on veut retenir, parler à voix haute pour apprendre des passages de cours par cœur, reformuler avec les mots propre etc. Il est à noter que ce type de conseils ne concernent que la première étape de l'acquisition des informations et ne présente que la tentative de les fixer dans la tête du récepteur. Le stock lexical de cette base des données ne sera disponible que dans la mémoire de court terme. Pour s'approprier des notions, des termes des connaissances acquises l'élève doit être capable de les insérer dans le contexte argumentatif, de trouver sa propre stratégie de construire le propos efficace pour, non seulement transmettre le contenu avec ses propres mots, mais faire passer le message en influençant l'interlocuteur en le convaincant avec les moyens les plus efficaces. Pour acquérir de telles compétences, l'enseignement doit favoriser la transmission des connaissances acquises dans la mémoire à long terme en assurant leur utilisation de façon consciente dans le propos argumentatif.

Ce qui est important ce type d'apprentissage implique de faire des liens entre les connaissances nouvelles et les connaissances antérieures –le processus dans lequel le rôle la métaphorisation peut servir d'instrument de mettre en liaison les connaissances récemment apprises par des élèves dans le cadre d'une ou plusieurs disciplines au cours d'une période déterminée et les mettre en liaison à l'aide du principe de métaphorisation « interdisciplinaire ». Dans ce contexte, la métaphore favorise une objectivation qui permet aux élèves de créer consciemment une trace mnésique des connaissances essentielles à retenir et de concevoir ce qu'ils ont réellement appris. Comme le souligne Crahay:

Rien ne prouve, comme l'affirment les tenants de l'Éducation nouvelle [approches constructivistes], que toute connaissance d'ordre conceptuel doit être enracinée dans le vécu des élèves [mémoire épisodique]... car les informations stockées dans cette mémoire sont attachées à des circonstances très particulières. Elles n'obtiendront une portée

générale qu'au prix d'un travail d'abstraction débouchant sur la construction d'un concept, celui-ci devant ensuite être transféré dans la mémoire sémantique. *

La métaphorisation sert de moyen de l'argumentation ainsi que de transposition des connaissances nouvelles dans la mémoire à long terme. Le processus de la formation métaphorique passe par l'établissement des liens entre, d'une part les connaissances nouvelles et, de l'autre les connaissances antérieures emmagasinées dans la mémoire à long terme des élèves moyennant différents types de formation métaphoriques.

Cette sorte d'approche peut autrement être qualifiée d'un procédé artificiel de composition des constructions métaphoriques, faisant partie des blocs d'un jugement argumentatif composé des métaphores formées dans le cadre des connaissances d'une ou plusieurs disciplines. La méthode de formation des métaphores interdisciplinaires aidera largement à la compréhension profonde et consciente des notions et des événements. Elle sera basée sur une méthodologie concrète et claire qui mettra l'accent sur la stratégie de la composition des métaphores de valeur argumentative dans le cadre d'une ou plusieurs disciplines et, évidemment, sera enseignée par les pédagogues au cours de travaux pratiques bien concrets. Le stade de formation sera suivi d'un processus de l'argumentation qui mettra l'accent sur la production du jugement argumentatif uniquement basé sur l'emploi des métaphores.

3. Le principe de formation des métaphores à valeur argumentatif

En se référant sur les processus de la métaphorisation, le principe de la structuration du curriculum portera une attention particulière à l'introduction des nouveaux standards des manuels scolaire basés sur le système graduel de la superposition des connaissances, des savoirs acquis. Les principes de superposition poursuivront une méthodologie préétablie de différents types de formation des métaphores et auront un double objectif :

* Crahay, M. (1999). *Psychologie de l'éducation*. Paris : Presses Universitaires de France. p 257.

1 La métaphorisation en tant que liaison entre des connaissances de deux ou plusieurs disciplines s'établira comme la voie la plus courte de la détection et du transfert conscient des données du domaine Ressource vers un domaine Problématique et permettra d'acquérir la perception profonde et la mémorisation durable.

2. Le travail de la métaphorisation qui produira le long travail individuel de réflexion sera conçu en tant que stade préliminaire de la formation du jugement critique qui, de sa part, fera partie du discours argumentatif général.

Il existe une abondance de prises de position sur la métaphore et ses parties, son fonctionnement et son statut. En examinant sa structure certaines essayent d'établir une séparation entre le sens figuré du sens littéral alors que d'autres ne font pas cette distinction; les discussions concernent également son appartenance à un domaine purement linguistique, d'autres la considère comme un phénomène cognitif. Si l'on examine de près, la vision aristotélicienne exposée à travers ses douze premiers chapitres du troisième livre de la Rhétorique et deux chapitres (20, 22) de la Poétique, il sera évident que la conception grecque de la métaphore diffère largement de la nôtre. Chez Aristote, elle désigne toute dérogation à la signification littérale du mot en procédant au déplacement de la signification par un rapport d'analogie. Le déplacement de signification fonctionne grâce à l'équivalence entre deux rapports. Cette figure peut être vue comme une comparaison abrégée ou comme une analogie, jouant sur une ressemblance entre deux phénomènes : A est pour B ce que C est pour D.

La définition d'Aristote permettait d'identifier quatre sortes de métaphores:

*«La métaphore est le transport à une chose d'un nom qui en désigne une autre, transport ou du genre à l'espèce, ou de l'espèce au genre, ou de l'espèce à l'espèce ou d'après le rapport d'analogie»***

** Aristote, *Poétique*, cite dans: C. PERELMAN, L. OLBRECHTS-TYTECATI(1970), *Traite de l'argumentation*, La nouvelle rhétorique, Ed. de l'Université de Bruxelles, p. 19.

L'exemple d'Aristote qui rapproche par analogie le rapport de Dionysos à la coupe et d'Arès au bouclier est la manifestation la plus flagrante de cette formule générale. Dans cette logique on peut, par analogie, appeler la coupe *le bouclier de Dionysos*.

À la recherche de formes de métaphorisation, il ne reste qu'une question de trouver les formes les plus commodes de formation des constructions métaphoriques convenables à la méthodologie de formation interdisciplinaire. Parmi plusieurs procédés de formation des constructions métaphoriques, on peut utiliser la pratique qui consiste de faire un lien entre deux concepts et de traduire l'un par l'autre, comme dans l'exemple très utilisé : les hommes sont des moutons. On peut également recourir à l'usage de proverbes à valeur métaphorique en passant par l'identification de la construction et des termes qui permettent d'établir une relation métaphorique dans le cadre du proverbe.

Dans tous les cas, sur la voie du développement de la question argumentative, la méthode analogique offre de généreuses ressources. Nous devons considérer l'analogie comme opérant un transfert massif du langage d'un domaine Ressource vers un domaine Problématique, et tout ce qui est important ce transfert est à réaliser par le coup de force métaphorique. La métaphore argumentative est bel et bien à choisir comme une forme de préférence parmi les processus d'argumentation par analogie qui possède de ressources de transformation des standards curriculaires.

Mettre en place le système d'analogie servira de pont entre deux ou plusieurs grades de formation et, avec le développement des capacités du raisonnement critique, établira les liens pratiques dans la pensée cognitive des apprenants. Établir le système bien calculé, avec la participation des experts des domaines apparentés, évitera les risques de l'artificialisation du système. **Apprendre le principe** de structuration de la pensée ou du raisonnement critique ou simplement explicative en recourant à la métaphorisation impliquera les élèves dans le processus du décodage des analogismes. Expli-

quer le principe de la métaphorisation basée sur le lien analogique entre deux représentations, surtout la nécessité de l'identification de ces liens par les variations lexicales préparé d'avance, déclenchera le processus argumentatif qui provoquera petit à petit l'évolution d'une pensée argumentative. Sur la voie de structuration des bases de la nouvelle approche méthodologique l'examen d'un mécanisme d'analogie sur laquelle repose la métaphore et l'étude de son efficacité dans notre démarche reste un des points importants.

4. Le rôle des experts et des enseignants

Ce processus peut être conçu en tant que fondation de structuration du discours pédagogique scientifique pluridisciplinaire qui consiste à mettre en liaison les connaissances de différentes disciplines dans une pratique de structuration des métaphores interdisciplinaire qui permettra à un apprenant d'exposer son point de vue, questionner, se justifier à son tour, tirer des conclusions pour les soumettre à autrui, donc s'approprier à toute une variété d'interventions possibles qui réalisent le processus argumentatif. La capacité d'une reconnaissance du semblable entre deux choses qui paraissent éloignées et l'aptitude de les transformer en expression métaphorique provoquera petit à petit l'évolution d'une pensée argumentative. La pratique sera étayée par les travaux pratiques et les exercices visant à utiliser les métaphores interdisciplinaires dans des situations d'échanges écrit et oraux à visée argumentative qui s'établissent à propos d'un thème général qui fait problème. Le processus qui transforme une simple conversation en discussion argumentatif composée de métaphores interdisciplinaire sera guidé par le professeur. Ce dernier assurera la progression thématique de la présentation générale d'un sujet jusqu'à la conclusion en passant par le changement de sujets via l'introduction de différents sous-thèmes. Son rôle est également d'évaluer le discours en fonction d'une quantité de métaphores utilisées par le locuteur lors du propos, évaluer leur portée argumentative en analysant leur conformité au processus de formulation des structures dans le cadre interdisciplinaires.

Si l'on revient sur le rapport par analogie, il sera à la base de travail de ceux qui créent le processus. En structurant les métaphores de valeur argumentative interdisciplinaire un des principes de fond à considérer est la nécessité de comparer les deux domaines {A} et {B} afin de déterminer s'il existe ou non une analogie entre eux et les lier par analogie également à {D}. En établissant le rapport entre deux notions ou événements appartenant aux domaines complètement disparates (mathématiques, physique, biologie, littératures, etc.) l'élève doit mettre accent non sur les traits physique communs (qui forme les comparaisons) mais trouver par analogie les point communs dans les relations qui les unissent. Dans le cadre de métaphorisation interdisciplinaire l'argumentation par la métaphore produit littéralement un monde nouveau de correspondances où le choix prédéterminé des notions crée les constructions les plus inattendues qui par l'effet de surprise intensifie l'argumentation.

La tâche des experts du curriculum est de préparer ce type d'activité d'avance. Il leur incombe de vérifier et d'évaluer la composition lexicale des manuels dans le sens de possibilité de formation des métaphores argumentatives aptes à produire la fascination du destinataire tout en donnant au destinataire la possibilité de produire facilement les structures argumentatives. Il s'agit d'une tâche de mettre en œuvre un réseau de notions préétablis dans l'ensemble des corpus de manuels des toutes les disciplines, dont la composition lexicale sera analysé d'avance par les experts en fonction des quantités des combinaisons visant à créer les structures métaphoriques argumentatives. La pratique de composition des manuels sera successivement expliquée dans les guides pédagogiques destinés aux enseignants des disciplines humanitaires, prioritairement ceux de lettres ou avoisinés qui comportes les éléments de la rhétorique ou un simple propos argumentatif. L'argumentation par les métaphores serait une procédure fondamentale dans le traitement de savoirs nouveaux. Le parallélisme interdisciplinaire garantira l'apprentissage conscient des

matériaux à la base des arguments métaphoriques composés des notions les plus disparates. A l'exposer dans la logique d'analogies, dans la construction métaphorique plus la plateforme A est éloignée du D plus la métaphore est difficile à construire donc exige le travail de la pensée, cognitif ce qui crée la communauté qui parle le même langage argumentative. Le travail des experts qui réfléchissent sur ce cadre curriculaire ainsi que des enseignants qui guident le jeu, forment les conditions déterminantes et diminuent les risques de difficulté de s'engager au processus. Les experts marquent une marge de manipulation des bases des données lexicales potentielles faisant partie des futures expressions argumentatives qui peuvent se limiter en programme d'études trimestriel pour ne pas dépasser le champ des exercices présentés dans les guides pédagogiques. Les enseignants, de leurs parts apprennent aux élèves à la base des exercices concrets comment manipuler de ces bases lexicales pour en composer les expressions métaphoriques et comment les utiliser dans le propos à visée argumentative.

Au cours de l'initiation à la nouvelle méthodologie, l'élève comprendra qu'un savoir nouveau est donc le résultat non d'une simple mémorisation d'une interaction entre une information nouvelle et une conception préalable à la base d'un rapport d'analogie. Définitivement, il sera capable de réaliser la transformation de l'information nouvelle et de la conception préalable par construction d'un nouveau modèle explicatif basé sur l'argumentation : une nouvelle construction métaphorique.

Conclusion

Dans la logique d'une nouvelle approche de la rédaction du discours pédagogique scientifique, la métaphorisation s'impose en tant que moyen efficace qui permet d'atteindre cet objectif sur la voie de la formation de l'esprit critique chez les enfants d'âge scolaire, sans exclure l'usage de la même approche dans les programmes professionnels et universitaires destinés aux adultes. L'insertion des constructions de type métaphorique dans les matériels pédagogiques

rend le discours argumentatif plus convaincant; la pratique s'inscrit parmi les techniques méthodologiques les plus efficaces de la transmission d'un savoir à un destinataire où l'argumentation par métaphores sert de voie de l'obtention de l'adhésion du destinataire tout en l'influençant ou en le persuadant et en favorisant le déclenchement du processus de raisonnement et de réflexion. La métaphorisation du discours pédagogique scientifique s'avère comme une de voie qui fait réfléchir et aide à construire le propos argumentatif convaincant avec des effets cognitifs à long terme.

Malgré que la métaphore ait été conçue comme un moyen privilégié dans le processus de la création des matériels éducatifs l'intégration de ce phénomène dans les matériels didactiques reste une des questions principales pour les spécialistes qui travaillent sur le curriculum national. Il est évident que les guides pédagogiques, les manuels scolaires basés sur l'abondance des constructions métaphoriques de caractère argumentatif représentent des instruments efficaces pour faire commodément comprendre aux élèves des choses assez difficiles. L'argumentation fondée sur des métaphores conceptuelles universelles qui fait partie de la réflexion des enfants de différents âges intensifie la pensée associative qui, de sa part, favorise la pensée analytique. Cette approche, en mettant en œuvre la créativité individuelle, accroît l'intérêt des enfants d'accepter de nouveaux sujets, de même qu'elle réduit la rupture entre la réflexion théorique et des activités pratiques.

Références bibliographiques

1. Aristote (1991): *Rhétorique*, Paris, Librairie Générale Française
2. Black M. (1962): *Models and metaphor*, Ithaca, Cornell University Press
3. Bonhomme M. (2009): «De l'argumentativité des figures de rhétorique», [revue en ligne] *Argumentation et Analyse du Discours*, n° 2. Disponible sur Internet : <<http://aad.revues.org/index495.html>>

4. Ervas F. et Sangoi M. (éds) (2014), *Metaphor and argumentation*. vol. 5. Urbino. Isonomia - Epistemologica

5. Le Guern M. (1981): «Métaphore et argumentation», in *L'Argumentation*, Lyon, Presses. Universitaires de Lyon, pp. 65-74.

6. Luzetti M. (1991): «La métaphore argumentative », *Recherches* n°14.

7. Mazotti T. (2002): «L'analyse des métaphores: une approche pour la recherche sur les représentations sociales », in Garnier C. et Doise W. (éds), *Les Représentations sociales*. Montréal. Éditions Nouvelles, p. 297-326

8. Plantim C. (2011): « Analogie et métaphore argumentative », *A contrario*, 16 (2), pp. 110-130.

9. Schulz P. (2002): «Le caractère relatif et ambigu du concept traditionnel de métaphore et la construction du sens lexical». in *Semen*. n° 15, p. 59-70

10. Sperber D. et WILSON D. (1989): *La Pertinence*. Paris. Minuit.

არგუმენტაციული მეტაფორის როლი პედაგოგიური სამეცნიერო დისკურსის ფორმირებაში

ბელა ხაბეიშვილი

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი

ჭავჭავაძის გამზ. №36, 0179, თბილისი,

საქართველო

ტელ: 599 199 397

E-mail: belakhab@yahoo.com

რეზიუმე

წინამდებარე სტატიაში მიმოხილულია არგუმენტაციული მეტაფორის როლი დიდაქტიკური სამეცნიერო დისკურსის ფორმირებაში, სასწავლო მასალებში მეტაფორული კონსტრუქციების ინტეგრაციის გზები და აუცილებლობა.

არგუმენტაციური მეტაფორა არგუმენტაციური დისკურსის ფორმირების ერთ-ერთ ყველაზე ეფექტურ ხერხს წარმოადგენს. განათლების ყველა საფეხურზე სასწავლო მასალებში მეტაფორული კონსტრუქციების ინტეგრაცია შემსწავლელის მიერ მასალის სიღრმისეულად გაგებას, გააზრებას და დამახსოვრებას უწყობს ხელს. სტატიაში ხაზგასმულია თანმიმდევრული საფეხურებრივი მეტაფორული სისტემის შემუშავების შესაძლებლობები, რომელიც, წინა საფეხურზე განვლილი მასალის საფუძველზე, მომდევნო საფეხურის სასწავლო კომპონენტებში ხელშეწყობს აგებული მეტაფორული კონსტრუქციების ჩართვას გულისხმობს. მეთოდი მეტაფორულ აზროვნებაზე დამყარებული ერთიანი კურიკულუმის ფორმირებას ისახავს მიზნად, რომელიც დაეფუძნება ცოდნის მიღებისა და შეფასების ახალ მეთოდოლოგიას. სასწავლო მასალებში მეტაფორული კონსტრუქციების ხშირი და სისტემური გამოყენება მნიშვნელოვნად გაზრდის მასალის აღქმის ხარისხს და საინტერესო არგუმენტირებულ მსჯელობაზე დაფუძნებული კრიტიკული აზროვნების ფორმირებას შეუწყობს ხელს.

საკვანძო სიტყვები:

მეტაფორა, არგუმენტაცია, სამეცნიერო პედაგოგიური დისკურსი, კრიტიკული მსჯელობა, სასწავლო მასალები.

Роль аргументативной метафоры в формировании научного педагогического дискурса

Хабешвили Белла Тимуровна

Тбилисский государственный университет

Факультет гуманитарных наук

Пр. И. Чавчавадзе №36, 0179, Тбилиси, Грузия

Тел.: 899 199 397

E-mail: belakhab@yahoo.com

Резюме

В статье речь идёт о роли аргументативной метафоры в формировании научного педагогического дискурса, а также о методах и необходимости интеграции конструкций в учебные материалы.

Аргументативная метафора является одним из эффективнейших способов формирования научного педагогического дискурса. Включение многочисленных метафор в единую систему конструирования образовательных материалов лежит в основе нового методологического подхода, который направлен одновременно как на упрощение, так и на улучшение новых концепций и тем. Метод подразумевает создание композитных метафорических конструкций на основании предыдущего материала, являющимся, в свою очередь, основой следующего метафорного аргументативного блока. Создание такого рода системы, основанной на необходимости использования метафор, подчёркивает их роль и редкую способность в формировании аргументативного педагогического дискурса, ускоряющего процесс аргументативного персонального критического мышления.

Ключевые слова:

метафора, аргументация, научный педагогический дискурс, критическое мышление, учебные материалы.

სოციალური მეცნიერებანი

Social Sciences

Социальные Науки

საზოგადოებასთან ურთიერთობის როლი ინტეგრირებული მარკეტინგული კომუნიკაციის პროცესში

თინათინ აფხაიძე
საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი
კოსტავას ქ. № 77, 0175, თბილისი,
საქართველო
Tel: 599 480 058
E-mail: t_apkhaidze@yahoo.com

გიორგი ზირაქაშვილი
საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
საზოგადოებრივი ურთიერთობების დეპარტამენტი
კოსტავას 77, 0175, თბილისი, საქართველო
ტელ: 577 333 960
E-mail: g.zirakashvili@gmail.com

რეზიუმე

განვითარებულ ქვეყნებში მომხმარებლისთვის საკუთარი პროდუქციისა და მომსახურების გაცნობისას და მიყიდვისთვის კომპანიები დიდი ძალისხმევას ინტეგრირებულ მარკეტინგულ კომუნიკაციებში ხარჯავენ. დიდი ხნის განმავლობაში პრომოციული აქტივობა კომპანიებისთვის მხოლოდ მედიაში რეკლამის განთავსებით შემოიფარგლებოდა. XX საუკუნის 80 -იან წლებში ვითარება შეიცვალა, ბევრ კომპანიას მაკრეტინგულ კომუნიკაციებზე უფრო ფართო შეხედულება ჩამოუყალიბდათ, პრომოციული ინსტრუმენტების სტრატეგიული აუცილებლობა დაინახეს და ინტეგრირებული მარკეტინგული კომუნიკაციების გამოყენება სასიცოცხლო მნიშვნელობის გახდა. აღსანიშნავია საზოგადოებასთან ურთიერთობის როლი ინტეგრირებული მარკეტინგული კომუნიკაციის პროცესში. რგანიზაციები ვალდებული არიან ანგარიში გაუწიონ საზოგადოების მოთხოვნილებებს. საზოგადოებასთან ურთიერთობები თავისი მოქმედების ფორმე-

ბით, სტრატეგიისა და ტაქტიკის გამოყენებით შერწყმული უნდა იყოს სტიმულირების სხვა ფორმებთან, კომპანიის ინტეგრირებული მარკეტინგული კომუნიკაციების მთლიანი ძალისხმევის ფარგლებში.

საკვანძო სიტყვები:

საზოგადოებასთან ურთიერთობა, ორგანიზაცია, ინტეგრირებული მარკეტინგული კომუნიკაცია, პაბლისითი.

შესავალი

ინტეგრირებულ მარკეტინგულ კომუნიკაციას, როგორც ტერმინს, ხშირად მიმართავენ პოლიტიკოსები, ჟურნალისტები, არასამთავრობო თუ სამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლები. აკრონიმი I ჩ ხშირად ვხვდებით უცხოურ ლიტერატურაში, თუმცა ქართულ ენაზე მისი გამოყენება ნაკლებად შეინიშნება. დღევანდელ ქართულ რეალობაში ინტეგრირებული მარკეტინგული კომუნიკაცია ჯერ კიდევ ჩამოყალიბების პროცესშია. საზოგადოებას არა აქვს სრული ინფორმაცია ამ ინსტრუმენტის შესაძლებლობებისა და შედეგების შესახებ. მწირია ქართულ ენაზე საჭირო ლიტერატურაც.

განვითარებულ ქვეყნებში მომხმარებლისთვის საკუთარი პროდუქციისა და მომსახურების გაცნობისას და მიყიდვისთვის კომპანიები დიდი ძალისხმევას ინტეგრირებულ მარკეტინგულ კომუნიკაციებში ხარჯავენ. დიდი ხნის განმავლობაში პრომოციული აქტივობა კომპანიებისთვის მხოლოდ მედიაში რეკლამის განთავსებით შემოიფარგლებოდა. XX საუკუნის 80 -იან წლებში ვითარება შეიცვალა, ბევრ კომპანიას მაკრეტინგულ კომუნიკაციებზე უფრო ფართო შეხედულება ჩამოუყალიბდათ, პრომოციული ინსტრუმენტების სტრატეგიული აუცილებლობა

დაინახეს და ინტეგრირებული მარკეტინგული კომუნიკაციების გამოყენება სასიცოცხლო მნიშვნელობის გახდა. სააგენტოები ახალ მოთხოვნას გამოეხმაურენ, ისწავლეს საზოგადოებასთან ურთიერთობის, პრომოციის პირდაპირი მარკეტინგის ელემენტების გამოყენება გაჩნდა ახალი ტერმინები: ახალი რეკლამა, ორკესტრირება და უწყვეტი კომუნიკაცია. ინტეგრირებული მარკეტინგის პირველი განმარტება ამერიკის სარეკლამო სააგენტოების ასოციაციამ შემოგვთავაზა: ინტეგრირებული მარკეტინგული კომუნიკაცია არის: მარკეტინგული კომუნიკაციების დაგეგმვის კონცეფცია, რომლის კომუნიკაციის სხვადასხვა დისციპლინის სტრატეგიულ როლს აფასებს (რეკლამის გაყიდვების პრომოციის საზოგადოებასთან ურთიერთობის) ახდენს ამ დისციპლინათა ეფექტურ ხელსაყრელ კომბინირებას. მომხმარებელი პრობუქტს აღიქვამს შემდეგი მახასიათებლებით: მედია რეკლამა, შეფუთვა, პირდაპირი მარკეტინგული ძალისხმევა, ფასი, ხარისხი, საზოგადოებასთან ურთიერთობა/კაბლისიტი, პრომოცია. სწორედ ეს ყველაფერი ერთად აღებული ქმნის ინტეგრირებული მარკეტინგული კომუნიკაციებს.

ძირითადი ნაწილი

მნიშვნელოვანია განვიხილოთ PR ის როლი ინტეგრირებული მარკეტინგული კომუნიკაციების პროცესში. საზოგადოებასთან ურთიერთობა გულისხმობს კომპანიის მიერ საზოგადოების სხვადასხვა ფენასთან პარმონიული ურთიერთობების ჩამოყალიბებას - რაც მიიღწევა სწორად დაგეგმილი სტრატეგიითა და ტაქტიკით, სასურველი რეკლამით, დადებითი კორპორაციული იმიჯით და კრიზისული სიტუაციის კონტროლით. ნებისმიერი ორგანიზმი იბადება და არსებობს გარემოში, რაც ბუნებრივად წარმოქმნის მასთან თანაცხოვრების აუცილებლობას. გვინდა თუ არ გვინდა, ანგარიშს

ვუწევთ გარემოს და მასთან ადაპტაციას ვცდილობთ. ორგანიზაციაც გარემოში არსებობს და გარემოს გარეშე მის არსებობას აზრი ეკარგება. თუკი კომპანიას განვიხილავთ, როგორც ცოცხალ ორგანიზმს მაშინ ცხადი გახდება, რომ საზოგადოებისაგან დამოუკიდებლად ის ვერ იარსებებს. ამ რეალობიდან იღებს სათავეს საზოგადოებასთან ურთიერთობის საჭიროებაც. კომპანია იძულებულია, სულ მცირე, ადეკვატური იყოს იმ გარემოს მიმართ, რომელშიც არსებობს, ურთიერთობა გარდაუვალია, კომპანიამ უნდა გამოიყენოს ყველა საშუალება, რათა თავი მოაწონოს საზოგადოებას და მასთან ურთიერთობა თავის საკეთილდღეოდ გარდაქმნას.

საზოგადოებასთან ურთიერთობის (PR) ამოცანებია: „კომპანიის იმიჯის ფორმირება, კომპანიის კავშირის უზრუნველყოფა მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებთან მუშაობა მოსახლეობასთან, მუშაობა საზოგადოებრივ ორგანიზაციებთან, მუშაობა პარტნიორებთან და კონკურენტებთან. საზოგადოების ინფორმირება, საზოგადოებრივი აზრის მონიტორინგი, კომპანიის „მეგობართა წრის“ ფორმირება, კომპანიის კრიზისის დაძლევა, სპონსორობა.“ საზოგადოებასთან ურთიერთობის სპეციალური ღონისძიებების სახით გამოიყენება: პრეზენტაციები, ცერემონიები და აქციები, კონფერენციები, შეხვედრები, ღია კარის დღეები, მრგვალი მაგიდეები, გამოფენები და ბაზრობები, ღირშესანიშნავი თარიღები, მიღება და სხვა ღონისძიებები. საზოგადოებასთან ურთიერთობების როგორც საშუალებები, ისე მეთოდები, არსებითად, განსხვავდება მარკეტინგის შესაბამისი ინსტრუმენტებისგან. ასე მაგალითად, მარკეტინგული რეკლამისგან განსხვავებით, საზოგადოებასთან ურთიერთობების ღონისძიებები ტარდება: ჩუმად და შეუმჩნეველად, გათვლილია არა პირდაპირ ეფექტზე, არამედ ხანგრძლივ მოქმედებაზე. საზოგადოებასთან ურთიერთობის ძირითადი ობი-

ექტები: მომწოდებლები, დისტრიბუტორები, საბოლოო მომხმარებლები, თანამშრომლები, ფინანსური კომპანიები, სამთავრობო სტრუქტურები, მასმედია, პარტნიორები კონკურენტები, საზოგადოება.

საზოგადოებასთან ურთიერთობას თანახლავს ნეგატიური მომენტებიც, ამიტომ დის სპეციალისტმა მაქსიმალური ძალისხმევის გამოყენებით უნდა შექმნოს უარყოფითი ეფექტის მინიმუმამდე დაყვანა. საზოგადოებასთან ურთიერთობები (PR) შერწყმული უნდა იყოს სტიმულირების სხვა ფორმებთან, კომპანიის ინტეგრირებული მარკეტინგული კომუნიკაციების მთლიანი ძალისხმევის ფარგლებში.

ერთ-ერთი ინსტრუმენტი ინტეგრირებული მარკეტინგული კომუნიკაციის გახლავთ პაბლისითი, რომელიც საზოგადოებასთან ურთიერთობის ერთ-ერთი მიმართულებაა. პაბლისიტი ნიშნავს ორგანიზაციასთან პროდუქტთან მომსახურებასთან ან იდეასთან არაპერსონალურ ურთიერთობას, რომლისთვისაც თანხებს პირდაპირ არ იხდიან და რომელიც დაფინანსებას პირაპირ არ ექვემდებარება. ჩვეულებრივ, ის ორგანიზაციის ან პროდუქტისა ან მომსახურების შესახებ ახალ ამბებში გადმოცემულ ისტორიას, სარედაქციო სტატიას ან განცხადების ფორმით ვრცელდება, როგორც რეკლამა ასევე პაბლისიტი აუდიტორიასთან არაპირდაპირ ურთიერთობას გულისხმობს, მაგრამ რეკლამისგან განსხვავებით მასში კომპანიები თანხებს არ იხდიან. კომპანია ან ორგანიზაცია ცდილობს მედია გამოყენოს მომხმარებელამდე სასურველი კომუნიკაციის დასამყარებლად. პაბლისიტის ტექნიკა ახალი ამბების გამოშვების, პრეს-კონფერენციების, სახასიათო სტატიების, ტელეშოუების, ფოტო ილუსტრაციების და ფილმების ნაკრებია.

პრომოციის სხვა ფორმებისგან განსხვავებით ფაბლისიტის უპირატესობა მისი დამაჯერებლობაა. მსგავსი ინფორმაციის

მიმართ მომხმარებელი ნაკლებად სკეპტიკურადაა განწყობილი, რადგან წყარო ამ შემთხვევაში ნეიტრალური და მიუკერძოებელია. ამიტომ არის ძალიან მნიშვნელოვანი ექსპერტის აზრი კონკრეტულ ორგანიზაციაზე, რადგან მისი დადებითი ან უარყოფითი შეფასება ორგანიზაციის წარმატება-წარუმატებლობას განაპირობებს. თუმცა უნდა აღინიშნოს, რომ პაბლისიტი ორგანიზაციის კონტროლს არ ექვემდებარება და უარყოფითი ინფორმაციის გავრცელება საზიანოა კომპანიისთვის ან ორგანიზაციისთვის.

ძალიან მნიშვნელოვანია გავაცნობიეროთ განსხვავება პაბლისიტსა და საზოგადოებრივ ურთიერთობას შორის, პაბლისიტი ერთ-ერთი ფუნქციაა საზოგადოებასთან ურთიერთობის მრავალ ფუნქციასთან ერთად. საზოგადოებასთან ურთიერთობა ბევრად უფრო ფართო ამოცანები აქვს როგორცაა კომუნიკაცია, იმიჯი, კონფლიქტის მართვა და ა.შ.

დასკვნა

ამრიგად, ორგანიზაციები საკუთარი პროდუქციისა და მომსახურების გაცნობისა და მიყიდვისთვის დიდი ძალისხმევას ინტეგრირებულ მარკეტინგულ კომუნიკაციებში ხარჯავენ. მაკრეტინგულ კომუნიკაციებზე უფრო ფართო შეხედულება ჩამოყალიბდა მეოცე საუკუნის 80-იანი წლებიდან, თვალსაჩინო გახდა პრომოციული ინსტრუმენტების სტრატეგიული აუცილებლობა, ინტეგრირებული მარკეტინგული კომუნიკაციების გამოყენებამ სასიცოცხლო მნიშვნელობა შეიძინა. აღსანიშნავია საზოგადოებასთან ურთიერთობის როლი ინტეგრირებული მარკეტინგული კომუნიკაციების პროცესში. ორგანიზაციები ვალდებულნი არიან ანგარიში გაუწიონ საზოგადოების მოთხოვნილებებს. საზოგადოებასთან ურთიერთობები თავისი მოქმედების ფორმებით, სტრატეგიისა და

ტაქტიკის გამოყენებით შერწყმული უნდა იყოს სტიმულირების სხვა ფორმებთან, კომპანიის ინტეგრირებული მარკეტინგული კომუნიკაციების მთლიანი ძალისხმევის ფარგლებში.

ლიტერატურა

1. ბელჩი ჯ., ბელჩი მ. (2013): „რეკლამა და პრომოცია“ სანდიგოს სახელმწიფო უნივერსიტეტი, გამომცემლობა „დიოგენე“
2. უილკოქსი (2011): „საზოგადოებასთან ურთიერთობის სტრატეგია და ტაქტიკა გამომცემლობა დიოგენე“
3. არმსტრონგი (2007): „მარკეტინგის საფუძვლები“ მეშვიდე გამოცემა, გარი ამსტრონგი ფილდის კოლეჯი თბილისი
4. Cornelissen J. P. (2003): Change, Continuity And Progress: The Concept Of Integrated Marketing Communications And Marketing
5. Keller Ed and Brad Fay (2009): “The Role of Advertising in Word of Mouth, “Journal of Advertising Research 49(2).pp. 154-163; -pp 50

Роль связи с общественностью (PR) в процессе интегрированной маркетинговой коммуникации

Апхaidze Тинатин
Грузинский технический университет
Департамент либеральных наук
Ул. Костава №77, 0175, Тбилиси, Грузия
Тел.: 599 480 058
E-mail: t_apkhaidze@yahoo.com

Зиракашвили Гиორги Алексеевич
Грузинский технический университет
департамент обществиние отнашение
Ул. Костава 77, 0175, Тбилиси, Грузия
тел: 577 333 960
E-mail: g.zirakashvili@gmail.com

Резюме

Для ознакомления и продажи собственной продукции и обслуживания организации прилагают большие усилия в интегрированных маркетинговых коммуникациях. Более широкое мнение о маркетинговой коммуникации сформировалось с 80-х годов XX века, стратегическая необходимость инструментов стимулирования стала показательной, использование интегрированных маркетинговых коммуникаций приобрело приоброло жизненно важное значение. Необходимо отметить роль связей с общественностью (PR) в процессе интегрированных маркетинговых коммуникаций. Организации обязаны принимать во внимание требования общественности. Связи с общественностью своими формами действия, использованием стратегии и тактики должны быть совмещены с другими формами стимулирования в пределах усилий интегрированных маркетинговых коммуникаций компании

Ключевые слова:

Связи с общественностью, организации, интегрированны маркетинговы коммуникаций

Role of Public Relations Within Process of Integrated Marketing Communications

Tinatin Apkhaidze
Georgian Technical University
Department of Liberal Sciences
77 Kostava str., 0175, Tbilisi, Georgia
Tel.: 599 480 058
E-mail: t_apkhaidze@yahoo.com?

Giorgi Zirakashvili
Georgian Technical University
Public relation Department
77 kostava st.,0175 Tbilisi,Georgia
Tel: 577 333 960
E-mail: g.zirakashvili@gmail.com

Abstract

For recognition and sale of own production and service organizations make great efforts within integrated marketing communications. The broader view over marketing communications was formed since 80-ies of XX century, strategic necessity of promotional instruments has become indicative, usage of integrated marketing communications acquired vital importance. It should be noted the role of public relations within the process of integrated marketing communications. Organizations are obliged to take

into account the requirements of public. By types of their actions public relations should be combined with other forms of stimulations along with usage of the strategy and tactics in the limits of large efforts of integrated marketing communications of a company

Keywords:

relations, organization, integrated marketing communications, publicity.

ავტორები

- ცისანა ანთაძე** – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი, ფილოლოგიის აკადემიური დოქტორი
- ციური ასვლედიანი** – ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, რომანული ფილოლოგია, ფილოლოგიურ მეცნიერებათა დოქტორი, ემერიტუს-პროფესორი
- ქეთევან გაბუნია** – ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, რომანული ფილოლოგიის მიმართულების ხელმძღვანელი, ფილოლოგიის აკადემიური დოქტორი, პროფესორი
- რუსუდან გოცირიძე** – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატი, პროფესორი, ოქსფორდის საუნივერსიტეტო საზოგადოების ასოცირებული წევრი
- მარინა ზორანიანი** – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ლიბერალურ-მეცნიერებათა დეპარტამენტი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი
- რუსუდან თაბუკაშვილი** – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი, ფილოლოგიის აკადემიური დოქტორი, პროფესორი
- ნანა გუნცაძე** – ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, რომანული ფილოლოგიის მიმართულება, ფილოლოგიის აკადემიური დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი
- ფიქრია ჭულუხაძე** – საქართველოს უნივერსიტეტი, ევროპული ენებისა და ფილოლოგიის დეპარტამენტის დოქტორანტი
- ქეთევან ქუსიკაშვილი** – ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, რომანული ფილოლოგიის დოქტორანტი
- ბელა საბეიშვილი** – ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, რომანული ფილოლოგია, ფილოლოგიის აკადემიური დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი
- თინათინ აფხაიძე** – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, საზოგადოებრივი ურთიერთობების დეპარტამენტი, ასისტენტ-პროფესორი
- გიორგი ზირაქაშვილი** – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, საზოგადოებრივი ურთიერთობების დეპარტამენტი, ასოცირებული პროფესორი

ქურნალის რედკოლეგია

- მაია ჩხეიძე** – საქართველოს უნივერსიტეტი, ენების დეპარტამენტის ხელმძღვანელი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი
- რუსუდან თაბუკაშვილი** – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი, ფილოლოგიის აკადემიური დოქტორი, პროფესორი
- ვიოლა ფურცელაძე** – ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი
- ია ჩიქვინიძე** – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი, ფილოლოგიის აკადემიური დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი
- ჰანს რუდიგერ ფლუკი** – ბოხუმის უნივერსიტეტის პროფესორი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი
- კულპაშ ბეიბიტოვა** – ვერაზის გუმილიოვის სახ. ეროვნული უნივერსიტეტის პროფესორი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი (ქ. ასტანა)
- ტანია გრისჰამერი** – ფილოლოგიის მაგისტრი (DAAD)
- ქეთევან გაბუნია** – ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ფილოლოგიის აკადემიური დოქტორი, რომანული ფილოლოგიის მიმართულების ხელმძღვანელი, პროფესორი
- მარია მიხაილოვა** – მოსკოვის ლომონოსოვის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სრული პროფესორი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, რუსეთის საბუნებისმეტყველო აკადემიის აკადემიკოსი
- სილვია ბოტევა** – სოფიის წმინდა კლემენტ ოპრიდელის სახელობის უნივერსიტეტი, რომანული ფილოლოგიის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი
- ტატიანა მეგრელიშვილი** – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი
- ალბა გრაციანო** – იტალიის ქ. ტუსციას უნივერსიტეტი, ენების ცენტრის დირექტორი, ფილოლოგიის დოქტორი, პროფესორი
- ალესანდრა სპადაფორა** – იტალიის ქ. ტუსციას უნივერსიტეტი, ენების ცენტრი, ფილოლოგიის დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი
- გიორგი ყუფარაძე** – ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ფილოლოგიის აკადემიური დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი
- რუსუდან გოცირიძე** – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი, ფილოლოგიის აკადემიური დოქტორი, პროფესორი, ოქსფორდის საუნივერსიტეტო საზოგადოების ასოცირებული წევრი

Редколлегия журнала

- Майя Чхеидзе** – Грузинский университет, руководитель департамента языков, доктор филологических наук, профессор
- Русудан Табукашвили** – Грузинский технический университет, департамент либеральных наук, академический доктор филологии, профессор
- Виола Пурцеладзе** – Тбилисский государственный университет им. Иванэ Джавахишвили, доктор филологических наук, профессор
- Ия Чиквинидзе** – Грузинский технический университет, департамент либеральных наук, академический доктор филологии, ассоциированный профессор
- Ганс Руддигер Флук** – Профессор Бохумского университета, доктор филологических наук, профессор
- Кульпаш Бейбитова** – Профессор национального университета Евразии им. Гумилева (г. Астана), доктор филологических наук
- Таня Грисхаммер** – Магистр филологии (DAAD)
- Кетеван Габуния** – Тбилисский государственный университет им. Иванэ Джавахишвили, факультет гуманитарных наук, академический доктор филологии, руководитель направления романской филологии, профессор
- Мария Михайлова** – Московский государственный университет им. М. Ломоносова, доктор филологических наук, профессор, академик Российской Академии Естественных Наук (РАЕН)
- Сильвия Ботева** – Софийский университет им. Святого Клементя Охридского, руководитель департамента романской филологии, профессор
- Татьяна Мегрелишвили** – Грузинский технический университет, департамент либеральных наук, доктор филологических наук, профессор
- Альба Грациано** – Университет г. Тусция (Италия), директор центра языков, профессор
- Алессандра Спадафора** – Университет г. Тусция (Италия), доктор филологии, ассоциированный профессор центра языков
- Георгий Купарадзе** – Тбилисский государственный университет им. Иванэ Джавахишвили, факультет гуманитарных наук, академический доктор филологии, ассоциированный профессор
- Русудан Гоциридзе** – Грузинский технический университет, департамент либеральных наук, академический доктор филологии, профессор, ассоциированный член Оксфордского Университетского Общества

Scripta manent

Editorial board

Maia Chkheidze – Head of the Languages Department of Georgian University, Doctor of Philological Science, Professor

Rusudan Tabukashvili – Georgian Technical University, Department of Liberal Sciences, Academic Doctor of Philology, Professor

Viola Purzeladze – Tbilisis' State University, Doctor of Philological Science, Professor

Ia Chikvinidze – Georgian Technical University, Department of Liberal Sciences, Academic Doctor of Philology, Associated Professor

Hans Rudiger Fluck – Professor of the Bokhums' University, Doctor of Philological Science

Kulpash Beibitova – Gumilev's National Eurasian University (Astana), Doctor of Philological Science, Professor

Tanya Griskhamer – Master of Philology (DAAD)

Ketevan Gabunia – Tbilisis' State University, Faculty of Humanitarian Sciences, Head of the Direction in Romanian Philology, Academic Doctor of Philology, Professor

Maria Mikhailova – Moscow's State University, doctor of Philological Science, the academician of Russian Academy on the Nature Study (RANS)

Sylvia Boteva – Sofia's University of Holy Klement Okhridsky, the leader of the romanian philology department, professor

Tatiana Megrelishvili – Georgian Technical University, Department of Liberal Sciences, Doctor of Philological Science, Professor

Alba Graziano – University of Tuscia, Italy, Language Center Director, Professor

Alessandra Spadafora – University of Tuscia, Italy, Language Center, Doctor of Philology, Associated Professor

Georgi Kuparadze – Tbilisis' State University, Faculty of Humanitarian Sciences, Academic Doctor of Philology, Associated Professor

Rusudan Gotsiridze – Georgian Technical University, Department of Liberal Sciences, Academic Doctor of Philology, Full professor, the associate member of Oxford's University Society